

AKDENİZ ÜNİVERSİTESİ
SOSYAL BİLİMLER ENSTİTÜSÜ

Şükriye YILDIRIMLAR

YEREL YÖNETİMLERDE KADINLARA YÖNELİK SOSYO-KÜLTÜREL
FAALİYETLER: ANTALYA KEPEZ İLÇESİ ÖRNEĞİ

Coğrafya Ana Bilim Dalı

Yüksek Lisans Tezi

Antalya, 2025

AKDENİZ ÜNİVERSİTESİ
SOSYAL BİLİMLER ENSTİTÜSÜ

Şükriye YILDIRIMLAR

YEREL YÖNETİMLERDE KADINLARA YÖNELİK SOSYO-KÜLTÜREL
FAALİYETLER: ANTALYA KEPEZ İLÇESİ ÖRNEĞİ

DANIŞMAN

Prof. Dr. Cemali SARI

Coğrafya Ana Bilim Dalı

Yüksek Lisans Tezi

Antalya, 2025

T.C.

Akdeniz Üniversitesi

Sosyal Bilimler Enstitüsü Müdürlüğüne,

Şükriye YILDIRIMLAR 'ın bu çalışması, jürimiz tarafından Coğrafya Anabilim Dalı Yüksek Lisans Programı tezi olarak kabul edilmiştir.

Başkan : Prof. Dr. Kadir TEMURÇİN

Üye (Danışman) : Prof. Dr. Cemali SARI

Üye : Prof. Dr. Tuncer DEMİR

Tez Başlığı: YEREL YÖNETİMLERDE KADINLARA YÖNELİK SOSYO-
KÜLTÜREL FAALİYETLER: ANTALYA KEPEZ İLÇESİ ÖRNEĞİ

Onay: Yukarıdaki imzaların, adı geçen öğretim üyelerine ait olduğunu onaylarım.

Tez Savunma Tarihi : 03/07/2025

Mezuniyet Tarihi : 24/07/2025

AKADEMİK BEYAN

Yüksek Lisans Tezi olarak sunduğum “Yerel Yönetimlerde Kadınlara Yönelik Sosyo-Kültürel Faaliyetler: Antalya Kepez İlçesi Örneği” adlı bu çalışmanın, akademik kural ve etik değerlere uygun bir biçimde benim tarafımdan yazıldığını, yararlandığım bütün eserlerin kaynakçada gösterildiğini ve çalışma içerisinde bu eserlere atıf yapıldığını belirtir; bunu şerefimle doğrularım.

Şükriye YILDIRIMLAR

T.C.
AKDENİZ ÜNİVERSİTESİ
SOSYAL BİLİMLER ENSTİTÜSÜ

05/06 / 2025

TEZ ÇALIŞMASI ORJİNALLİK RAPORU BEYAN BELGESİ

Öğrenci Bilgileri	
Adı-Soyadı	Şükriye YILDIRIMLAR
Öğrenci Numarası	202352064601
Anabilim Dalı	Coğrafya
Programı	Tezli Yüksek Lisans
Danışman Öğretim Üyesi Bilgileri	
Unvanı, Adı-Soyadı	Prof. Dr. Cemali SARI
Doktora Tez/Yüksek Lisans Tez/Dönem Projesi Başlığı	Yerel Yönetimlerde Kadınlara Yönelik Sosyo-Kültürel Faaliyetler: Antalya Kepez İlçesi Örneği
Turnitin Bilgileri	
Ödev Numarası	2687833193
Rapor Tarihi	03.06.2025
Benzerlik Oranı	Alıntılar hariç: %12 Alıntılar dahil: %18
SOSYAL BİLİMLER ENSTİTÜSÜ MÜDÜRLÜĞÜNE, Yukarıda bilgileri bulunan öğrenciye ait tez çalışmasının a) Kapak sayfası, b) Giriş, c) Ana Bölümler ve d) Sonuç kısımlarından oluşan toplam sayfalık kısmına ilişkin olarak Turnitin adlı intihal tespit programından Sosyal Bilimler Enstitüsü Tez Çalışması Orijinallik Raporu Alınması ve Kullanılması Uygulama Esaslarında belirlenen filtrelemeler uygulanarak yukarıdaki detayları verilen ve ekte sunulan rapor alınmıştır. Danışman tarafından uygun olan seçenek işaretlenmelidir: (X) Benzerlik oranları belirlenen limitleri aşmıyor ise: Yukarıda yer alan beyanın ve ekte sunulan Tez Çalışması Orijinallik Raporunun doğruluğunu onaylarım. () Benzerlik oranları belirlenen limitleri aşıyor, ancak tez/dönem projesi danışmanı intihal yapılmadığı kanısında ise: Yukarıda yer alan beyanın ve ekte sunulan Tez Çalışması Orijinallik Raporunun doğruluğunu onaylar ve Uygulama Esaslarında öngörülen yüzdeler sınırlarının aşılmasına karşı, aşağıda belirtilen gerekçe ile intihal yapılmadığı kanısında olduğumu beyan ederim.	
Gerekçe:	
Benzerlik taraması yukarıda verilen ölçütlere uygun olarak tarafımda yapılmıştır. İlgili tezin orijinallik raporunun uygun olduğunu beyan ederim.	
Danışman Öğretim Üyesi Unvanı, Adı-Soyadı Prof. Dr. Cemali SARI İmza	

İÇİNDEKİLER

FOTOĞRAFLAR LİSTESİ	iv
TABLolar LİSTESİ	iv
GRAFİKLER LİSTESİ	v
ŞEKİLLER LİSTESİ.....	vi
HARİTALAR LİSTESİ	vii
KISALTMALAR DİZİNİ	viii
ÖZET	x
SUMMARY	xi
ÖN SÖZ.....	xii
GİRİŞ.....	1

BİRİNCİ BÖLÜM

ARAŞTIRMANIN GENEL ÇERÇEVESİ

1.1. Araştırma Sahasının Yeri, Özellikleri ve Sınırları	3
1.2. Araştırmanın Amacı ve Önemi	8
1.3. Araştırmanın Soruları.....	9
1.4. Araştırmanın Hipotezleri.....	10
1.5. Araştırmanın Evreni ve Örneklemi	11
1.6. Araştırmanın Sınırlılıkları	12
1.7. Araştırmanın Yöntemi.....	12
1.7.1. Veri Toplama Süreci	14
1.7.2. Veri Toplama Tekniği	14
1.7.3. Verilerin Analizi.....	15
1.8. Araştırmanın Konusu ile İlgili Yapılmış Çalışmalar.....	16

İKİNCİ BÖLÜM

KAVRAMSAL ÇERÇEVE

2.1.	Sosyal Politika.....	21
2.1.1.	Sosyal Politikanın Tarihsel Gelişimi.....	22
2.1.2.	Sosyal Politikanın Hedefi ve Kapsamı.....	24
2.1.3.	Kadınlara Yönelik Refah Artırımında Sosyal Politikanın İşlevi.....	26
2.2.	Sosyal Hizmetler ve Sosyal Yardımlar	28
2.2.1.	Yerel Yönetimler ve Sosyal Hizmetler	29
2.2.2.	Yerel Yönetimlerde Sosyal Hizmetlerin Tarihsel Gelişimi	30
2.2.3.	Türkiye’de Yerel Yönetimlerin Sosyal Hizmetleri	32
2.3.	Sosyal Belediyecilik.....	33
2.3.1.	Sosyal Belediyeciliğin İşlevleri.....	34
2.4.	Türkiye’de Sosyal Belediyecilik	36
2.4.1.	Türkiye’de Yerel Yönetimlerde Sosyal Belediyecilik Kavramının Oluşumu .	37
2.4.2.	Türkiye’de Sosyal Belediyeciliğin Toplumsal Cinsiyet Perspektifi	41

ÜÇÜNCÜ BÖLÜM

KEPEZ İLÇESİNDE KADINLARA YÖNELİK SOSYOKÜLTÜREL FAALİYETLER

3.1.	Kepez İlçesinde Toplumsal Cinsiyet Dağılımı ve Kadın Mevcudiyeti.....	43
3.2.	Kepez Belediyesi’nin Stratejik Planlarında Toplumsal Cinsiyet Eşitliği.....	44
3.2.1.	Kepez Belediyesi’nin Kadınlara Yönelik Faaliyetleri.....	45

DÖRDÜNCÜ BÖLÜM**BULGULAR**

4.1. Katılımcıların Demografik Özellikleri	49
4.2. Kategori 1. Tanımlar, Görüşler ve Eleştiriler.....	51
4.3. Kategori 2: Pratiklere Yönelik Farkındalık, Erişilebilirlik ve Beklentiler	57

SONUÇ, TARTIŞMA VE ÖNERİLER	67
--	-----------

KAYNAKÇA	72
-----------------------	-----------

FOTOĞRAFLAR LİSTESİ

Fotoğraf 3. 1. Bisiklet Sürme Etkinliği	45
Fotoğraf 3. 2. Kadınlar Matinesi Etkinliği	46
Fotoğraf 3. 3. Kadınlara Yönelik Desteklenmiş Fotoğraf Sergisi	46
Fotoğraf 3. 4. Zübeyde Hanım Eğitim ve Sosyal Tesisi	47
Fotoğraf 3. 5. El Emeği Çarşısı	48
Fotoğraf 3. 6. Köy Pazarı	48

TABLULAR LİSTESİ

Tablo 1.1. Kepez ilçesi Yıllara Göre Kadın-Erkek Nüfusu.....	5
Tablo 1.2. Kepez ilçesi Mahalleleri.....	5
Tablo 4.1. Katılımcıların Demografik Tablosu.....	49
Tablo 4.2. Kategori 1: Tanımlar, Görüşler ve Eleştiriler.....	51
Tablo 4.3. Kategori 1: 1. Tema Tablosu.....	52
Tablo 4.4. Kategori 1: 2. Tema Tablosu.....	53
Tablo 4.5. Kategori 1: 3. Tema Tablosu.....	56
Tablo 4.6. Kategori 2: Pratiklere Yönelik Farkındalık, Erişilebilirlik ve Beklentiler.....	58
Tablo 4.7. Kategori 2: 1. Tema Tablosu.....	59
Tablo 4.8. Kategori 2: 2. Tema Tablosu.....	61
Tablo 4.9. Kategori 2: 3. Tema Tablosu.....	63
Tablo 4.10. Öngörüler ve Beklentiler Katılımcı İfadeleri Tablosu.....	64
Tablo 4.11. Kavram Haritası.....	66

GRAFİKLER LİSTESİ

Grafik 4. 1. Katılımcıların Eğitim Durumu Grafiği	50
Grafik 4. 2. Medeni Durum ve Çocuk Sayısı Grafiği	50

ŞEKİLLER LİSTESİ

Şekil 1.1. Araştırma Sürecinin Tasarımı.....	13
Şekil 4.1. Sosyal Belediyecilik Kavramı Kelime Bulutu.....	52
Şekil 4.2. Katılımcı Farkındalık Kelime Bulutu.....	59
Şekil 4.3. Katılımcı Faaliyet Kelime Bulutu.....	60
Şekil 4.4. Katılımcı Bilgi Elde Edilen Kaynak Kelime Bulutu.....	61

HARİTALAR LİSTESİ

Harita 1. 1. Kepez ilçesi Lokasyon Haritası.....	3
Harita 1. 2. Kepez ilçesi Topografya Haritası	4
Harita 1. 3. Kepez ilçesi Mahalle Dağılım Haritası	7

KISALTMALAR DİZİNİ

Bkz. Bakınız

Çev. Çeviren

Ed. Editör/Editörler

TÜİK Türkiye İstatistik Kurumu

V.d. Ve diğerleri

Vd. Ve devamı

Vs. Vesaire

° Derece

ÖZET

Bu araştırma, yerel yönetimlerin kadınlara yönelik gerçekleştirdiği sosyokültürel faaliyetlerin kapsamını, işlevselliğini ve toplumsal etkilerini analiz etmeyi amaçlamaktadır. Çalışma sahası olarak Antalya ilinin Kepez ilçesi seçilmiş ve bu ilçede yaşayan kadın bireylerin yerel yönetim hizmetlerine yönelik algıları, katılım düzeyleri ve talepleri nitel araştırma yöntemiyle derinlemesine incelenmiştir. Sosyal belediyeçilik anlayışının kadınlara yönelik hizmetlerde nasıl somutlaştığı, belediyelerin stratejik planlarında toplumsal cinsiyet eşitliğine ne düzeyde yer verildiği ve kadınların sosyal hayata katılımlarının artırılmasına yönelik faaliyetlerin etkinliği bu çalışmanın temel inceleme konularını oluşturmaktadır.

Araştırma kapsamında veri toplama süreci Aralık 2024 ile Mart 2025 tarihleri arasında yürütülmüş olup yalnızca kadın katılımcılarla derinlemesine görüşmeler gerçekleştirilmiştir. Örneklem grubu kartopu ve basit rastgele örnekleme teknikleriyle belirlenmiş, toplamda 30 katılımcı ile yaklaşık 45'er dakikalık yüz yüze görüşmeler yapılmıştır. Görüşmelerde kullanılan form üç bölümden oluşmaktadır: demografik bilgiler, kadınların sosyokültürel hizmetlere dair tanım, görüş ve eleştirileri ile Kepez Belediyesi'nin faaliyetlerine yönelik değerlendirmeler. Katılımcıların büyük bir kısmı belediye tarafından yürütülen kurslar, kadın danışma merkezleri, sosyal etkinlikler ve istihdam desteklerine yönelik faaliyetlerin kadınlar açısından hem ekonomik hem de psikososyal kazanımlar sağladığını belirtmiştir.

Araştırma bulguları, yerel düzeyde kadınlara yönelik hizmetlerin nicel anlamda çeşitlendiğini ancak nitelik bakımından bazı yetersizliklerin devam ettiğini göstermektedir. Özellikle mahalle ölçeğinde hizmetlere erişim, bilgilendirme faaliyetlerinin yetersizliği ve hizmetlerin sürekliliği noktasında sorunlar gözlemlenmiştir. Bununla birlikte kadınların sosyal hayata aktif biçimde katılımını destekleyen faaliyetlerin toplumsal cinsiyet eşitliği bağlamında olumlu etkiler yarattığı tespit edilmiştir. Çalışma, yerel yönetimlerin kadınlara yönelik sosyokültürel hizmetlerinde ihtiyaç temelli, katılımcı ve sürdürülebilir politikalar geliştirmesi gerektiğini ortaya koymaktadır.

Anahtar Kelimeler: Yerel Yönetimler, Sosyokültürel Faaliyetler, Sosyal Belediyeçilik, Sosyal Devlet.

SUMMARY

SOCIO-CULTURAL ACTIVITIES FOR WOMEN IN LOCAL GOVERNMENTS: ANTALYA KEPEZ DISTRICT EXAMPLE

This study aims to analyze the scope, functionality, and societal impact of sociocultural activities organized by local governments for women. The research focuses on Kepez district, located in Antalya, Türkiye, and investigates the perceptions, levels of participation, and expectations of women regarding local government services. At the core of this study are issues such as how the notion of social municipalism is embodied in services for women, the extent to which gender equality is addressed in municipal strategic plans, and the effectiveness of activities aimed at enhancing women's participation in social life.

The data collection process was conducted between December 2024 and March 2025 through in-depth interviews with female participants exclusively. The sample group was determined using snowball and simple random sampling methods, and a total of 30 participants were interviewed face-to-face, with each session lasting approximately 45 minutes. The interview form consisted of three main sections: demographic information, definitions and assessments regarding sociocultural services for women, and evaluations of the services provided by Kepez Municipality. Most participants emphasized that activities such as vocational training courses, women's counseling centers, social events, and employment support programs provided by the municipality yield both economic and psychosocial benefits for women.

The findings indicate that while the variety of services for women at the local level has increased quantitatively, certain qualitative deficiencies persist. Particularly at the neighborhood level, problems such as limited access to services, insufficient dissemination of information, and lack of continuity in service provision have been identified. However, the study also finds that sociocultural services encouraging women's active participation in social life contribute positively to the promotion of gender equality. Overall, the study concludes that local governments should adopt needs-based, participatory, and sustainable policies in the development and implementation of sociocultural services for women.

Keywords: *Local Governments, Sociocultural Activities, Social Municipalism, Welfare State.*

ÖN SÖZ

Bu tez çalışması, yerel yönetimlerin kadınlara yönelik gerçekleştirdiği sosyo-kültürel faaliyetlerin, Antalya ili Kepez ilçesi örneği üzerinden analiz edilmesini amaçlamaktadır. Kadınların toplumsal hayata katılımında yerel ölçekte gerçekleştirilen kültürel ve sosyal etkinliklerin etkisini incelemek, bu çalışmanın temel hareket noktasını oluşturmuştur. Alan araştırması yoluyla elde edilen bulgular, kadınların sosyo-kültürel alandaki ihtiyaçlarına ne ölçüde yanıt verildiğini ortaya koymayı hedeflemiştir.

Tez süreci, yalnızca akademik bir çabanın ürünü olmanın ötesinde, aynı zamanda yoğun bir emek, sabır ve destek gerektiren bir yolculuk olmuştur. Bu sürecin her aşamasında bilgi birikimi ve yönlendirmeleriyle katkı sunan, yol gösterici yaklaşımıyla çalışmamın şekillenmesinde büyük rol oynayan saygıdeğer danışmanım Prof. Dr. Cemali SARI' ya en içten şükranlarımı sunuyorum. Çalışmanın veri toplama aşamasında rol alan çalışma arkadaşlarıma ve katılımcı olarak çalışmama destek sunan bütün kadınlara katkıları için teşekkür ederim.

Akademik sürecim boyunca bana destek olan, sabırları ve sevgileriyle motivasyon kaynağım olan sevgili eşime ve çocuklarıma minnettarım. Onların anlayışı ve desteği, çalışmanın devamlılığının en temel motivasyon kaynağı olmuştur.

Çalışmanın, yerel yönetimlerin kadınlara yönelik politikalarının geliştirilmesine katkı sunması ve ilgili alanda yapılacak olan araştırmalara ışık tutması en büyük temennimdir.

Şükriye YILDIRIMLAR

Antalya, 2025.

GİRİŞ

Tarihsel süreç boyunca toplumların gelişimi, sadece ekonomik büyüme ve teknolojik ilerlemeyle değil, aynı zamanda toplumsal yapının bütüncül olarak dönüşümüyle mümkün olmuştur. Bu dönüşüm sürecinde kadınların toplumsal yaşamın her alanında yer alması, çağdaş toplumların temel göstergelerinden biri olarak kabul edilmektedir. Kadınların eğitim, istihdam, siyaset ve sosyal yaşama katılım düzeyleri; yalnızca bireysel refah düzeyini değil, aynı zamanda toplumsal kalkınmanın sürdürülebilirliğini de doğrudan etkilemektedir. Kadınların sosyokültürel faaliyetlere erişimi, toplumsal cinsiyet eşitliğinin sağlanmasında ve yerel kalkınmanın desteklenmesinde kritik bir rol üstlenmektedir.

1980’li yıllardan itibaren dünyada ve Türkiye’de neoliberal politikaların etkisiyle refah devleti uygulamalarında daralma yaşanmış, bunun sonucunda sosyal hizmetlerin sunumunda yerel yönetimlerin rolü giderek daha fazla önem kazanmıştır (Kadıköylü, 2022). Bu gelişmeyle birlikte, yerel yönetimler sadece altyapı hizmetleriyle değil; aynı zamanda dezavantajlı grupların sosyal hayata katılımını destekleyen programlarla da öne çıkmaya başlamıştır. Kadınlar, özellikle geleneksel toplumsal yapıların etkisiyle dezavantajlı konumda oldukları için bu hizmetlerin öncelikli hedef grupları arasında yer almaktadır. Yerel yönetimlerin kadınlara yönelik sunduğu sosyokültürel faaliyetler hem kadınların güçlenmesini desteklemekte hem de toplumsal cinsiyet eşitsizliklerinin giderilmesine katkı sağlamaktadır.

Antalya’nın hızla kentleşen ve nüfusu yoğunlaşan ilçelerinden biri olan Kepez, sosyodemografik yapısı bakımından çeşitlilik göstermekte ve bu çeşitlilik içerisinde kadınların toplumsal yaşama katılım düzeyleri farklılık arz etmektedir. İlçede yaşanan göç hareketleri, kır-kent sentezli yaşam tarzının oluşmasına neden olmuş ve bu durum, yerel yönetimlerin sosyal politika üretiminde daha kapsayıcı olmalarını gerekli kılmıştır. Kadınlara yönelik sosyokültürel faaliyetlerin düzenlenmesi, bu doğrultuda önemli bir işlev üstlenmektedir. Kadınların kamusal alanda daha görünür olması hem kişisel gelişimlerine katkı sağlamakta hem de toplumsal bağların güçlenmesine hizmet etmektedir.

Toplumsal cinsiyet temelli eşitsizliklerin yerel düzeyde gözlemlenebilir olması, bu çalışmada Kepez örneğini önemli kılmaktadır. Türkiye genelinde uygulanan merkezi sosyal politikaların yerel yansımalarının analizi, kadınların bu hizmetlerden ne ölçüde yararlandığını ve hizmetlerin kadınların yaşamında nasıl bir değişim yarattığını ortaya koymak açısından anlamlıdır. Bu bağlamda nitel araştırma yöntemiyle yürütülen bu çalışma, Kepez ilçesinde

yaşayan kadınlarla gerçekleştirilen derinlemesine görüşmeler aracılığıyla yerel yönetimlerin kadınlara yönelik sosyokültürel faaliyetlerini değerlendirmeyi amaçlamaktadır. Görüşmeler aracılığıyla kadınların bu hizmetlere erişim düzeyleri, hizmetlerin tatmin ediciliği ve yaşamlarına etkileri analiz edilerek, yerel yönetim politikalarının kadınların toplumsal yaşamdaki yerini nasıl etkilediği ortaya konulacaktır.

Bu bağlamda araştırmanın ilk bölümünde çalışmanın amacı, önemi, problemi, soruları, hipotezleri, sınırlılıkları ve yöntemi ayrıntılı biçimde açıklanmıştır. İkinci bölümde sosyal politika ve sosyal hizmet kavramları teorik olarak incelenmiş; sosyal politikaların tarihsel gelişimi ve kadınlara yönelik uygulamaları ele alınmıştır. Üçüncü bölümde Kepez ilçesinin demografik yapısı ile, Kepez Belediyesi'nin kadınlara yönelik sosyal hizmetlerinin yapısı ve stratejik planlardaki yeri analiz edilmiştir. Dördüncü bölümde ise alan araştırmasından elde edilen veriler yorumlanmış ve bulgular doğrultusunda çeşitli değerlendirmeler yapılmıştır. Sonuç bölümünde ise araştırmanın genel bir değerlendirmesi sunularak, kadınlara yönelik sosyokültürel faaliyetlerin geliştirilmesine yönelik önerilerde bulunulmuştur.

BİRİNCİ BÖLÜM

ARAŞTIRMANIN GENEL ÇERÇEVESİ

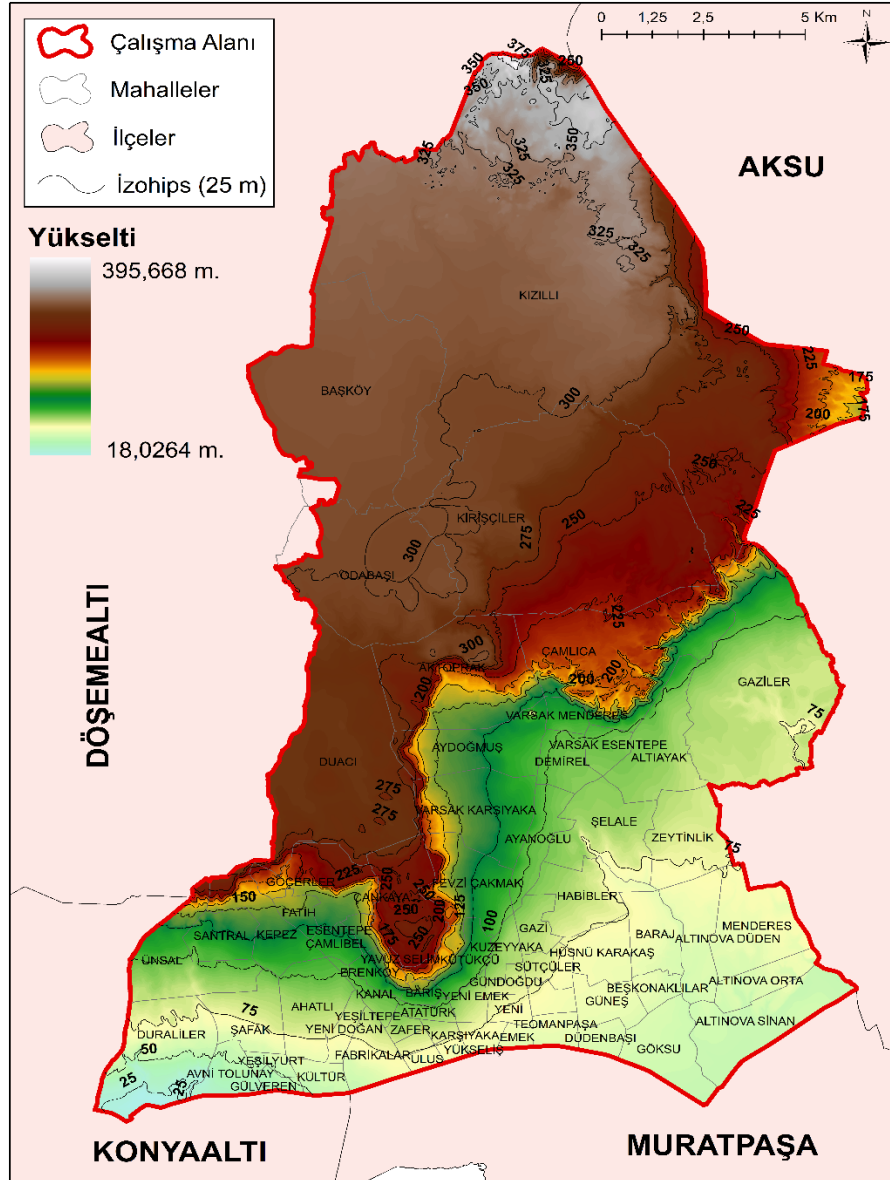
1.1. Araştırma Sahasının Yeri, Özellikleri ve Sınırları

Araştırma sahası, Akdeniz Bölgesi'nde Antalya ilinin merkez ilçelerinden biri olan Kepez'dir. İlçe, 30°38' doğu boylamı ile 36°53' kuzey enlemi koordinatları arasında yer almakta olup, kuzey ve kuzey batısında Döşemealtı, güneybatıda Konyaaltı, güneyde Muratpaşa ve doğuda Aksu ilçeleriyle sınır komşusudur. Kepez, 2023 TÜİK verilerine göre 602.190 nüfusuyla Antalya'nın en kalabalık üçüncü ilçesi konumundadır ve son yirmi yılda nüfusu %147 artış göstermiştir (TÜİK, 2024).

Harita 1. 1. Kepez ilçesi Lokasyon Haritası

İlçenin coğrafi yapısı, batıda Beydağları'nın eteklerinden doğuda Aksu Nehri'ne kadar uzanan heterojen bir morfoloji sergilemektedir. Topografyasının %43'ünü tarım arazileri, %28'ini yerleşim alanları ve %19'unu ormanlık bölgeler oluşturmaktadır (Antalya İl Çevre Durum Raporu, 2022: 89). Kepez'in fiziki coğrafyası incelendiğinde, ilçenin kuzeyinde Beydağları'nın etekleri, güneyinde ise Aksu Nehri'nin oluşturduğu alüvyal düzlükler yer almaktadır. Rakımı 0-450 metre arasında değişen ilçe topraklarının %62'si hafif eğimli (%5-15 eğim), %23'ü orta eğimli (%15-30 eğim), %15'i ise dik eğimli (%30+ eğim) arazilerden oluşmaktadır (Kepez Belediyesi İmar Müdürlüğü, 2024).

Harita 1. 2. Kepez ilçesi Topografya Haritası

Kepez'in sosyo-ekonomik yapısı, Antalya'nın turizm odaklı gelişiminden farklı olarak sanayi ve hizmet sektörlerinin hakimiyetinde şekillenmiştir. İlçe sınırları içerisinde yer alan 5 organize sanayi bölgesi, bölgedeki istihdamın %38'ini sağlamaktadır (Antalya Ticaret ve Sanayi Odası Faaliyet Raporu, 2022: 12). Öte yandan, 2008 yılında faaliyete geçen Kepez Üst Geçit Projesi ve 2015'te tamamlanan raylı sistem ağı, ulaşım altyapısında önemli iyileştirmeler sağlamıştır. İlçenin demografik yapısı, 1990'lı yıllardan itibaren yaşanan iç göç hareketleri nedeniyle önemli bir dönüşüm geçirmiştir. 2022 yılında Kepez Belediyesi tarafından yapılan nüfus araştırmasına göre ilçe sakinlerinin %29'unun Diyarbakır, Şanlıurfa ve Mardin kökenli olduğu tespit edilmiştir (TÜİK,2023). Bu durum, ilçenin sosyokültürel yapısını derinden etkilemiş ve belediyenin sosyal politika uygulamalarında özel hedef grupların oluşmasına neden olmuştur.

Toplamda araştırma sahasında 2010-2017 ve 2024 yılı erkek-kadın nüfus oranı aşağıdaki tabloda görülmektedir.

Tablo 1.1. Kepez ilçesi Yıllara Göre Kadın-Erkek Nüfusu

YIL	ERKEK	KADIN
2008	191.988	187.612
2012	216.596	209.198
2016	259.058	249.065
2020	291.888	282.295
2024	319.578	309.901

Kaynak: TUIK, ADNKS, 2025.

Kepez ilçesinin 68 adet mahalleden oluşmaktadır. Mahallelerin isimleri aşağıdaki tabloda görülmektedir.

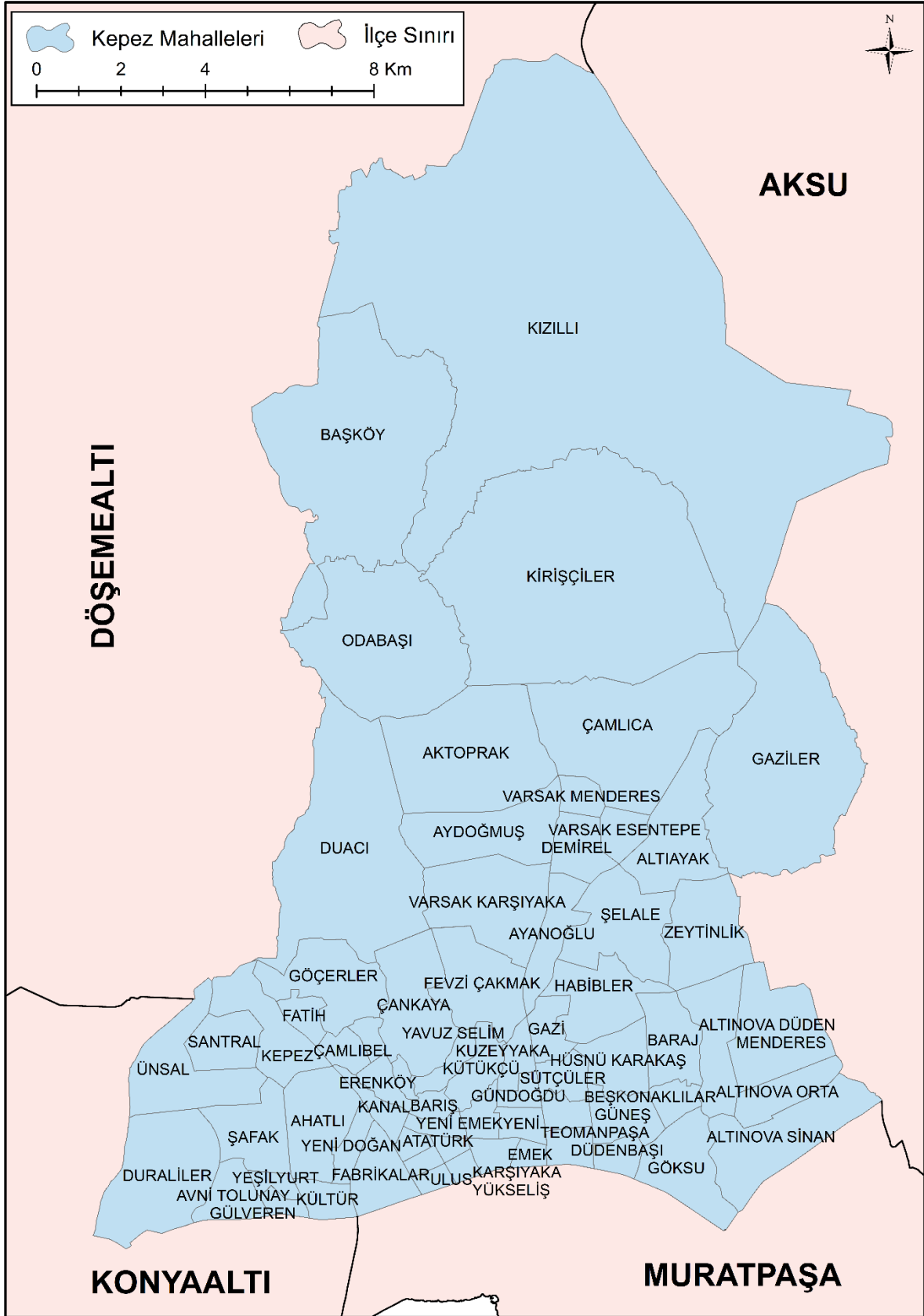
Tablo 1.2. Kepez ilçesi Mahalleleri

Ahatlı	Barış	Erenköy	Güneş	Kuzeyyaka	Ünsal	Zafer
Aktoprak	Başköy	Esentepe	Habibler	Mehmet Akif Ersoy	Varsak Esentepe	Zeytinlik
Altıayak	Beşkonaklılar	Fabrikalar	Hüsnü Karakaş	Menderes	Varsak Karşıyaka	

Altınova Düden	Çamlıbel	Fatih	Kanal	Odabaşı	Varsak Menderes	
Altınova Orta	Çamlıca	Fevzi Çakmak	Karşıyaka	Özgürlük	Yavuz Selim	
Altınova Sinan	Çankaya	Gazi	Kazım Karabekir	Şafak	Yenidoğan	
Atatürk	Demirel	Gaziler	Kepez	Santral	Yeni Emek	
Avni Tolunay	Duacı	Göçerler	Kirişçiler	Şelale	Yeni Mahalle	
Ayanoğlu	Düdenbaşı	Göksu	Kızıllı	Sütçüler	Yeşiltepe	
Aydoğmuş	Duraliler	Gülveren	Kültür	Teomanpaşa	Yeşilyurt	
Baraj	Emek	Gündoğdu	Kütükçü	Ulus	Yükseliş	

Kaynak: Kepez Belediyesi. (2024). *Kepez mahalleleri listesi*.

Araştırmanın mekânsal sınırları, Kepez Belediyesi'nin 2020-2024 Stratejik Planı'nda öncelikli alan olarak belirlenen 12 mahalleyi kapsamaktadır. Bu mahalleler arasında özellikle Duacı, Yavuz Selim ve Özgürlük mahalleleri, göçle gelen nüfusun yoğunlaştığı ve belediyenin sosyal projelerinin odak noktası haline gelen bölgelerdir (Kepez Belediyesi Faaliyet Raporu, 2023: 56). Zaman açısından ise araştırma, 2015-2023 yılları arasında uygulanan kadın odaklı sosyal politika projelerini kapsamaktadır.

Harita 1. 3. Kepez ilçesi Mahalle Dağılım Haritası

1.2. Araştırmanın Amacı ve Önemi

Toplumsal cinsiyet eşitsizliğinin sosyo-kültürel, ekonomik ve siyasal alanlarda etkisini sürdürdüğü bir düzlemde, yerel yönetimlerin kadınlara yönelik politikaları giderek artan bir önem kazanmaktadır. Bu bağlamda, yerel yönetimlerin sunduğu hizmetler sadece altyapı ya da fiziksel planlamayla sınırlı kalmamakta; aynı zamanda toplumsal kapsayıcılık, katılımcılık ve sosyal adalet ilkeleri çerçevesinde yeniden şekillenmektedir (Andersen, 2013: 38). Bu doğrultuda yürütülen sosyokültürel faaliyetler, kadınların kent yaşamına aktif katılımını teşvik etmekte ve toplumsal cinsiyet rollerinin yeniden tanımlanmasında aracı bir işlev görmektedir (Aşkın ve Aşkın, 2017: 19).

Bu araştırmanın temel amacı, Antalya'nın Kepez ilçesinde yerel yönetimlerce kadınlara yönelik olarak geliştirilen sosyokültürel faaliyetlerin kapsamını, uygulama biçimlerini ve bu faaliyetlerin kadınlar üzerindeki toplumsal etkilerini nitel yöntemle incelemektir. Bu amaca yönelik olarak, Kepez Belediyesi tarafından 2015 yılından itibaren uygulanmaya başlanan Kadın Eğitim ve Kültür Merkezi projeleri ile sosyal tesislerde gerçekleşen kurslar, seminerler, etkinlikler ve diğer sosyokültürel uygulamalar analiz edilecektir. Aynı zamanda bu uygulamaların, kadınların sosyal sermayelerine, aidiyet duygularına, kentsel farkındalıklarına ve bireysel özgüvenlerine olan etkileri de ele alınacaktır.

Araştırma, bu anlamda hem kuramsal hem de uygulamalık açıdan önem taşımaktadır. Kuramsal açıdan, feminist kent kuramı (Briggs, 2006) ve toplumsal cinsiyet merkezli yerel yönetim yaklaşımları çerçevesinde gelişen hizmet modelleri ile yerel politikalar arasındaki bağlantıları açıklamaya yönelik bir katkı sağlaması hedeflenmektedir. Uygulamalık düzeyde ise, Kepez örneği üzerinden yerel yönetimlerin kadın odaklı hizmet sunumlarında karşılaşılan sorunlar, bu sorunlara yönelik çözümler ve uygulamada görülen iyi örneklerin tanımlanması önceliklendirilecektir.

Ayrıca, bu araştırma ile yerel yönetimlerin toplumsal cinsiyet eşitsizliğine karşı nasıl bir sosyal politika arayışı içine girdiği ve bu politikaların hangi mekansal çerçevede vücut bulduğu da analiz edilerek, yerel yönetimlerin demokratikleşme sürecine olan katkısı değerlendirilecektir (Briggs, 2006).

1.3. Araştırmanın Soruları

Araştırmanın odaklandığı temel konu, Antalya Kepez ilçesinde yerel yönetimlerin kadınlara yönelik yürüttüğü sosyokültürel faaliyetlerin etkileridir. Bu bağlamda, araştırmada sorulması gereken ana sorular, yerel yönetimlerin sunduğu kadın odaklı hizmetlerin kapsamı, bu hizmetlerin hedef kitle üzerindeki toplumsal etkileri ve uygulanan programların kadınların kent yaşamına katılımı üzerindeki sonuçlarını anlamaya yöneliktir. Araştırmanın soruları aşağıdaki gibi belirlenmiştir:

1. Kepez Belediyesi tarafından uygulanan kadın odaklı sosyokültürel faaliyetlerin içeriği nedir?

Bu soru, belediyenin sunduğu sosyal hizmetlerin türlerini, uygulama biçimlerini ve hedef kitlesini anlamaya yöneliktir. Bu faaliyetler, kadınlara yönelik eğitim programları, sosyal etkinlikler, kültürel projeler veya kadınları güçlendirmeye yönelik diğer projeleri içerebilir. Bu sorunun cevabı, yerel yönetimlerin kadınlara yönelik sunduğu hizmetlerin çeşitliliğini ortaya koymaya çalışacaktır.

2. Kadınların bu sosyokültürel faaliyetlere katılım oranı ve motivasyonları nelerdir?

Bu soruyla, Kepez ilçesindeki kadınların yerel yönetim tarafından düzenlenen faaliyetlere katılma oranları ve katılımlarındaki motivasyonlar araştırılacaktır. Katılım oranları demografik faktörlere, yaşa, gelir düzeyine, eğitim seviyesine ve diğer sosyoekonomik etmenlere göre değişiklik gösterebilir. Ayrıca, kadınların bu faaliyetlere katılmaya yönelik motivasyonlarının neler olduğu da derinlemesine incelenecektir.

3. Bu sosyokültürel faaliyetler, kadınların toplumsal cinsiyet rollerini nasıl etkilemektedir?

Bu soru, kadınların katıldıkları etkinliklerde elde ettikleri deneyimlerin toplumsal cinsiyet algılarında değişiklik yaratıp yaratmadığını anlamayı amaçlamaktadır. Toplumsal cinsiyet rollerinin yeniden şekillenmesi, kadınların iş gücüne katılımı, aile içindeki rollerinin değişimi ve toplumsal hayatta daha aktif olma gibi yönler bu sorunun kapsamına girmektedir.

4. Yerel yönetimlerin uyguladığı sosyokültürel faaliyetlerin kadınların ekonomik bağımsızlıklarına katkısı ne düzeydedir?

Bu soruyla, özellikle ekonomik özgürlük sağlama adına sunulan projelerin, kadınların iş gücüne katılımını ve kendi ekonomik bağımsızlıklarını kazanma süreçlerini nasıl desteklediği

araştırılacaktır. Kadınlara yönelik mesleki eğitimler, iş kurma destekleri veya istihdam projeleri bu bağlamda değerlendirilecektir.

5. Kadınların toplumsal aidiyet ve sosyal sermayeleri üzerindeki etkiler nelerdir?

Sosyal sermaye kavramı, bireylerin sosyal ilişkiler aracılığıyla elde ettikleri kaynaklar ve fırsatlar olarak tanımlanabilir. Kadınların bu tür faaliyetlere katılımı, sosyal ilişkilerini güçlendirme, toplumsal ağlar kurma ve toplumsal aidiyet duygusu geliştirme açısından önemli bir rol oynamaktadır. Bu soruyla, sosyokültürel faaliyetlerin kadınların sosyal sermayelerini nasıl güçlendirdiği ve toplumsal aidiyet hissiyatına katkı sağladığı sorgulanacaktır.

6. Kadınlara yönelik uygulanan sosyokültürel faaliyetler, yerel yönetimlerin kadın hakları konusundaki politikaları ile uyumlu mudur?

Bu soru, yerel yönetimlerin uyguladığı faaliyetlerin, genel olarak toplumsal cinsiyet eşitliği ve kadın hakları politikaları ile ne denli örtüştüğünü incelemeyi amaçlamaktadır. Bu bağlamda, Kepez Belediyesi'nin kadın hakları konusunda belirlediği hedefler ve politikalar ile sosyokültürel faaliyetlerin etkileri karşılaştırılacaktır.

Bu araştırma soruları, genel olarak Kepez Belediyesi'nin kadınlara yönelik hizmetlerinin kapsamını ve etkilerini analiz etmeye yönelik bir temel oluşturmaktadır. Ayrıca, bu soruların cevaplayacağı bilgiler, toplumsal cinsiyet eşitsizliği ile mücadeleyle yönelik yerel yönetimlerin politika geliştirmelerine de ışık tutacaktır.

1.4. Araştırmanın Hipotezleri

Bir araştırmanın hipotezleri oluşturulurken araştırmacının amaçları ve birikimi önemli bir rol oynamaktadır. Bu durumun nedeni hipotezin araştırmanın bilimsel yönlerini büyük ölçüde ortaya koymasından kaynaklanmaktadır (Yüksel, Yanık ve Ayazlar, 2015: 248).

Araştırmanın temelinde yatan hipotezler, Kepez ilçesinde yerel yönetimlerin kadınlara yönelik yürüttüğü sosyokültürel faaliyetlerin, kadınların toplumsal cinsiyet rolleri ve ekonomik bağımsızlıkları üzerindeki etkilerini incelemeye yöneliktir. Hipotezler, kadınların katıldıkları sosyokültürel etkinliklerin, toplumsal cinsiyet eşitsizliği ile mücadelede nasıl bir rol oynadığını anlamaya yönelik oluşturulmuştur. Araştırma kapsamında test edilecek hipotezler aşağıdaki şekilde sıralanmıştır:

Hipotez 1: Kepez Belediyesi tarafından yürütülen sosyokültürel faaliyetler, kadınların toplumsal cinsiyet rollerini yeniden tanımlamalarına yardımcı olmaktadır.

Bu hipotez, kadınların yerel yönetim tarafından sunulan hizmetler aracılığıyla toplumsal cinsiyet algılarında bir değişim olup olmadığını test etmeyi amaçlamaktadır. Özellikle, geleneksel cinsiyet rollerine karşı verilen eğitimlerin, kadınların toplumsal yaşamda daha fazla yer almasına olanak tanıyıp tanımadığı değerlendirilecektir.

Hipotez 2: Kadınların yerel yönetim tarafından sunulan sosyokültürel faaliyetlere katılımı, onların ekonomik bağımsızlıklarını artıran bir etki yaratmaktadır.

Bu hipotez, sosyokültürel faaliyetlerin kadınları ekonomik olarak güçlendirip güçlendirmedigini inceleyecektir. Kadınların bu faaliyetlere katılımlarının, istihdam olanakları, girişimcilik destekleri ve mesleki gelişim açısından nasıl bir etki yarattığı araştırılacaktır.

Hipotez 3: Kepez Belediyesi'nin kadınlara yönelik sosyokültürel faaliyetleri, kadınların sosyal sermayelerini ve toplumsal aidiyet duygularını güçlendirmektedir.

Bu hipotez, sosyokültürel faaliyetlerin kadınların sosyal ağlarını ve toplumsal aidiyetlerini nasıl etkilediğine odaklanacaktır. Kadınların katıldıkları etkinlikler aracılığıyla daha güçlü toplumsal bağlar kurup kurmadıkları, bu süreçte sosyal sermayelerinin artış artmadığı analiz edilecektir.

1.5.Araştırmanın Evreni ve Örneklemi

Bu araştırmanın evrenini, Antalya ilinin Kepez ilçesinde ikamet eden ve Kepez Belediyesi tarafından yürütülen kadınlara yönelik sosyokültürel faaliyetlere katılmış ya da bu faaliyetlerden haberdar olan kadın bireyler oluşturmaktadır. Evrenin bu şekilde tanımlanmasındaki temel amaç, yerel yönetimlerin kadınlara yönelik sosyal, kültürel ve toplumsal katılımı teşvik edici uygulamalarının sahadaki etkilerini derinlemesine inceleyebilmektir (Karasar, 2020: 147- 148).

Araştırmanın örnekleme, nitel araştırma yöntemine uygun biçimde oluşturulmuş olup, veri derinliğini ve temsil çeşitliliğini sağlayabilmek adına kartopu ve rastgele örnekleme tekniklerinin bir arada kullanıldığı karma örnekleme yaklaşımı benimsenmiştir.

Rastgele Örnekleme; öncelikle, Kepez Belediyesi'nin düzenli olarak yürüttüğü kadın odaklı sosyokültürel etkinliklere (örneğin meslek edindirme kursları, kültürel geziler, seminerler vb.) kayıtlı katılımcılar arasından rastgele örnekleme yöntemi ile belirlenen bireylerle görüşmeler gerçekleştirilmiştir. Rastgele örnekleme, çalışmaya dahil edilen bireylerin ön yargısız ve sistematik bir biçimde seçilmesine olanak tanıyarak, veri setinin iç geçerliliğini artırma amacıyla tercih edilmiştir. Bu örnekleme yöntemi, örneklem çerçevesinde

yer alan her bir birimin eşit seçilme şansına sahip olmasına dayanmaktadır (Kılıç, 2013). Bu sayede, yerel yönetimlerin kadınlara sunduğu faaliyetlerden faydalanan farklı yaş, eğitim ve sosyoekonomik düzeylerdeki kadın bireylerin görüşleri temsili şekilde araştırmaya yansıtılmıştır.

Öte yandan, rastgele örnekleme ile ulaşılamayan, etkinliklere düzensiz olarak katılan ya da kayıt dışı olan kadınlara ulaşabilmek amacıyla kartopu örnekleme yönteminden de yararlanılmıştır. İlk aşamada kolay ulaşılabilen birkaç katılımcı ile yapılan görüşmelerin ardından, bu katılımcılardan kendi çevrelerinde benzer faaliyetlere katılan veya bu tür hizmetlerden haberdar olan başka kadınları önermeleri istenmiştir. Bu yöntemle ulaşılan katılımcılar sayesinde, görünürde etkinliklere aktif olarak dahil olmayan ancak sosyokültürel faaliyetler hakkında bilgi sahibi veya deneyim yaşamış bireylerin de görüşleri araştırmaya kazandırılmıştır. Kartopu örnekleme yöntemi, özellikle ulaşılması güç, dağınık veya kayıt dışı gruplar için önerilen ve zincirleme şekilde genişleyen bir yöntemdir (Şahin, Doğan ve Çakır, 2023: 237).

Bu iki yöntemin birlikte kullanılması hem formel sistemde kayıtlı katılımcıların hem de in formal ilişkilerle faaliyetlerden haberdar olan bireylerin görüşlerine ulaşmayı sağlamış, bu da araştırmanın veri çeşitliliğini ve betimsel gücünü artırmıştır. Ayrıca, görüşme formlarının uygulanmasında katılımcıların gönüllülük esasına göre sürece dahil edilmesi, etik sorumluluklar çerçevesinde gerçekleştirilmiştir.

1.6. Araştırmanın Sınırlılıkları

Araştırma, Kepez ilçesinde gerçekleştirilen kadın odaklı sosyokültürel faaliyetlerin etkilerini ele almakta olup, bu faaliyetlerin diğer ilçeler veya şehirlerdeki benzer çalışmalardan farklılık gösterdiği göz önünde bulundurulmalıdır. Bu nedenle, araştırmanın bulguları yalnızca Kepez ilçesinde yürütülen projelere dayalı olarak elde edilecek ve diğer bölgelerdeki durumla kıyaslanamayacaktır. Ayrıca, araştırma sadece belirli bir dönemdeki faaliyetleri kapsayacak olup, zamanla değişen uygulamalar ve projeler araştırmanın kapsamı dışında kalacaktır.

1.7. Araştırmanın Yöntemi

Bu çalışma, nitel araştırma yöntemi çerçevesinde desenlenmiş olup, kadınlara yönelik sosyokültürel faaliyetlerin yerel yönetimler düzeyindeki işlevselliğini anlamaya yönelik olarak gerçekleştirilmiştir. Nitel araştırma yöntemleri, bireylerin deneyimlerini, algılarını ve anlam yapılarını derinlemesine inceleme amacı taşımaktadır (Tekindal ve Uğuz Arsu, 2020: 153). Bu bağlamda, çalışmada katılımcıların kendi deneyimlerini özgür biçimde dile getirmeleri ve

sosyal hizmetler alanında yerel yönetimlerin kadınlara yönelik politikalarının sahadaki etkilerinin açığa çıkarılması hedeflenmiştir.

Araştırma kapsamında veri toplama aracı olarak yarı yapılandırılmış görüşme formu kullanılmıştır. Yarı yapılandırılmış görüşmeler, araştırmacıya temel sorular çerçevesinde esneklik sağlamakta ve katılımcıların görüşlerini daha özgür ifade edebilmesine imkân tanımaktadır (Yıldırım ve Şimşek, 2006). Bu teknik, araştırmanın saha gerçekliğine uygun olarak hem yapılandırılmış veri elde edilmesine olanak tanımış hem de araştırmanın esnekliğini artırmıştır. Bu sayede, kadın katılımcıların yaşadıkları sosyal çevreye, belediye hizmetlerine dair algı, yorum ve önerileri detaylı biçimde analiz edilmiştir.

Nitel araştırmalarda genellikle küçük örneklemeler ile çalışılır ve amaçlı örnekleme stratejileri sıklıkla tercih edilmektedir (Creswell, 2013: 128). Bu çalışmada da yalnızca kadın bireylerden oluşan bir katılımcı profili belirlenmiş; kadınların sosyal belediyecilik hizmetleri ile ilişkilerini doğrudan kendi deneyimleri üzerinden aktarmaları hedeflenmiştir. Araştırma sürecinde etik ilkelere uygun biçimde gönüllülük esasına dikkat edilmiş, katılımcıların kişisel bilgilerinin gizliliği korunmuştur.

Wolcott (1994), nitel veri analiz sürecinde üç adet yaklaşımdan bahsetmektedir. İlk yaklaşım, toplanan verinin ham formuna sadık kalınacak şekilde ve gerekirse araştırmaya katılan katılımcıların söylemlerine doğrudan alıntılar yapılarak betimsel bir yaklaşımla elde edilen verileri okuyucuyla paylaşmaktadır. İkinci yaklaşım, birinci yaklaşımdaki yöntemleri içeren bir şekilde, neden/sonuç ilkesiyle ve açıklayıcı bulgulara ulaşmak amacıyla sistematik bir analiz yapmaktır. Üçüncü yaklaşım ise araştırmacı, birinci ve ikinci yaklaşımı temel almaktadır ve bu duruma ek olarak veri analiz sürecinde kendi yorumlarını da dahil eder (Wolcott, 1994). Wolcott'un yaklaşımları genellikle betimsel analiz tekniği ve içerik analiz tekniği isimlendirmeleriyle tanımlanmaktadır.

Şekil 1.1. Araştırma Sürecinin Tasarımı

Araştırma Sürecinin Tasarımı	Literatür taraması, problemlerin tespiti ve konunun belirlenmesi
	Araştırmanın amacının ve öneminin belirlenmesi
	Literatürün değerlendirilmesi ve sınıflandırılması, araştırma sorularının oluşturulması
	Hipotezlerin sorulara dayanak olarak oluşturulması
	Veri toplama süreci (Birincil veriler, ikincil veriler vb.)
	Verilerin analizi ve bulguların yorumlanması
	Tartışma ve sonuç

Kaynak: Doğan, B. (2024).

1.7.1. Veri Toplama Süreci

Araştırmanın saha çalışması, 2024 yılı aralık ayı ile 2025 yılı mart ayı arasında, Antalya ili Kepez ilçesinde gerçekleştirilmiştir. Bu süreçte katılımcılara ulaşmak için iki farklı örnekleme yöntemi bir arada kullanılmıştır: kartopu örnekleme ve basit rastgele örnekleme. Kartopu örnekleme yöntemi, özellikle ulaşılması güç bireylere ulaşmak için etkili bir strateji olarak tercih edilmiştir (Webster ve Watson, 2002). Bu yöntemde ilk temas kurulan katılımcılardan, araştırma için uygun gördükleri diğer bireyleri önermeleri istenmiştir. Böylece kadınların kendi sosyal çevreleri içerisinde önerdiği katılımcılar ile daha samimi ve güvene dayalı bir görüşme ortamı sağlanmıştır.

Öte yandan, çalışmanın temsil gücünü artırmak amacıyla basit rastgele örnekleme yöntemi de uygulanmıştır. Kepez ilçesindeki farklı mahallelerden rastgele seçilen bireylerle görüşmeler gerçekleştirilmiş, böylelikle örneklemin homojenliği desteklenmiştir. Görüşmeler, katılımcıların evlerinde, kamuya açık sosyal alanlarda ya da belediyeye ait merkezlerde gerçekleştirilmiş ve tüm süreç boyunca katılımcı rızasına büyük önem verilmiştir. Veri toplama süreci boyunca toplamda 29 kadın katılımcı ile görüşme yapılmıştır. Görüşmelerin tamamı ses kaydı ile belgelenmiş ve sonrasında yazılı hâle getirilmiştir.

1.7.2. Veri Toplama Tekniği

Bu çalışmada kullanılan temel veri toplama tekniği yüz yüze görüşme yöntemi olmuştur. Yüz yüze görüşme tekniği, nitel araştırmalarda sıklıkla tercih edilen ve araştırmacı ile katılımcı arasında doğrudan etkileşim kurularak verilerin toplandığı etkili bir yöntemdir (Creswell, 2013: 163). Bu yöntem sayesinde katılımcıların sözlü ifadelerinin yanı sıra beden dili, duygu durumu ve jest gibi tamamlayıcı unsurlar da gözlemlenmiş, verilerin çok katmanlı şekilde yorumlanmasına olanak tanınmıştır. Ayrıca, görüşme esnasında soruların açıklığa kavuşturulması, yönlendirme olmadan detayların derinleştirilmesi gibi avantajlar elde edilmiştir.

Görüşmeler, araştırmacı tarafından hazırlanan üç bölümden oluşan yarı yapılandırılmış bir görüşme formu aracılığıyla yürütülmüştür. Birinci bölüm, katılımcıların yaş, medeni durum, eğitim düzeyi, mesleki durum gibi demografik bilgilerini içermektedir. Bu bölüm, kadınların sosyokültürel profillerinin oluşturulması açısından temel veri sağlamıştır. İkinci bölümde, katılımcıların yerel yönetimlerin kadınlara yönelik faaliyetlerine ilişkin tanım, algı ve eleştirileri sorgulanmıştır. Katılımcılardan belediyenin hizmetlerini ne ölçüde tanıdıkları, bu

hizmetlerden nasıl faydalandıkları, hizmetlerin yeterli olup olmadığı ve ihtiyaçlarına karşılık verip vermediği konusunda görüş bildirmeleri istenmiştir.

Üçüncü bölümde ise Kepez Belediyesi tarafından gerçekleştirilen faaliyetlere dair değerlendirmeler alınmıştır. Katılımcılara bu faaliyetlere katılıp katılmadıkları, faaliyetlerin çeşitliliği ve sıklığı, hizmetlerin toplumsal faydaya katkısı gibi konular yöneltmiştir. Görüşmeler ortalama 45 dakika sürmüş ve görüşmelerin tamamı bire bir gerçekleştirilmiştir. Görüşme sırasında katılımcıların anonimliği korunmuş, görüşme sürecine dair yazılı onam formları alınmıştır. Yüz yüze görüşme yöntemi, sahaya ve konunun doğasına son derece uygun olmuş, araştırmanın derinliğini artırmıştır. Toplanan veriler içerik analiz tekniğiyle çözümlenmiş, kadınların anlatılarından elde edilen bulgular araştırmanın ilerleyen bölümlerinde sistematik biçimde sunulmuştur.

1.7.3. Verilerin Analizi

Katılımcılar ile gerçekleştirilen görüşmelerde, izin veren katılımcılardan ses kayıtları ve notlar alınmıştır. Yaklaşık 40-50 dakika arasında gerçekleştirilen görüşmelerin ses kayıtları ve yazılı notları, öncelikle dijital ortama deşifre işlemine tabii tutulmuştur. Birebir olarak katılımcıların ifadesini içeren deşifre aşaması tamamlandıktan sonra notlarda alınan özel ifadeler de görüşme dosyalarına eklenmiştir.

Strauss ve Corbin (1990), nitel veri analizini iki temel kategoriye ayırmaktadır: betimsel analiz ve içerik analizi. Betimsel analiz yöntemi, araştırmanın kavramsal çerçevesinin önceden açık biçimde belirlendiği durumlarda tercih edilmekte olup, içerik analizine kıyasla daha yüzeysel bir inceleme sunmaktadır. Buna karşılık, içerik analizi yöntemi, toplanan veri setlerinin daha derinlemesine ve sistematik biçimde analiz edilmesine imkân tanımakta, bu sayede daha önce tanımlanmamış temaların ve örüntülerin ortaya konmasını sağlamaktadır.

Bu çalışmada, araştırma amacına uygun olarak içerik analizi yöntemi kullanılmıştır. İçerik analizi, nitel veri toplama sürecinde elde edilen sözlü ya da yazılı ham verilerin sistematik ve nesnel biçimde çözümlenmesine olanak sağlayan bir tekniktir (Tavşancıl ve Aslan, 2001). Bu analiz tekniğinin temel hedefi, elde edilen verilerin altında yatan anlam yapılarını temsil eden kavramsal kümeler ve bu kavramlar arasındaki ilişkilere ulaşmaktır. İçerik analizi, aslında betimsel analiz sürecinde özetlenen ve yorumlanan verilerin daha ayrıntılı biçimde işlenmesini ifade etmektedir. Bu bağlamda içerik analizinin, betimsel analizi de kapsayan daha geniş bir yöntemsel çerçeve sunmaktadır.

İçerik analiz süreci birden fazla aşamayı kapsamaktadır. Bu süreç, saha çalışmasının yürütülmesi, verilerin toplanması, kodlanması, temaların oluşturulması ve bu temaların kategorilere ayrılması gibi aşamaları içermektedir. Bu yöntemde genellikle iki farklı analiz stratejisi kullanılmaktadır. İlk yöntemde, analiz öncesinde belirlenen temalar doğrultusunda ilgili kavramlar tanımlanmaktadır. İkinci yöntemde ise verilerden türetilen kavramlar bir araya getirilerek kavramsal bir havuz (kavram kasası) oluşturulmakta, ardından bu kavramlar işlevleri ve niteliklerine göre sınıflandırılmakta ve tematik yapılar oluşturulmaktadır.

İçerik analizinin başarısı, büyük ölçüde kodlama sürecinin etkinliğine bağlıdır. Bu doğrultuda, analiz öncesinde belirlenen geçici temalar, kavramsal kodlamanın gerçekleştirilmesi aşamasında araştırmacıya önemli bir rehberlik sağlamaktadır (Şahin, 2021).

1.8. Araştırmanın Konusu ile İlgili Yapılmış Çalışmalar

Yerel yönetimlerin kadınlara yönelik sosyokültürel hizmetlerinin sosyal katılım, toplumsal görünürlük ve kadınların yerel karar alma süreçlerine dâhil olma düzeyleri üzerindeki etkileri hem ulusal hem de uluslararası literatürde giderek artan bir biçimde incelenmektedir. Bu kapsamda, çeşitli yöntemlerle yapılmış saha araştırmaları, kadın odaklı yerel politika üretiminin kent yönetiminde nasıl karşılık bulduğunu göstermektedir.

Mert (2017), gerçekleştirdiği çalışmada Gaziantep ilindeki 128 ev hanımına yarı yapılandırılmış görüşme formu uygulayarak, bir iş kurmaları durumunda ne yapacaklarına ilişkin veri toplamıştır. Bu durumda da elde edilen bulgulara göre kadınların %48'i gıda, %14'ü tekstil sektörüne yönelik iş fikrine sahiptir. Araştırma kapsamında çevresel ve kültürel etkenlerden bahsedilmiştir.

Çin ve Altun (2021) yılında yürüttüğü çalışmada ise kadın girişimcileri destekleyen sivil toplum kuruluşlarının yerel kalkınma üzerindeki etkilerinden bahsetmiştir. Elde edilen bulgulara göre; kadın girişimcilerin desteklenmesi hem kadınların sosyal statülerinin gelişmesini hem de kalkınmanın sürdürülebilirliği için nüfusun çoğunluğunun üretime katılmasının sağlanmasında etkili yollardan biridir. Bu çalışmanın amacı kadın girişimcileri destekleyen sivil toplum kuruluşlarının yerel kalkınmaya etkisinin değerlendirilmesidir. Bu kapsamda, Türkiye'de kadın girişimciliğine yönelik destekleri ile öne çıkan KAMER (Kadın Merkezi), KAGİDER (Türkiye Kadın Girişimciler Derneği) ve KEDV (Kadın Emekini Değerlendirme Vakfı) olmak üzere üç STK'nın faaliyetleri incelenmiştir. Kadın girişimcileri destekleyen sivil toplum kuruluşlarının yerel kalkınma üzerindeki etkisi tartışılmıştır.

Çiçek (2012) tarafından kaleme alınan *Türkiye’de Belediyelerin Sosyal Yardım ve Sosyal Hizmet Politikaları: Batı Akdeniz Örneği* adlı eser, Türkiye’de yerel yönetimlerin sosyal politika alanındaki rolünü bölgesel bir bağlamda incelemekte ve Batı Akdeniz Bölgesi’ndeki belediyelerin sosyal yardım ve hizmet uygulamalarını kapsamlı bir şekilde değerlendirmektedir. Araştırma, belediyelerin özellikle dezavantajlı gruplara yönelik hizmet üretme kapasitesini, kurumsal yapılarını ve uygulama süreçlerini ele alarak yerel sosyal politika anlayışının dönüşümünü ortaya koymaktadır. Çalışma, sosyal hizmetlerin merkezî hükümetten yerel yönetimlere kaydırılması sürecinde yaşanan yapısal ve işlevsel değişimleri analiz etmekte ve bölge belediyelerinin karşılaştığı kurumsal, mali ve idari sorunlara dikkat çekmektedir. Bu yönüyle çalışma, sosyal belediyeçilik anlayışının Türkiye’deki yansımalarını anlamak ve yerel hizmet sunumunun etkinliğini değerlendirmek açısından önemli bir başvuru kaynağı niteliğindedir.

Hilal Tüfek’in 2024 yılında tamamladığı *Belediyelerin Kadınlara Yönelik Hizmet ve Politikaları: Esenler ve Kadıköy Belediyesi Örnekleri* başlıklı yüksek lisans tezi, yerel yönetimlerin toplumsal cinsiyet eşitliği bağlamında üstlendikleri rolü karşılaştırmalı bir yaklaşımla incelemektedir. Esenler ve Kadıköy ilçeleri gibi sosyoekonomik, kültürel ve politik açıdan farklılık arz eden iki belediyeyi seçerek yapılan bu çalışma, kadınlara yönelik hizmetlerin çeşitliliği, kapsamı ve etkililiğini değerlendirmekte; bu hizmetlerin yerel yönetimlerin kurumsal yapısı ve ideolojik yönelimiyle nasıl şekillendiğini ortaya koymaktadır. Tezde, kadın danışma merkezleri, meslek edindirme kursları, sığınma evleri, sosyal ve kültürel etkinlikler gibi hizmetlerin sunum biçimleri ve kadınların bu hizmetlere erişim olanakları detaylı bir şekilde ele alınmıştır. Nitel araştırma yöntemiyle gerçekleştirilen çalışma, yerel yönetim politikalarının kadınların kamusal alandaki varlığına ve güçlenmesine olan etkisini irdeleyerek, belediyelerin toplumsal cinsiyet eşitliği perspektifine ne ölçüde sahip olduklarını sorgulayan eleştirel bir çerçeve sunmaktadır. Bu yönüyle tez, Türkiye’de yerel düzeyde toplumsal cinsiyet odaklı politika üretimi üzerine yapılmış önemli karşılaştırmalı çalışmalardan biri olarak değerlendirilebilir.

Akduran (2012), toplumsal cinsiyet kuramları çerçevesinde feminist ekonomi ve sosyal politika kesişiminde konumlanan teorik ve analitik bir incelemedir. Eser, kadın emeğinin yeniden üretim süreçleri bağlamında nasıl şekillendiğini ve bu sürecin hane, devlet ve piyasa ilişkilerinde nasıl konumlandığını ele alırken, aynı zamanda cinsiyetlendirilmiş bütçeleme kavramı üzerinden toplumsal cinsiyet eşitliğini gözetken kamu maliyesi perspektifini tartışmaya açmaktadır. Akduran, neoliberal politikaların kadın emeği üzerindeki etkilerini sorgulamakta;

özellikle sosyal harcamaların azalması ve bakım hizmetlerinin piyasalaşmasının kadınlar üzerindeki yükü artırdığını ortaya koymaktadır. Çalışma, kamu bütçelerinin toplumsal cinsiyet körlüğünü eleştirel bir yaklaşımla ele almakta ve feminist ekonomi literatürüne referansla, bütçe süreçlerinin toplumsal cinsiyet eşitliği hedefi doğrultusunda yeniden yapılandırılması gerektiğini savunmaktadır. Bu yönüyle eser, yalnızca kamu harcamalarının teknik bir değerlendirmesini değil, aynı zamanda toplumsal cinsiyet normlarının ve eşitsizliklerinin yapısal düzeyde yeniden üretildiği iktisadi ve yönetsel mekanizmaları da görünür kılmaktadır.

Bayraktar (2013), yerel yönetimlerin sosyal politika üretimindeki rolünü, “sosyal belediyeçilik” kavramı çerçevesinde inceleyen uygulamalı bir çalışmadır. Çalışmada, Bursa iline bağlı Nilüfer ve Yıldırım belediyeleri örnek alınarak, farklı sosyoekonomik yapılara sahip iki belediyenin sosyal politika yaklaşımları karşılaştırmalı biçimde analiz edilmiştir. Nitel araştırma yöntemlerinin kullanıldığı tezde, belediyelerin sosyal hizmet sunumları, hedef grupları, uygulama araçları ve bu hizmetlerin kapsayıcılığı derinlemesine değerlendirilmiştir. Bayraktar, sosyal belediyeçilik anlayışının kurumsal düzeyde nasıl yapılandığını ve yerel düzeyde toplumsal refaha katkı sunma potansiyelini ortaya koyarken, aynı zamanda belediyelerin bütçesel ve yönetsel kapasitelerinin bu süreçte belirleyici olduğunu vurgulamaktadır. Çalışmada elde edilen bulgular, sosyal belediyeçiliğin yalnızca hizmet sunumu ile sınırlı kalmaması, toplumsal bütünleşme, eşitsizliklerin azaltılması ve yurttaş katılımının güçlendirilmesi gibi işlevleri de içermesi gerektiğine işaret etmektedir.

Bayraktar (2017) çalışması feminist kent politikaları literatürüyle bağlantılı olarak yerel düzeyde toplumsal cinsiyet eşitliğine duyarlı yönetim ilkelerini tartışmaya açmakta; kadınların hem hizmetlerden adil biçimde yararlanmasını hem de karar alma süreçlerinde aktif temsilini savunmaktadır. Bu bağlamda eser, yerel demokrasinin derinleşmesinde toplumsal cinsiyet eşitliğinin merkezi bir rol oynadığını ileri sürerek hem akademik alana hem de belediyeçilik uygulamalarına yönelik normatif ve pratik öneriler sunmaktadır. Sonuç olarak çalışma, Türkiye’de toplumsal cinsiyete duyarlı yerel yönetim anlayışının kurumsallaşmasına dair eleştirel ve dönüştürücü bir çerçeve sunması bakımından alan yazında önemli bir yer teşkil etmektedir.

Klatzer, Akduran ve Gültaşlı tarafından hazırlanan *Belediyeler İçin Toplumsal Cinsiyete Duyarlı Bütçeleme Rehberi* (2015), toplumsal cinsiyet eşitliğinin yerel yönetimlerin mali planlama ve uygulama süreçlerine entegre edilmesini amaçlayan, uygulama odaklı ve kuramsal temellere dayalı bir rehber niteliğindedir. UN Women desteğiyle yayımlanan bu çalışma, toplumsal cinsiyete duyarlı bütçelemenin yalnızca kadınlara yönelik ek harcama kalemleri

oluşturmakla sınırlı olmadığını; aksine, mevcut kaynakların cinsiyet eşitliğini gözetken bir biçimde planlanmasını ve kullanılmasını hedefleyen sistematik bir dönüşüm süreci olduğunu vurgulamaktadır.

Rehber, belediyeler düzeyinde bütçeleme sürecinin çeşitli aşamalarına (planlama, uygulama, izleme ve değerlendirme) toplumsal cinsiyet perspektifinin nasıl dahil edileceğine ilişkin somut yöntemler, araçlar ve göstergeler sunmakta; böylece kurumsal kapasite geliştirme süreçlerine doğrudan katkı sağlamaktadır. Özellikle yerel düzeyde toplumsal cinsiyet eşitliğine duyarlı hizmet sunumunun ve kaynak tahsisinin sağlanması için veri temelli analizlerin, cinsiyet etkisi değerlendirmelerinin ve katılımcı planlamanın önemi rehberde açıkça ortaya konulmaktadır. Bu çalışma, yalnızca teknik bir kılavuz olmanın ötesinde, yerel yönetimlerin sosyal adalet ilkesini gerçekleştirme potansiyellerine vurgu yapan normatif bir çerçeve de sunar. Türkiye bağlamında belediyelere yönelik nadir bulunan bu türden sistematik yaklaşımlar arasında yer alması itibarıyla, rehber hem kamu maliyesi hem de toplumsal cinsiyet çalışmaları alanında kuramsal ve uygulamalı araştırmalara referans olabilecek nitelikte özgün ve yol gösterici bir kaynaktır (Klatzer, Akduran ve Gültaşlı, 2015).

Joya Misra ve Leslie King'in "Kadın, Toplumsal Cinsiyet ve Devlet Politikaları" başlıklı bölümü, Siyaset Sosyolojisi: Devletler, Sivil Toplum ve Küreselleşme adlı derleme eser içerisinde yer almakta olup, devlet politikalarının toplumsal cinsiyetle ilişkisini siyaset sosyolojisi bağlamında ele alan kuramsal ve karşılaştırmalı bir çalışmadır. Bu metin, devletin kadınların yaşam koşulları üzerindeki rolünü sorgularken, toplumsal cinsiyetin yalnızca bireysel bir kimlik kategorisi olmadığını; aksine kurumsal yapılar ve siyasal düzenlemeler aracılığıyla sürekli biçimde yeniden üretildiğini ileri sürmektedir. Yazarlar, farklı devlet rejimlerinin –refah devleti modelleri dâhil olmak üzere– kadınların işgücüne katılımı, bakım emeği, doğurganlık hakları ve siyasal temsiliyeti üzerindeki etkilerini çok boyutlu biçimde analiz etmektedir. Çalışma, özellikle liberal, muhafazakâr ve sosyal demokrat devlet tipolojileri üzerinden toplumsal cinsiyet eşitliğine dair farklı kurumsal yaklaşımları karşılaştırmalı olarak değerlendirirken, feminist kuramın siyaset sosyolojisiyle olan etkileşimine güçlü bir kuramsal katkı sunmaktadır. Misra ve King'in yaklaşımı, devletin nötr bir yapı olmadığını; aksine toplumsal cinsiyet rollerini pekiştiren ya da dönüştürebilen bir özne olduğunu ortaya koymaktadır. Bu yönüyle metin, toplumsal cinsiyet eşitliği politikalarının yalnızca sosyal politikaların değil, aynı zamanda ideolojik, kültürel ve ekonomik dinamiklerin de etkisi altında şekillendiğini göstermektedir. Sonuç olarak, bu çalışma, devlet-toplum ilişkilerinde toplumsal cinsiyet boyutunu görünür kılmakta; özellikle kamu politikalarının kadınlar ve erkekler

üzerindeki farklı etkilerini anlamak isteyen araştırmacılar için kavramsal derinliği ve karşılaştırmalı perspektifiyle önemli bir kuramsal kaynak niteliği taşımaktadır (Joya ve King, 2013).

Kadıköylü (2022) çalışmasında ise Türkiye’de iki büyük metropol belediyesinin son on yıl içinde kadınlara yönelik gerçekleştirdiği sosyal hizmet politikalarını karşılaştırmalı biçimde incelemektedir. Çalışmada, toplumsal cinsiyet eşitliğini gözeten hizmetlerin kurumsallaşma düzeyi, çeşitliliği ve erişilebilirliği değerlendirilmiş; özellikle kadın sığınma evleri, danışma merkezleri, meslek edindirme kursları ve istihdam destek projeleri gibi uygulamalara odaklanılmıştır. Nitel ve nicel yöntemlerin birlikte kullanıldığı araştırmada, yerel yönetimlerin kadınlara yönelik sosyal hizmet sunumunda hem siyasal irade hem de kurumsal kapasite farklılıklarının belirleyici olduğu ortaya konulmuştur. İstanbul ve İzmir örnekleri üzerinden geliştirilen analiz, yerel yönetimlerin toplumsal cinsiyet duyarlılığına sahip politikalarının, kadınların sosyal yaşama katılımı ve güçlenmesi açısından kritik önem taşıdığını göstermektedir. Bu yönüyle çalışma, yerel düzeyde kadın odaklı sosyal hizmetlerin gelişimine yönelik uygulamalı politika önerileri sunması bakımından hem akademik hem de pratik alana katkı sağlayan nitelikli bir araştırma olarak değerlendirilmektedir.

İKİNCİ BÖLÜM

KAVRAMSAL ÇERÇEVE

2.1. Sosyal Politika

Sosyal politika, toplumların refahını artırmayı, sosyal adalet ve eşitliği sağlamayı hedefleyen devlet müdahalesiyle ilgili bir alandır. Bu alanda yapılan çalışmalar, genellikle toplumsal sorunların çözülmesine yönelik sistematik düzenlemeleri ifade eder. Sosyal politikalar, devletlerin ekonomik ve sosyal refah sağlama sorumluluğunu yerine getirmesi adına uyguladığı araçlar ve yöntemler bütünüdür. Devlet, sosyal politikalar aracılığıyla, bireylerin yaşam standartlarını iyileştirmeyi, toplumsal eşitsizlikleri azaltmayı ve insanların temel ihtiyaçlarını karşılamayı amaçlar (Yozgat, 2007: 22).

Tarihsel olarak sosyal politikalar, sanayi devrimi ile şekillenmeye başlamış ve sosyal devlet anlayışının temelini atmıştır. 19. yüzyılda, Batı Avrupa'daki işçi sınıfının yaşam koşullarını iyileştirmek amacıyla ilk sosyal politikalar uygulanmaya başlanmıştır. Bu dönemde, sosyal sigorta sistemleri, emeklilik yardımları ve işsizlik sigortası gibi düzenlemeler hayata geçirilmiştir (Tokol, 2000: 19). Bununla birlikte, sosyal politikanın kapsamı zamanla genişlemiş, devletin sağlık, eğitim, konut ve sosyal güvenlik gibi alanlarda düzenleyici rolü artmıştır.

Sosyal politika, ekonomik krizler, savaşlar ve toplumsal dönüşüm süreçleri ile evrimleşmiş, günümüzde daha kapsamlı ve küresel bir boyuta ulaşmıştır. Küresel düzeyde sosyal politika uygulamaları, yerel yönetimlerden devlet politikalarına kadar geniş bir yelpazede değerlendirilir. Özellikle 20. yüzyılın ikinci yarısında, refah devletinin yükselişiyle birlikte sosyal politika, insan hakları, sosyal eşitlik ve kalkınma gibi kavramlarla bağlantılı hale gelmiştir. Bu dönemde sosyal devlet anlayışına sahip ülkelerde, halkın refahı devletin sorumluluğunda görülmüş ve çeşitli sosyal güvenlik ağıları oluşturulmuştur (Ersöz, 2011).

2.1.1. Sosyal Politikanın Tarihsel Gelişimi

Sosyal politikanın kökenleri, 19. yüzyılda sanayi devrimi ile şekillenmeye başlamıştır. Sanayi devrimi, hızlı bir kentleşme süreci ve yeni sosyal yapılarla birlikte işçi sınıfının yaşam koşullarının kötüleşmesine yol açmıştır. Bu durum, sosyal politikaların temellerini atmaya yönelik ilk adımların atılmasına neden olmuştur. Sosyal politikanın tarihsel gelişimi, toplumsal refah anlayışının, devletin sosyal sorumluluklarını üstlenmeye başlaması ile şekillenmiştir. Sosyal politikaların temelini oluşturan sosyal güvenlik sistemleri ve refah devleti uygulamaları, sanayi devrimi sonrasında hızla gelişmeye başlamıştır. İlk sosyal güvenlik sistemleri, 1880'lerin sonlarına doğru Almanya'da Otto von Bismarck'ın hükümeti tarafından kurulmuştur. Bismarck, işçi sınıfının yaşam koşullarını iyileştirmek amacıyla hastalık sigortası, iş kazası sigortası ve emeklilik sigortası gibi sistemleri hayata geçirmiştir (Şenkal, 2007: 28-33). Bu sosyal sigorta sistemleri, diğer Avrupa ülkelerine de örnek teşkil etmiştir. Bunun temel nedeni, endüstrileşme ile hızla artan işçi sınıfının kötüleşen yaşam koşulları ve toplumsal eşitsizliklerin derinleşmesidir. Sosyal politika, bu koşullar altında, devlete halkının yaşam standartlarını iyileştirme ve sosyal adaleti sağlama sorumluluğunu yüklemiştir (Hobsbawm, 2003: 32-34).

Sosyal politikanın modern anlamda ilk adımları, 19. yüzyılın sonlarına doğru Almanya'da atılmaya başlanmıştır. Almanya İmparatoru Otto von Bismarck, 1880'lerin başında uygulamaya koyduğu sosyal güvenlik reformlarıyla, sosyal politikanın ilk temellerini atmıştır. Bismarck, işçi sınıfının sağlık güvencesi ve emeklilik gibi temel sosyal güvenlik ihtiyaçlarını devletin temin etmesini savunmuş ve ilk sosyal sigorta yasalarını 1883'te kabul etmiştir. Bu sistem, işçi sınıfının iş kazalarına ve hastalıklara karşı güvenceli olmasını sağlamayı hedefliyordu. Bismarck'ın reformları, o dönemdeki endüstriyel toplumun ihtiyaçlarına uygun olarak geliştirilmiştir ve 20. yüzyılda Avrupa'da birçok ülkenin sosyal politikalarına ilham vermiştir (Freyer, 2014).

Bismarck'ın uyguladığı bu sosyal sigorta sistemi, sadece Almanya'da değil, aynı zamanda diğer Avrupa ülkelerinde de sosyal güvenlik reformlarının başlangıcını oluşturmuştur. Bu dönemde, sosyal güvenlik sistemlerinin devlet tarafından finanse edilmesi gerektiği fikri, geniş bir kabul görmüş ve bu uygulamalar diğer endüstriyel toplumlar tarafından benimsenmiştir (Altan, 2007).

İkinci dünya savaşının ardından, özellikle İngiltere’de Beveridge Raporu, sosyal politikanın evriminde bir dönüm noktası oluşturmıştır. 1942 yılında Sir William Beveridge tarafından hazırlanan rapor, İngiltere'nin savaş sonrası yeniden yapılanma sürecine katkı sağlamak amacıyla sosyal reformları öngörmüştür. Beveridge, devletin, vatandaşlarının temel ihtiyaçlarını karşılayacak şekilde sosyal güvenlik sistemleri geliştirmesini savunmuştur. Bu rapor, İngiltere’deki sağlık sigortası, işsizlik sigortası ve emeklilik gibi hizmetlerin devlet tarafından sağlanmasını teşvik etmiştir (Beveridge, 1942).

Beveridge Raporu’nda öne çıkan en önemli kavramlardan biri "refah devleti" anlayışıdır. Refah devleti, devletin, bireylerin temel yaşam ihtiyaçlarını karşılamak için aktif bir şekilde müdahale etmesi gerektiğini savunur. Beveridge, devletin her vatandaşına uygun sağlık hizmeti, işsizlik sigortası ve emeklilik gibi güvenceler sağlayarak, toplumsal eşitsizlikleri ve yoksulluğu azaltmayı amaçlamıştır. Bu anlayış, sadece İngiltere’de değil, aynı zamanda Avrupa'nın birçok bölgesinde sosyal devlet anlayışının temelini oluşturmıştır (Beveridge, 1942).

İskandinav ülkeleri, sosyal politikanın gelişiminde önemli bir yer tutmaktadır. Bu ülkeler, Beveridge’in refah devleti anlayışını benimsemiş ve bu anlayış doğrultusunda sosyal refah sistemleri kurmuştur. İsveç, Norveç, Danimarka gibi ülkelerde, devletin vatandaşlarına sunduğu sağlık, eğitim ve sosyal güvenlik hizmetleri, dünyanın en kapsamlı ve en gelişmiş sistemleri arasında yer almaktadır. İskandinav ülkelerinde uygulanan sosyal politikalar, yüksek gelir vergisi oranları ve devletin güçlü denetimiyle finanse edilmekte olup, toplumsal eşitliği sağlamak amacıyla oldukça başarılı sonuçlar vermiştir (Korpi, 2000).

Özellikle İsveç, 20. yüzyılın ortalarında sosyal refahı teşvik etmek amacıyla geniş çaplı sosyal hizmet reformları gerçekleştirmiştir. İsveç’teki sosyal devlet modeli, toplumsal eşitsizliklerin azaltılması için kapsamlı bir sosyal güvenlik ağı kurmuş ve devletin, eğitim, sağlık ve emeklilik gibi temel hizmetleri ücretsiz olarak sağlama hedefini benimsemiştir (Albayrak ve Birinci, 2017:67). Bu model, diğer İskandinav ülkeleri tarafından da benimsenmiş ve sosyal devlet anlayışının en başarılı örneklerinden biri olarak kabul edilmiştir.

1970’ler sonrasında, neo-liberalizmin yükselişiyle birlikte, refah devleti anlayışında önemli değişiklikler yaşanmıştır. Neo-liberal politikalar, devletin ekonomiye müdahalesinin en aza indirilmesi gerektiğini savunmuş ve sosyal devlet anlayışına karşı bir eleştiri getirmiştir. 1980’ler ve 1990’lar boyunca, birçok gelişmiş ülke, sosyal hizmetlerin özelleştirilmesi, sosyal güvenlik sistemlerinin küçültülmesi ve sosyal yardımların kısıtlanması gibi politikaları

benimsemiştir. Neo-liberalizmin etkisiyle, sosyal politikaların kapsamı daralmış ve devletin sorumluluğu yerine, piyasa mekanizmalarına dayalı çözümler ön plana çıkmıştır (Deacon, 2000: 3).

Bu dönemde, sosyal devlet anlayışının yerini daha çok bireysel sorumluluk ve piyasa odaklı yaklaşımlar almıştır. Ancak, bu süreçte sosyal hizmetlerin daraltılması ve sosyal yardımların kesilmesi, toplumsal eşitsizlikleri ve yoksulluğu artırmış, refah devleti anlayışına karşı yapılan eleştiriler, 2000'lerin başlarında yeniden sosyal devletin güçlendirilmesine yönelik taleplerin artmasına neden olmuştur (Deacon, 2000).

Sonuç olarak, sosyal politikaların tarihsel gelişimi, devletin toplum refahına yönelik müdahaleleri ve sosyal eşitsizlikleri giderme çabalarının evrimini göstermektedir. Sosyal güvenlik sistemlerinin ilk temelleri, 19. yüzyılın sonlarına doğru Almanya'da atılmış ve bu sistemler zamanla dünya genelinde yaygınlaşmıştır. Beveridge Raporu, refah devleti anlayışının temellerini atmış ve bu anlayış İskandinav ülkeleri gibi sosyal devletler tarafından başarıyla uygulanmıştır. Ancak, neo-liberal politikaların etkisiyle sosyal devlet anlayışı, bazı ülkelerde zayıflamış ve daha çok piyasa temelli çözümler ön plana çıkmıştır.

2.1.2. Sosyal Politikanın Hedefi ve Kapsamı

Sosyal politika, toplumun çeşitli kesimlerinin yaşam standartlarını iyileştirmeyi ve toplumsal eşitsizlikleri azaltmayı amaçlayan bir dizi politikadır. Bu politikalar, toplumsal refahın sağlanması, yoksulluğun önlenmesi ve insanların en temel ihtiyaçlarını karşılamalarına olanak tanıyan güvence sistemlerini oluşturmayı hedefler. Sosyal politikanın kapsamı, yalnızca ekonomik yardımlar ve sosyal güvenlik sistemlerinden ibaret değildir; aynı zamanda eğitim, sağlık hizmetleri, barınma ve sosyal entegrasyon gibi daha geniş bir alanı kapsar (Blakemore ve Griggs, 2007: 1).

Sosyal politikanın en temel hedeflerinden biri, toplumda gelir eşitsizliğini azaltmaktır. Sosyal politika, gelir dağılımındaki adaletsizlikleri gidermek için vergi sistemleri, sosyal yardımlar ve sosyal sigorta programları aracılığıyla devletin aktif müdahalesini içerir. Bu müdahaleler, bireylerin yaşam kalitesini yükseltmeyi, ekonomik krizler sırasında toplumu korumayı ve yoksullukla mücadele etmeyi amaçlar (Andreotti, Mingione ve Polizzi, 2012).

Bir diğer önemli hedef ise, toplumsal eşitliğin sağlanmasıdır. Sosyal politika, tüm bireylerin temel haklardan eşit bir şekilde yararlanabilmesi için fırsat eşitliği yaratmayı amaçlar. Bu bağlamda, kadınlar, yaşlılar, engelliler ve diğer dezavantajlı gruplara yönelik ayrıcalıklı uygulamalar, sosyal politikanın temel unsurlarıdır. Sosyal politika, bu gruplara yönelik

hizmetleri geliştirerek, sosyal dışlanma ve ayrımcılıkla mücadele etmeyi hedefler (Tezgel, 2013: 3).

Sosyal politikaların bir diğer önemli hedefi ise, toplumun refah seviyesini artırmaktır. Sosyal politikalar, bireylerin sağlıklı bir yaşam sürmelerini sağlamak için sağlık hizmetlerine erişim, kaliteli eğitim, sosyal güvenlik ve barınma gibi hizmetleri devlet tarafından sunma sorumluluğunu üstlenir. Bu hizmetler, toplumun daha güçlü ve dayanıklı bir yapıya kavuşmasına yardımcı olur (Erbay, 2017: 291).

Sosyal politikanın kapsamı, zamanla değişmiş ve genişlemiştir. İlk başlarda sadece ekonomik güvence sağlamak ve sosyal sigorta sistemlerini kurmak amacıyla oluşturulmuşken, günümüzde sosyal politika çok daha geniş bir alanı kapsamaktadır. Bu genişleme, sosyal politikaların sadece devletin ekonomik sorumluluklarını yerine getirmesi değil, aynı zamanda toplumsal eşitliği sağlama, bireylerin yaşam kalitesini iyileştirme ve sosyal dışlanmayı engelleme görevlerini de üstlenmesini sağlamıştır.

Sosyal Güvenlik Sistemleri; Sosyal güvenlik, sosyal politikanın temel bir alanıdır. Sosyal güvenlik, bireylerin işsizlik, hastalık, kaza veya emeklilik gibi durumlarda devlet tarafından sağlanan bir güvence sistemini ifade eder. Sosyal güvenlik sistemleri, bireylerin ekonomik ve sosyal yaşamlarını sürdürebilmeleri için güvence sağlar. Bu sistemlerin kapsamı, işsizlik sigortasından, sağlık sigortasına ve emeklilik maaşlarına kadar geniş bir yelpazeyi kapsamaktadır.

Sağlık ve Eğitim; Sosyal politikanın en önemli hedeflerinden biri, herkesin temel sağlık hizmetlerine ve kaliteli eğitime erişimini sağlamaktır. Sağlık hizmetleri, tüm bireylerin sağlıklı bir yaşam sürmelerini sağlamak amacıyla devlet tarafından sunulmalıdır. Benzer şekilde, eğitim de sosyal politikanın bir parçasıdır; her bireyin eşit fırsatlarla kaliteli bir eğitim alması sağlanarak, sosyal mobilitiyi desteklemek ve toplumsal eşitsizlikleri azaltmak amaçlanmaktadır.

Barınma ve Sosyal Konut; Sosyal politikanın bir diğer önemli unsuru, barınma ve sosyal konut projeleridir. Özellikle düşük gelirli bireylerin, yeterli ve sağlıklı barınma koşullarına erişmesi sağlanmalıdır. Sosyal konut projeleri, evsizliğin önlenmesi ve uygun fiyatlı konutlara erişimin sağlanması amacıyla uygulanır (Beveridge, 1942).

Kadınlara Yönelik Sosyal Politikalar; Sosyal politikaların hedefleri arasında, kadınların toplumsal hayatta daha aktif bir rol alabilmesi için çeşitli politikalar geliştirilmesi de

bulunmaktadır. Bu kapsamda, kadınların çalışma hayatına katılımını destekleyen düzenlemeler, kadınların sağlık hizmetlerine erişimlerini kolaylaştıran programlar, şiddetle mücadelele yönelik sosyal politikalar ve toplumsal cinsiyet eşitliğini teşvik eden uygulamalar önemli bir yer tutmaktadır (Şenocak, 2009).

Sosyal politikanın kapsamı, sadece ekonomik alanla sınırlı değildir. Eğitim, sağlık, konut, çevre, istihdam gibi bir dizi farklı alanı içerir. Bu alanlarda gerçekleştirilen politikalar, toplumun en alt kesiminden en üst kesimine kadar herkesin eşit fırsatlar ve haklardan yararlanmasını sağlamayı amaçlar. Ayrıca, sosyal politika, bireylerin yalnızca ekonomik refahlarını değil, aynı zamanda sosyal ve psikolojik refahlarını da hedef alır. Sosyal devlet anlayışı, devletin sadece bireylerin maddi ihtiyaçlarını değil, psikolojik ve sosyal ihtiyaçlarını da göz önünde bulundurması gerektiğini savunmaktadır.

Sosyal politikanın hedefleri, toplumsal refahı sağlamak, eşitsizliği azaltmak, bireylerin temel ihtiyaçlarını karşılamak ve sosyal dışlanmayı önlemektir. Sosyal politika, bu hedeflere ulaşmak için devletin aktif bir şekilde müdahalesini gerektirir ve bu müdahale, toplumda adaleti sağlamaya yönelik en önemli araçlardan biridir. Sosyal politika, zamanla daha da genişlemiş ve sadece ekonomik güvence sağlama ile sınırlı kalmayıp, bireylerin yaşam kalitesini iyileştirmeye yönelik çeşitli hizmetleri kapsar hale gelmiştir.

2.1.3. Kadınlara Yönelik Refah Artırımında Sosyal Politikanın İşlevi

Kadınlara yönelik sosyal politikalar, toplumsal cinsiyet eşitsizliklerini azaltmayı ve kadınların yaşam kalitesini iyileştirmeyi hedefler. Kadınlar, özellikle çalışma hayatında, ev içindeki işlerde ve sosyal güvenlik sistemlerinde erkeklerle kıyaslandığında çeşitli eşitsizliklerle karşılaşmaktadır. Bu eşitsizlikleri ortadan kaldırmaya yönelik sosyal politikalar, kadınların toplumsal hayata katılımlarını artırmayı ve daha adil bir toplum yapısının inşa edilmesini amaçlar. Sosyal politikalar, kadınların ekonomik, sosyal, kültürel ve fiziksel refahını artırmak için çok çeşitli stratejiler geliştirmiştir (Cockburn, 1991: 7).

Kadınların iş gücüne katılımını teşvik eden politikalar, özellikle gelişmiş ülkelerde önemli bir yer tutmaktadır. İskandinav ülkeleri, bu konuda başarılı örnekler sunan ülkeler arasında yer almaktadır. Bu ülkelerde uygulanan eşitlikçi sosyal politikalar, kadınların iş gücüne katılımını artırmış ve toplumsal cinsiyet eşitliğini teşvik etmiştir (Misra ve King, 2013). Özellikle, kadınların iş gücüne katılımını artırmaya yönelik doğum izni, çocuk bakımı ve kreş hizmetleri gibi uygulamalar, kadınların iş gücüne katılmalarını önemli ölçüde kolaylaştırmıştır.

Bunun yanı sıra, kadınların eşit haklara sahip olmalarını sağlamak amacıyla çeşitli yasalar ve düzenlemeler yapılmıştır.

Kadınların iş gücüne katılımı, yalnızca ekonomik kalkınma açısından değil, aynı zamanda toplumsal cinsiyet eşitliğinin sağlanması adına da kritik bir öneme sahiptir. İskandinav ülkeleri başta olmak üzere, kadınların çalışma hayatındaki eşitlikçi haklarını destekleyen sosyal politikalar, bu ülkelerin toplumsal yapısının daha kapsayıcı ve eşitlikçi hale gelmesine olanak tanımıştır. Türkiye'de de özellikle 2000'li yıllardan sonra kadınların iş gücüne katılımını artırmaya yönelik çeşitli sosyal politikalar uygulamaya konulmuştur. Ancak, hala kadınların iş gücüne katılımında birçok eşitsizlik ve engel bulunmaktadır (Dedeoğlu, 2000: 151).

Sosyal politikalar, kadın sağlığını koruma ve kadınlara yönelik şiddetle mücadele etme konusunda da önemli işlevler üstlenmektedir. Kadın sağlığına yönelik sosyal hizmetler, kadınların fiziksel ve ruhsal sağlıklarını iyileştirmeyi amaçlarken, kadınlara yönelik şiddetle mücadeleye yönelik politikalar, toplumsal cinsiyet temelli şiddeti önlemeyi hedefler (Klatzer, Akduran ve Gültaşlı, 2015). Kadın sağlığı politikaları, sağlık hizmetlerine erişimin artırılmasından, kadın sağlığını tehdit eden faktörlerin ortadan kaldırılmasına kadar geniş bir yelpazede çeşitli önlemler içermektedir. Bu bağlamda, doğum öncesi ve sonrası sağlık hizmetlerinin iyileştirilmesi, kadınların cinsel sağlık haklarının korunması gibi sosyal politikalar hayata geçirilmiştir.

Öte yandan, kadınlara yönelik şiddetle mücadele konusunda yapılan düzenlemeler, şiddet mağduru kadınların haklarını korumayı ve onlara gerekli desteği sunmayı hedefler. Bu tür politikalar, toplumsal cinsiyet temelli şiddetle mücadeleyi sadece yasalarla değil, aynı zamanda toplumsal bilinçlenme kampanyaları ve eğitim programları ile desteklemektedir (Kesgin, 2012: 171). Bu tür önlemler, kadınların fiziksel ve psikolojik sağlığını iyileştirirken, toplumsal eşitsizliklerin de ortadan kaldırılmasına katkı sağlar.

Kadınların ekonomik bağımsızlıklarını güçlendiren sosyal yardımlar, kadınların yoksulluk ve ekonomik zorluklarla başa çıkmalarına yardımcı olurken, aynı zamanda kadınların istihdam piyasasında daha eşit bir şekilde yer almalarını sağlayacak bir dizi ekonomik destek sunar (Dedeoğlu, 2000). Türkiye'de 2000'li yıllardan sonra kadınlara yönelik sosyal yardımların arttığı ve özellikle kadınların çalışma hayatına katılımını teşvik eden projelerin hayata geçirildiği gözlemlenmektedir. Kadın girişimciliğini teşvik eden finansal destekler ve mikro krediler, kadınların ekonomik bağımsızlıklarını artırmak adına önemli bir (Oktay

Yılmaz, 2013). Ayrıca, sosyal yardımların eşitlikçi bir şekilde dağıtılması, kadınların ekonomik bağımsızlıklarını kazanmalarında önemli bir rol oynamaktadır.

Türkiye, kadınların toplumsal hayatta daha aktif bir rol üstlenmesi için sosyal politika alanında önemli adımlar atmıştır. 1995 yılında Pekin Eylem Platformu'nu imzalayarak, kadınların sosyal, kültürel ve ekonomik haklarının güçlendirilmesi amacıyla çeşitli düzenlemeler yapılmıştır. Özellikle, kadınların iş gücüne katılımını artırmaya yönelik çeşitli projeler ve aile içi şiddetle mücadeleyle yönelik yasalar yürürlüğe girmiştir. Ayrıca, kadınların sosyal güvenlik haklarının güçlendirilmesi ve çalışma koşullarının iyileştirilmesi için 2000'li yıllarda önemli adımlar atılmıştır. Türkiye'deki sosyal politikalar, kadınların sadece ekonomik değil, aynı zamanda kültürel ve toplumsal eşitliklerini de desteklemek amacıyla çeşitlendirilmiştir (Oktay Yılmaz, 2013).

Kadınların refahını artırmada sosyal politikaların rolü oldukça büyüktür. Bu politikalar, kadınların toplumsal hayata katılımlarını teşvik ederken, aynı zamanda toplumsal cinsiyet eşitsizliğini ortadan kaldırmayı hedefler. Kadınlara yönelik refah artırıcı sosyal politikalar, sadece toplumsal adaleti sağlamanın ötesinde, kadınların ekonomik, kültürel ve sosyal haklarını genişletmek için büyük bir potansiyele sahiptir. Bu tür politikaların daha da güçlendirilmesi, kadınların toplumsal hayattaki yerlerini sağlamlaştıracak ve onları daha eşit bir toplum yapısına entegre edecektir. Sosyal politika kapsamında yapılan düzenlemeler, kadınların hem aile içindeki rollerinden hem de toplumsal cinsiyet temelli eşitsizliklerden kurtarılmasına yardımcı olacak fırsatlar sunmaktadır.

2.2. Sosyal Hizmetler ve Sosyal Yardımlar

Sosyal hizmetler, bireylerin ve toplumların yaşam kalitesini artırmak, sosyal adalet sağlamak ve toplumsal eşitsizlikleri gidermek amacıyla devlet ve yerel yönetimler tarafından sunulan hizmetlerdir. Sosyal hizmetler, sadece bireylerin maddi ihtiyaçlarını karşılamaktan ibaret olmayıp, aynı zamanda onların psikolojik, sosyal ve kültürel ihtiyaçlarını da gözeten kapsamlı bir yaklaşımdır. Sosyal yardımlar ise, belirli hedef kitlelere (genellikle yoksul, engelli, yaşlı, çocuklar gibi gruplara) yönelik finansal destek sunan hizmetlerdir. Türkiye'de sosyal hizmetler ve sosyal yardımlar, özellikle son yıllarda sosyal politika bağlamında önemli bir yer tutmakta ve toplumun dezavantajlı kesimlerine yönelik olarak önemli iyileştirmeler yapılmaktadır (Tekindal, 2018: 338).

Yerel yönetimler, sosyal hizmetlerin sunumunda kritik bir rol oynamaktadır. Sosyal hizmetlerin etkin bir şekilde uygulanabilmesi için yerel yönetimlerin, yerel halkın ihtiyaçlarına

duyarlı bir şekilde planlama yapması gerekmektedir. Türkiye'deki belediyeler, sosyal hizmet alanında yalnızca çeşitli yardımlar değil, aynı zamanda eğitim, sağlık ve barınma gibi önemli alanlarda da hizmet sunmaktadır (Taşçı, 2007: 88). Belediyeler, yerel düzeyde sosyal hizmetlerin sunulmasında merkezi hükümetin sağladığı bütçelerden yararlanırken, aynı zamanda kendi kaynaklarını da kullanarak daha etkin hizmet sunmayı amaçlarlar. Bu bağlamda, yerel yönetimlerin sosyal hizmetlere ilişkin aldığı kararlar, halkın yaşam kalitesini doğrudan etkileyebilmektedir.

Sosyal yardımlar, toplumun en savunmasız gruplarına yönelik olarak geliştirilen bir politika aracıdır. Türkiye'de, 1980'lerin sonlarına doğru sosyal yardım sistemine dair ciddi düzenlemeler yapılmış, özellikle 2000'li yıllardan itibaren sosyal yardımların kapsamı genişletilmiştir. Sosyal yardımlar, ekonomik zorluklar içinde bulunan bireylerin temel ihtiyaçlarını karşılamakla birlikte, aynı zamanda toplumdaki eşitsizliklerin giderilmesine yönelik önemli bir araçtır. Ayrıca, sosyal yardımlar, sadece doğrudan finansal destekle sınırlı kalmayıp, eğitim, sağlık ve istihdam alanlarında da yardımcı olabilecek bir dizi programı içermektedir (Yaşar ve Açıkgöz, 2011: 409-411).

Türkiye'de yerel yönetimler ve sosyal yardımlar arasındaki ilişki, özellikle kadınlar, yaşlılar, çocuklar ve engelli bireyler gibi hassas gruplar için çok önemlidir. Belediyeler, yerel düzeyde bu gruplara yönelik çeşitli sosyal hizmetler sunarak, sosyal adaleti ve eşitliği sağlamaya çalışmaktadırlar. Örneğin, belediyeler, yaşlılar için bakım evleri, engelli bireyler için özel eğitim ve rehabilitasyon merkezleri, kadınlar için meslek edindirme kursları ve çocuklar için ücretsiz eğitim olanakları sağlamaktadır (Taşçı, 2007: 42). Bu tür hizmetler, sosyal hizmetlerin ve yardımların daha geniş ve kapsayıcı bir şekilde sunulmasına olanak tanımaktadır.

2.2.1. Yerel Yönetimler ve Sosyal Hizmetler

Yerel yönetimler, sosyal hizmetlerin topluma sunulmasında en yakın, en hızlı ve en doğrudan aktörlerdir. Sosyal hizmetler, toplumun dezavantajlı kesimlerine yönelik bir dizi yardımı içerirken, yerel yönetimlerin bu hizmetleri etkili ve verimli bir şekilde sunması büyük önem taşır. Yerel yönetimlerin sosyal hizmetler alanındaki rolü, genellikle belediyeler ve il özel idareleri aracılığıyla gerçekleşir (Deacon, 2000: 3). Türkiye'de yerel yönetimlerin sosyal hizmetlere katkısı, toplumsal eşitsizliklerin giderilmesinde büyük bir rol oynamaktadır. Sosyal yardımlar ve hizmetler, ekonomik ve sosyal açılarından dezavantajlı grupların hayatlarını iyileştirmeyi hedeflemektedir.

Belediyeler, sosyal hizmet alanındaki sorumluluklarını yerine getirirken, yerel halkın ihtiyaçlarına göre şekillenen çözümler sunmaktadır. Yerel yönetimler, özellikle yaşlılar, engelliler, çocuklar ve kadınlar gibi hassas gruplara yönelik hizmetler geliştirmekte ve bu hizmetlerin etkinliğini artırmak için çeşitli projeler başlatmaktadır (Blakemore ve Griggs, 2007). Türkiye'deki yerel yönetimler, sosyal hizmetlerin kapsamını genişletmek adına belediyelerin sosyal yardım ve sağlık hizmetleri başta olmak üzere, kültürel ve eğitim hizmetleri de sunmaktadır. Örneğin, sosyal yardımlar, dar gelirli ailelere yönelik finansal destek sağlarken, belediyeler sosyal yardım dışında sosyal hizmetlerin de sunulmasında kritik bir rol üstlenmektedirler.

Sosyal hizmetlerin bir diğer boyutu, bireylerin sosyal güvenlik sistemine entegre edilmesidir. Yerel yönetimler, sosyal güvenlik sisteminin dışında kalan ya da erişimi sınırlı olan bireylere yönelik düzenlemeler yaparak, sosyal hizmetlerin daha kapsayıcı olmasını sağlamaktadır (Selek Öz, 2010: 48). Belediyeler, bu alanda sundukları çeşitli eğitim ve sağlık programlarıyla, toplumun farklı kesimlerinin sosyal güvencelerini artırmayı amaçlamaktadırlar. Ayrıca, belediyelerin sosyal hizmet alanındaki faaliyetleri, merkezi hükümetin belirlediği sosyal politika hedefleri doğrultusunda şekillenir, bu da yerel yönetimlerin görev ve sorumluluklarını daha kapsamlı hale getirmektedir.

Sonuç olarak, yerel yönetimlerin sosyal hizmetler alanındaki işlevleri, sosyal adaletin sağlanmasında ve toplumsal eşitsizliklerin giderilmesinde önemli bir yer tutmaktadır. Belediye hizmetlerinin etkinliğini artırabilmek için yerel düzeyde daha fazla iş birliği ve kaynak aktarımı gereklidir. Sosyal hizmetlerin yerel yönetimler aracılığıyla sunulması, toplumun dezavantajlı kesimlerinin daha hızlı ve etkili bir şekilde destek almasını sağlamaktadır.

2.2.2. Yerel Yönetimlerde Sosyal Hizmetlerin Tarihsel Gelişimi

Yerel düzeyde sosyal hizmetlere dair ilk uygulamaların İngiltere'de 1601 yılında çıkarılan "Yoksulluk Yasaları" ile başladığı kabul görmektedir. Yasalara göre yoksulluk sorunu çerçevesinde ele alınan sosyal yardımlar ve hizmetler yerel ölçekte uygulanmaktaydı. O dönemde her bir kilisenin kendine ait bir yetki alanı vardı ve bu alanlara parish denmekteydi. Kiliselerin bu bölgelerde yoksul evi işletmek, fiziksel engeli olmayan ancak mülksüz kimseleri çalıştırmak, yaşlılara ve engellilere bakım hizmetleri sunmak, korunmaya ve bakıma muhtaç çocuklara eğitim vermek gibi sorumlulukları bulunmaktaydı. Sunulan bu yardımların ve hizmetlerin masrafları yerel ve zorunlu vergilerden karşılanmaktaydı. Yerel düzeyde örgütlenen ve merkezi yönetim kademesinde kurumsallaşmayan yoksul yardımlarının niteliği

ve miktarı her parish'te farklılık göstermekteydi. Mülk sahiplerinin ve varlıklıların yerel vergi sorumluluklarından kaçmaya çalışmaları vergilerin düzenli toplanamamasına neden olmaktaydı. Kimi yetkililerin de bu duruma kayıtsız kalarak ve kendi çıkarları için muhtaçları suistimal ederek çıkar sağlamaya çalışmaları, bazı parish'lerde yeterli ve nitelikli yardım sağlanamamasına sebep olmaktaydı. Nitekim hizmet kalitesi açısından öne çıkan ve faaliyetlerini iyi örgütleyebilen parish'ler yoksulların istilasına ile karşı karşıya kalmaktaydılar (Fatih ve Özügürlü, 1997).

Sanayileşme öncesi dönemde yerel bir problem olarak görülen yoksullukla mücadele için toplumun tamamını kapsayacak şekilde merkezi düzeyde bir yardım ve hizmet standardı belirlenmemiş, bu sebeple de bölgesel nitelikte çözümler üretilmeye çalışılmıştır. Kilise yönetimi, yerel dini cemaatler, aile ve yakın çevre ilişkileri yerel düzeyde yoksulluk sorununa çözüm üretmede kilit bir öneme sahip olmuştur. Yoksullukla mücadelede merkezi yönetim nezdinde bir karşılığı olmayan sosyal yardım faaliyetleri yerel düzeyde, merkezileşmenin güçlendiği 19. yüzyıla kadar devam etmiştir. Özellikle İngiltere ve İsveç gibi yerel yönetim geleneğinin güçlü olduğu bazı ülkelerde, bahsi geçen yerel birimler birçok hizmetin sağlanmasında etkin rol almıştır (Kesgin, 2012: 170). Bu dönemde sosyal hizmetlerin ve yardımların amacı ve çerçevesi belirlenirken yoksul olma durumu temel kriter olarak belirlenmiştir. Sosyal refahın sağlanmasının yoksulluk sorununa çözüm üretmekle bir tutulduğu görülmektedir.

19. yüzyıla kadar çeşitli yerel örgütlenmeler altında devam eden faaliyetler, 19. yüzyıl ile günümüz yerel yönetimleri gibi daha kurumsal bir yapıya doğru dönüşüm geçirmeye başlamıştır. Endüstri Devrimi, sanayileşme ve kentleşmenin yükselişi ile yerel yönetimlerin işlevleri, sorumlulukları ve faaliyet alanları genişlemeye başlamıştır. Zira endüstrileşmenin ilerlemesi daha kapsamlı bir hizmet yelpazesine olan ihtiyacı zorunlu kılmıştır. 1929 Buhranı ve ardından İkinci Dünya Savaşı sonrasında, sosyal devlet anlayışı gelişmiş Avrupa ülkelerinde hakim olmaya başlamış, sosyal politika uygulamaları ise büyük çoğunlukla merkezi yönetimin görevi olarak kabul görmüştür. 1970'li yılların ortalarına kadar devlet yani merkezi birimler refah uygulamalarında temel aktör iken yerel düzeyde de yerel birimler eliyle eğitim, konut, sağlık vb. hususlarda hizmetler sunulmaya devam etmiştir (Kesgin, 2012: 171).

İlerleyen dönemlerde 1970'lerdeki devletçi anlayışların yerini, neo-liberal politikaların uygulanmaya başlaması ve mal ve hizmetlerin piyasalaşması olarak, küreselleşme olgusunun net bir biçimde hakim olduğu bir değişiklik ve dönüşüm sürecine girilmiştir. Bu dönemde küreselleşme ile yerel yönetimlerin etkinliğinin arttığı da görülmektedir. Ulus devletlerin

niteliğinin değişmesiyle uluslararası örgütler, uluslararası belgeler gibi küresel ekonomik ve siyasi güç dinamiklerinin de etkisi yerel yönetimlerin şekillenmesinde belirleyici faktörler olarak öne çıkmaya başlamıştır. Merkezi yönetim ve yerel yönetimler ile sivil toplum örgütleri ve diğer bir takım kapitalist meslek örgütlenmeleri de kentlerin yönetiminde söz sahibi olan birimler haline gelmişlerdir. Kentlerin daha yaşanılabilir yerler olmasından ziyade, sermayedarların da içinde bulunduğu çeşitli koalisyonların da yönetimde etki sahibi olması ile kentlerde rant elde etme kaygıları belirleyici olmuştur. Deacon, küreselleşmenin refah devletleri üzerindeki etkileri ile ilgili olarak: " Küreselleşme refah sağlayıcılara küresel bir piyasa yaratır. Küreselleşme, özel refah hizmeti sağlayıcılarının birçok ülkede iş yapabilmesi için, ulusal sosyal hizmetin sunumunu ve düzenleyici politikaları zedeleyecek şekilde, artan olanaklar yaratmaktadır." saptamasında bulunmuştur (Deacon, 2000).

1980'li yıllar boyunca yoğunlaşan neo-liberal yapısal reformlar ve buna bağlı olarak gelen dengesiz bölüşümün etkileri ve yükselen yoksulluk; 1990'ların başında da sosyal devletin krizi olarak neo-liberal reformların toplumda yarattığı huzursuzluk ve hoşnutsuzluk olarak kendini göstermiştir. Bu durum devlet ve piyasa arasında üçüncü bir aktör olarak sivil toplum örgütlerinin yönetimdeki etkinliğinin artmasında etkili olmuş, kentsel alanlarda merkezi yönetimin etkisi sınırlanırken yerel yönetimler ve sivil toplum örgütleri arasında, iktidarın birkaç farklı aktör tarafından çoklu paylaşımı söz konusu olmuştur (Çelik, 2013: 45-46). Yerel kamu yönetimi birimleri, altyapı ve üstyapı çalışmaları ile, konut, sağlık, sosyal hizmetler ve sosyal yardımlar gibi hizmetlerin sağlanmasında daha etkin söz sahibi olmaya başlamışlardır.

Günümüzde yerel düzeyde sosyal eşitsizliklerin giderilmesinde ve sosyal adaletin sağlanmasında öne çıkan sosyal politika gündemlerinde, yerel yönetimler, kendi sorumluluk alanlarındaki yerleşiklerin güvenlik, güvence, sağlık, eğitim, ekonomik refah, barınma vb. gereksinimlerine ilişkin planların yapılması ve hizmetlerin ortaya konması noktasındaki önemini devam ettirmektedir. Yerel yönetimler düzeyinde sosyal alanda ilk elden hizmet sağlayıcıları olarak belediyeler ise sosyal belediyecilik anlayışı doğrultusunda aktif politika üreticisi ve uygulayıcısı olarak kritik konumlarını sürdürmektedirler (Kadıköylü, 2022: 7).

2.2.3. Türkiye’de Yerel Yönetimlerin Sosyal Hizmetleri

Türkiye’de yerel yönetimlerin sosyal hizmetler alanındaki rolü, özellikle 2000’li yıllarda büyük bir değişim geçirmiştir. 1980’lerden itibaren, sosyal hizmetlerin devletin asli görevlerinden biri olmaktan çıkmaya başlaması ve yerel yönetimlerin sosyal hizmetlere daha fazla yönelmesiyle birlikte, belediyeler bu alanda büyük bir sorumluluk üstlenmiştir. Yerel

yönetimlerin sunduğu sosyal hizmetler, sadece yoksullukla mücadeleyle yönelik değil, aynı zamanda toplumda toplumsal eşitsizlikleri gidermeye yönelik olarak tasarlanmıştır. Belediyeler, çeşitli yardımlar, bakım hizmetleri, sosyal hizmet programları ve yerel projelerle halkın refahını artırmayı hedeflemektedir (Ersöz, 2011: 105).

Türkiye'deki belediyeler, özellikle kadınlar, çocuklar, yaşlılar ve engelliler için çeşitli sosyal hizmetler sunmaktadır. Kadınlar için meslek edindirme kursları, yaşlılar için bakım evleri, engelliler için rehabilitasyon ve eğitim hizmetleri gibi çeşitli programlar yerel yönetimler aracılığıyla halkla buluşturulmaktadır. Bu tür sosyal hizmetlerin uygulanması, yerel düzeyde sosyal adaletin sağlanması ve dezavantajlı grupların güçlendirilmesi adına önemli bir adımdır. Ayrıca, belediyeler, sosyal yardımlar dışında psikolojik destek ve danışmanlık hizmetleri de sunarak toplumun daha sağlıklı bir şekilde gelişmesine katkıda bulunmaktadır.

Türkiye'deki yerel yönetimlerin sosyal hizmetler alanındaki işlevi, merkezi hükümetle uyum içinde çalışmakla birlikte, yerel halkın dinamiklerine göre şekillenmektedir. Belediyeler, sosyal yardımlar ve hizmetlerin sunulmasında merkezi yönetimin sunduğu finansal desteğin yanı sıra, kendi kaynaklarını da kullanarak daha etkin bir hizmet sunmayı amaçlamaktadırlar. Yerel yönetimlerin sunduğu sosyal hizmetler, sadece ekonomik değil, aynı zamanda kültürel ve sosyal alanlarda da bireylerin yaşam kalitesini artırmayı hedeflemektedir. Türkiye'deki yerel yönetimler, sosyal hizmetler alanında büyük bir dönüşüm yaşamış ve halkın çeşitli ihtiyaçlarını karşılamak için önemli adımlar atmıştır. Belediyeler, sundukları sosyal hizmetlerle toplumsal eşitsizlikleri azaltmayı, sosyal adaletin sağlanmasını ve halkın refahını artırmayı amaçlamaktadırlar. Yerel yönetimlerin sosyal hizmetler alanındaki bu gelişimi, toplumsal yapıyı güçlendiren önemli bir strateji olarak karşımıza çıkmaktadır (Bayraktar, 2013: 79-81).

2.3. Sosyal Belediyecilik

Sosyal Belediyecilik, yerel yönetimlerin sosyal hizmetler sunarak toplumun farklı kesimlerine adil, eşit ve nitelikli hizmetler sağlamayı amaçlayan bir anlayış olarak tanımlanabilir. Sosyal belediyeciliğin temeli, toplumsal eşitsizlikleri ve dezavantajlı grupların karşılaştığı zorlukları aşmayı hedefler. Yerel yönetimler, belediyeler aracılığıyla sosyal hizmetleri topluma ulaştırırken, yerel halkın ekonomik, sosyal ve kültürel ihtiyaçlarını dikkate alarak çeşitli politikalar üretirler. Sosyal belediyecilik anlayışı, modern devlet anlayışından farklı olarak, yerel düzeydeki yöneticilerin, merkezi hükümetin sunduğu hizmetlerin ötesinde, toplumun ihtiyaçlarına göre daha esnek, yerinde ve etkili çözümler geliştirmesini sağlamaktadır (Göktürk ve Yılmaz, 2020:39).

Sosyal belediyeçilik, yalnızca belediyelerin sosyal hizmetler sağlamakla kalmayıp, aynı zamanda vatandaşlarının katılımını teşvik eden ve toplumsal dayanışmayı güçlendiren bir yaklaşım benimser. Bu anlayış, sosyal yardımlar, sağlık, eğitim, barınma ve altyapı hizmetlerinin yerel düzeyde organize edilmesi gerektiği fikrini savunmaktadır. Yerel yönetimlerin toplumsal hizmet alanındaki rolü, kentsel yoksullukla mücadelede ve dezavantajlı gruplara yönelik yapılan hizmetlerde giderek daha kritik bir noktaya gelmiştir. Sosyal belediyeçilik, yerel yönetimlerin güçlendirilmesi ve toplumla doğrudan etkileşim içerisinde olması gerektiği bir anlayışı benimser. Belediyeler, bu perspektiften hareketle, daha fazla erişilebilirlik, şeffaflık ve hesap verebilirlik sağlayarak sosyal hizmetlerin etkinliğini artırmayı amaçlamaktadır (Adıyaman ve Demirel, 2011:116-118).

Sosyal belediyeçiliğin başarısı, yalnızca hizmetlerin ulaşılabilirliği ve etkililiği ile ölçülmez, aynı zamanda bu hizmetlerin toplumun tüm kesimlerine eşit şekilde sunulması, fırsat eşitliğini sağlaması ve yerel toplumsal yapıyı güçlendirmesiyle de değerlidir. Belediyeler, sosyal belediyeçilik anlayışına dayalı olarak, sosyal adaletin sağlanmasında ve sosyal hakların korunmasında önemli bir rol üstlenmektedir. Belediyelerin sunduğu sosyal hizmetler, yerel kalkınmayı ve toplumsal barışı desteklemenin yanı sıra, bireylerin yaşam kalitesini doğrudan etkileyen unsurlar arasında yer alır.

Sosyal belediyeçiliğin işlevi, toplumsal eşitlik, refahın artırılması ve sosyal dayanışma gibi ilkeler üzerine inşa edilmiştir. Belediyeler, sosyal hizmetler aracılığıyla hem kamu hem de özel sektörden bağımsız olarak yerel halkın yaşam standartlarını yükseltmeyi amaçlar. Bu hizmetler arasında sosyal yardımlar, barınma, eğitim, sağlık hizmetleri, sosyal etkinlikler ve kültürel faaliyetler yer alır. Sosyal belediyeçilik, bu hizmetlerin sunduğu olanaklarla birlikte, yerel halkın refah seviyesinin artırılması, toplumsal entegrasyon ve sosyal adaletin sağlanması gibi hedefleri de ön plana çıkarır (Kaya, 2003).

2.3.1. Sosyal Belediyeçiliğin İşlevleri

Sosyal belediyeçiliğin işlevleri hem toplumsal yapıyı güçlendirmeyi hem de belediyelerin vatandaşlar arasında adil ve eşit bir hizmet dağılımı yapmalarını sağlamayı amaçlar. İlk işlev, sosyal eşitsizlikleri ortadan kaldırmaya yönelik hizmetlerin sunulmasıdır. Belediyeler, toplumun farklı kesimlerinden, özellikle dezavantajlı gruplardan gelen bireylerin ihtiyaçlarını belirleyerek onlara uygun hizmetler sunar. Kadınlar, engelliler, yaşlılar, çocuklar ve göçmenler gibi gruplar, sosyal belediyeçiliğin hedef kitlesidir. Bu gruplara yönelik sosyal

hizmetler, yalnızca ekonomik değil, aynı zamanda kültürel, psikolojik ve sosyal ihtiyaçları da kapsamaktadır (Kesgin, 2008).

İkinci işlev, yerel toplulukların katılımını sağlamaktır. Sosyal belediyeçilik anlayışında, toplumun bireyleri karar alma süreçlerine dahil edilir. Belediyeler, yerel halkla iletişim halinde olarak onların istek ve taleplerini dikkate alarak çeşitli projeler geliştirir. Bu süreç, demokratik katılımı teşvik ederken, yerel halkın kendilerini daha fazla hissettikleri bir ortam yaratır. Katılımcı yönetim anlayışı, sosyal belediyeçiliğin en önemli özelliklerinden biridir. Bu süreçte, belediyeler halkın aktif katılımını sağlamak için çeşitli danışma meclisleri, anketler ve halk toplantıları düzenler (Kesgin, 2008).

Sosyal belediyeçiliğin bir diğer işlevi, toplumsal dayanışmayı teşvik etmektir. Belediyeler, yerel halk arasında dayanışma duygusunu geliştirmek ve toplumsal bağları güçlendirmek amacıyla çeşitli sosyal projeler gerçekleştirir. Bu projeler, toplumsal huzuru artırmak, kültürel çeşitliliği kutlamak ve toplumu bir araya getirmek için düzenlenir. Özellikle, sosyal hizmetler aracılığıyla dezavantajlı gruplara yönelik sağlanan yardımlar, toplumsal dayanışma ruhunun geliştirilmesinde önemli bir rol oynar. Yerel düzeydeki dayanışma, şehirdeki tüm vatandaşların eşit haklar ve fırsatlar sunulması adına önemli bir adımdır (Bayramoğlu, 2015: 165).

Sosyal belediyeçiliğin bir başka işlevi, sosyal ve ekonomik refahı artırmaktır. Belediyeler hem bireylerin hem de toplumun genel refah seviyesini yükseltmek amacıyla çeşitli kalkınma ve sosyal yardımlaşma projeleri sunar. Bu projeler, toplumun yoksul kesimlerine yönelik yardımlar sunarak onların hayat standartlarını iyileştirmeyi hedefler. Aynı zamanda, sosyal hizmetler ve eğitim fırsatları sayesinde insanların ekonomik bağımsızlıklarını kazanmaları sağlanır. Sosyal belediyeçiliğin ekonomik refah yaratmadaki rolü, toplumsal yapıyı dönüştürmede önemli bir etki yaratmaktadır (Bayramoğlu, 2015: 166).

Örnek olarak, sosyal belediyeçiliğin sağlık alanındaki işlevlerini gözler önüne seren projelerdir. Örneğin, Ankara Büyükşehir Belediyesi'nin yürüttüğü "Halk Sağlığı Merkezi" uygulaması, belediyelerin sosyal hizmetler aracılığıyla toplum sağlığını iyileştirmeye yönelik önemli bir örnektir. Bu merkezler, vatandaşlara ücretsiz sağlık taramaları, danışmanlık hizmetleri ve temel sağlık hizmetleri sunarak, dezavantajlı grupların sağlık ihtiyaçlarını karşılamaktadır. Ayrıca, belediyelerin sağlık alanındaki diğer önemli projeleri arasında, ücretsiz aşılamalar ve evde sağlık hizmetleri gibi uygulamalar yer almaktadır. Sosyal

belediyecilik, toplum sağlığını yükseltmeye yönelik çeşitli projelerle, toplumsal refahı artırmayı hedeflemektedir.

Son olarak, sosyal belediyeciliğin eğitim alanındaki işlevleri de önemlidir. Belediyeler, eğitimde fırsat eşitliğini sağlamak için çeşitli programlar ve projeler geliştirmektedir. Örneğin, Antalya Büyükşehir Belediyesi'nin "Yoksul Öğrencilere Ücretsiz Eğitim Desteği" programı, dezavantajlı öğrencilerin eğitim olanaklarına erişimini sağlamayı amaçlamaktadır. Belediyeler, özellikle yoksul ailelerin çocuklarına yönelik burslar, etüt merkezleri ve okul malzemesi temini gibi uygulamalarla eğitimde fırsat eşitliğini teşvik etmektedir. Bu tür projeler, sosyal belediyeciliğin, toplumsal eşitsizlikleri azaltma ve herkes için eğitim hakkını sağlama konusundaki işlevinin önemli bir göstergesidir. Belediyeler, eğitim alanındaki katkılarıyla, toplumun geleceğine yatırım yaparak, sosyal adaletin sağlanmasına yardımcı olmaktadır.

2.4. Türkiye'de Sosyal Belediyecilik

Sosyal belediyecilik, yerel yönetimlerin toplumun sosyal ihtiyaçlarını karşılamak ve vatandaşların yaşam kalitesini artırmak amacıyla sundukları sosyal hizmetlerin tümünü kapsayan bir yönetim anlayışıdır. Türkiye'de sosyal belediyeciliğin tarihsel gelişimi, Cumhuriyet dönemi ve sonrasındaki sosyo-ekonomik değişimler ve toplumsal ihtiyaçlar doğrultusunda şekillenmiştir. Sosyal belediyecilik anlayışı, belediyelerin sadece altyapı hizmetleri sunmakla kalmayıp, aynı zamanda sosyal yardım, eğitim, sağlık ve kültür gibi alanlarda da vatandaşlarına hizmet sundukları kapsamlı bir yaklaşımı ifade eder (Mermer vd., 2016: 1305).

Türkiye'de sosyal belediyeciliğin gelişimi, toplumda artan sosyal eşitsizlikler, göç hareketleri, kentleşme ve sanayileşme gibi faktörlerle doğrudan ilişkilidir. Belediyeler, bu süreçlerin doğurduğu çeşitli sorunlarla başa çıkabilmek için daha fazla sosyal politika geliştirmeye ihtiyaç duymuştur. Özellikle büyük şehirlerdeki sosyal yapının karmaşıklığı, yerel yönetimlerin sosyal belediyecilik anlayışını benimsemelerini zorunlu kılmıştır. Bu bağlamda, belediyeler; sosyal yardımlar, kadınların güçlendirilmesi, çocuk hakları, engelli hakları, yaşlılar için bakım hizmetleri ve toplumsal cinsiyet eşitliği gibi alanlarda politika geliştirmeye başlamıştır (Ersöz, 2005).

Sosyal belediyecilik, Türkiye'de hem yerel yönetimlerin sosyal hizmetler sağlama yetkilerini artıran hem de toplumun dezavantajlı gruplarına daha fazla fırsat sunmayı amaçlayan bir anlayış olarak gelişmiştir. Bu süreçte, belediyeler; sosyal hizmetler sunarken, aynı zamanda toplumsal katılımı teşvik etmeyi ve halkın belediye hizmetlerine erişimini kolaylaştırmayı

hedeflemişlerdir. Yerel yönetimlerin toplumsal hizmet sunma görevleri, çoğunlukla merkezi hükümetin politikalarının tamamlayıcısı olarak gelişmiştir. Ancak zamanla, yerel yönetimler, bu hizmetleri daha özgün ve yerel ihtiyaçlara göre şekillendirerek toplumsal sorunları çözme adına daha etkin bir rol üstlenmeye başlamıştır. Türkiye’deki sosyal belediyeçiliğin temel işlevlerinden biri de yerel yönetimlerin sosyal hizmetlere erişim konusunda eşitlik ilkesini benimsemeleridir. Sosyal belediyeçilik anlayışı, toplumsal cinsiyet eşitliğini ve sosyal adaleti teşvik ederken, aynı zamanda belediyelerin ekonomik olarak dezavantajlı gruplara sunduğu imkanları artırmakta da önemli bir rol oynamaktadır. Bu anlayış, belediyelerin sadece altyapı hizmetlerini değil, aynı zamanda eğitim, sağlık, istihdam ve sosyal güvenlik gibi temel hizmetleri de etkin bir şekilde sunmalarını gerektiren bir yaklaşımı ifade etmektedir (Mermer vd., 2016: 1305-1306).

2.4.1. Türkiye’de Yerel Yönetimlerde Sosyal Belediyeçilik Kavramının Oluşumu

Sosyal belediyeçilik, Türkiye’de yerel yönetimlerin modernleşme ve sosyal hizmet sağlama süreçleriyle paralel olarak şekillenmiştir. Osmanlı İmparatorluğu döneminde belediyeler daha çok idari görevlerle sınırlıyken, Cumhuriyet’in ilanıyla birlikte sosyal belediyeçilik anlayışının temelleri atılmaya başlanmıştır. Cumhuriyet’in ilk yıllarında, toplumsal yapının yeniden şekillenmesi ve sosyal eşitsizliklerin giderilmesi amacıyla yerel yönetimler önemli bir rol oynamaya başlamıştır. Bu dönemde, belediyelerin sunduğu sosyal hizmetlerin kapsamı sınırlıydı, ancak 1950’ler ve sonrasında kentleşme ve sanayileşmenin hız kazanmasıyla birlikte sosyal belediyeçilik anlayışı daha da güçlenmiştir. 1950’li yıllardan sonra büyük şehirlerde hızla artan nüfus, sosyal sorunları daha belirgin hale getirmiştir. Sosyal belediyeçilik kavramı, bu dönemde daha sistematik hale gelerek belediyelerin sosyal yardım ve hizmet alanlarında daha fazla sorumluluk üstlenmesini sağlamıştır. Özellikle İstanbul, Ankara ve İzmir gibi büyük şehirlerde yerel yönetimler, vatandaşlarının sosyal ihtiyaçlarına daha hızlı ve etkin bir şekilde yanıt verebilmek için sosyal hizmet projeleri geliştirmeye başlamışlardır. Bu süreçte, sosyal hizmetlerin altyapısı oluşturulmaya başlanmış, belediyeler bu hizmetlerin organizasyonunda daha aktif bir rol oynamaya başlamıştır (Kadıköylü, 2022: 15-16).

Sosyal belediyeçiliğin kavramsal olarak oluşmasında, Türkiye’deki toplumsal eşitsizliklerin ve sosyal sorunların artışı önemli bir etkidir. 1980’lerden sonra Türkiye’deki kentlerde artan nüfus, işsizlik, yoksulluk ve eğitimdeki fırsat eşitsizlikleri gibi sorunlar, belediyelerin sosyal sorumluluklarını artırmıştır. Belediyeler, sosyal yardımlar, sağlık hizmetleri, kadın ve çocuk hakları gibi alanlarda politika geliştirmek ve toplumun dezavantajlı kesimlerine hizmet sunmak için bir dizi yeni program başlatmıştır (Sezik, 2016: 172).

Türkiye’de sosyal belediyeciliğin oluşumu, yerel yönetimlerin sosyal hizmet sağlama sorumluluklarını zaman içinde kabul etmeleriyle mümkün olmuştur. Belediyeler, halkın ihtiyaçlarını karşılamak için sadece altyapı hizmetleri sağlamakla kalmamış, aynı zamanda sosyal hizmet alanlarını da genişleterek sosyal belediyeciliği şekillendirmişlerdir. Bu süreçte, belediyelerin sunduğu hizmetlerin kapsamı, toplumsal talepler doğrultusunda sürekli olarak genişlemiş ve Türkiye’nin sosyal belediyecilik anlayışı her geçen yıl daha güçlü bir şekilde yerleşmiştir (Sezik, 2016: 172).

2.4.1.1. Cumhuriyet Öncesi Dönemde Sosyal Belediyecilik

Cumhuriyet öncesi dönemde Türkiye’de idarî yapılanmanın ve sosyal hayatın düzenlenmesinin temelini oluşturan en önemli gelişme, 1839 yılında ilan edilen Tanzimat Fermanı’dır. Bu ferman, merkezi yönetimin yeniden yapılandırılması sürecinde, toplumsal yaşamın çeşitli yönlerine müdahale eden modern idari kurumların oluşumuna zemin hazırlamıştır. Tanzimat öncesi dönemde Osmanlı Devleti’nde çağdaş anlamda kurumsallaşmış bir yerel yönetim yapısından söz etmek mümkün değildir. Yerel düzeyde yönetim ve sosyal hizmetlerin sunumu, merkezi otorite tarafından belirli kişi ya da kurumlara devredilmekteydi. Bu bağlamda kadı, muhtesip, mimarbaşı, subaşı gibi görevliler ile vakıflar ve lonca teşkilatları (esnaf örgütlenmeleri), yerel hizmetlerin yürütülmesinde ve denetlenmesinde başat rol üstlenen yapılar olarak öne çıkmaktadır. Özellikle merkez tarafından atanan kadılar hem adli hem de idari görevleri üstlenmekte; kentlerdeki kamusal hizmetlerin düzenlenmesi ve gözetiminden sorumlu olmaktadır. Bu durum, Osmanlı’daki yerel yönetim anlayışının daha çok merkezi iradenin taşradaki uzantısı şeklinde işlediğini ortaya koymaktadır.

Ancak kadılar sosyal sorunlara çözüm üretmekten ve hizmetler getirmekten ziyade toplumsal düzenin sağlanması, düzene uyulmadığı takdirde cezalandırmaların uygulaması ve fiziki yapısal hizmetlerin yaptırılması noktasında ön plana çıkmaktaydılar. Hizmetlerin yerine getirilmesinde ise vakıflar ve esnaf örgütlenmeleri göze çarpmaktadır. Vakıflar; sağlık, eğitim, kültürel faaliyetler, altyapı ve üst yapı çalışmaları, sosyal yardımlar gibi alanlarda hizmetlerin sağlanmasından sorumluydular. Ancak şehirlerin büyümesi ve nüfuslarının artması ile vakıflar ve diğer sivil örgütler yerel hizmetlerin yerine getirilmesinde yetersiz kalmaya başlamış, Tanzimat ile birlikte de işlevlerini zamanla yitirmişlerdir. Vakıfların üstlendiği sosyal yardım ve hizmetler devlet eliyle yerine getirilmeye başlanmıştır. Bu açıdan Osmanlı’da atılan en önemli adımlardan biri 1854 yılında İstanbul’da Şehremaneti adıyla bir belediye teşkilatının kurulmasıdır. Ardından 1857 yılında Beyoğlu-Galata bölgesinde Paris Belediyesinden örnek alınarak "Altıncı Daire-i Belediye" kurulmuştur. Galata bölgesindeki yapılanmanın İstanbul’un

farklı bölgelerinde de kurulabilmesi amacıyla 1868 yılında "Dersaadet İdare-i Belediye Nizamnamesi" yayınlanmıştır. Bu Nizamname ile daha önceki belediyeçilik girişimlerinden farklı olarak, geleneksel belediyeçilik hizmetlerine, yoksul ve ihtiyaç sahiplerine yardım sağlamak, hastane, düşkünler evi ve sanat okulu açmak gibi sosyal hizmet fonksiyonları görev edinilmiştir (Selek Öz, 2010: 37).

İstanbul'un ardından taşrada, özellikle liman kentlerinde ve stratejik ulaşım noktalarında belediye teşkilatlarının yaygınlaşması, 1871 yılında yürürlüğe giren *İdare-i Umumiye-i Vilayet Nizamnamesi* ile mümkün hâle gelmiştir. Bu düzenleme, taşra idaresinin yeniden yapılandırılması sürecinde yerel yönetimlerin hukuki zeminini oluşturarak, sosyal hizmetler dâhil olmak üzere belediyelere bir dizi görev yüklemiştir. Nizamname kapsamında, kimsesiz ve çalışamayacak durumda olan bireylerin bakımı ile çalışabilecek durumda olanlara iş bulunmasının sağlanması gibi hususlar, dönemin belediyeleri tarafından yerine getirilen sosyal hizmet uygulamalarına örnek teşkil etmektedir. 1877 yılında yürürlüğe giren *Vilayet Belediye Nizamnamesi* ise 1930 yılında kabul edilen 1580 Sayılı Belediye Kanunu'na kadar geçerliliğini sürdürmüş ve belediyelerin görev alanlarını daha da belirginleştirmiştir. Bu dönemde sosyal hizmet olarak nitelendirilebilecek faaliyetler arasında, ihtiyaç sahibi bireylere sağlık hizmetlerinin sunulması, hastane, ıslahevi, yaşlı bakım evi ve sanat okulu gibi kurumların kurulması, toplumda dilenciliğin önlenmesi ve çalışabilecek durumdaki yoksullara istihdam sağlanması gibi uygulamalar yer almaktadır (Selek Öz, 2010: 38).

2.4.1.2. Cumhuriyet Sonrası Dönemde Sosyal Belediyeçilik

Türkiye'de modern anlamda yerel yönetim uygulamalarının Cumhuriyet'in ilk yıllarında kabul edilen kanunlar ile mümkün olduğu görülmektedir. Osmanlı'dan devralınan belediyeçilik uygulamaları ile ilgili olarak 1923-1930 yılları arasında özellikle imar konularında ve mali alanlarda çeşitli düzenlemelerin üzerinde durulduğu görülmektedir. Erken cumhuriyet döneminde devletin yerel yönetimlere bakış açısı ile ilgili olarak Koçak ve Ekşi'nin saptamaları şu yöndedir:

"...Cumhuriyet merkezi yönetimleri de yerel yönetimleri demokrasinin ülkede yerleşmesini sağlayacak halka en yakın kurumlar olarak görme yerine, merkezi yönetimin politikalarına yardımcı ve destek verici kuruluşlar olarak görmüştür. Cumhuriyetin ilanından beri devletin birliği ve bölünmez bütünlüğü tehlikeye girer düşüncesi ile yerel yönetimlere idari ve mali özerklik vermekte hep temkinli davranılmıştır." (Koçak ve Ekşi, 2010: 299).

Türkiye'de ilk kez 1973 yılında kapsamlı bir şekilde kendini göstermeye başlayan 'yeni belediyeçilik anlayışı', ilk izlerini 1945'li yıllarda 2. Dünya Savaşı'nın ardından göstermeye başlamıştır. Çok partili hayata geçiş ve bunu izleyen demokratikleşme çabaları ile İstanbul ve Ankara'nın ayrı kanunlara tabi olmasını sağlayan imtiyazlı statüsüne son verilmiş, belediyeler arasında bir eşitlik yaratılması hedeflenmiştir. Yerel yönetimler ile demokrasi arasındaki ilişkinin sağlam temellere dayanması prensibi benimsenmiş, İzmit, İstanbul ve Ankara ağırlıklı olmak üzere yeni bir belediyeçilik anlayışı doğrultusunda politikalar izlenmeye çalışılmıştır. Ancak bu yeni belediyeçilik anlayışında da merkez, belediyelere olan sivil toplum örgütü yaklaşımından sıyrılamamıştır (Selek Öz ve Yıldırımaltı, 2009: 458).

Yeni toplumcu belediyeçilik anlayışı ile mümkün olduğunca merkezden bağımsız bir anlayış benimsenmeye çalışılmıştır. Yeni belediyeçilik anlayışı 5 temel ilke çerçevesinde şekillendirilmeye çalışılmıştır. Bu ilkeler, "demokratik ve özgürlükçü belediye, üretici belediye, tüketimi düzenleyici belediye, birlikçi ve bütünlükçü belediye, kaynak yaratıcı belediye" olarak sıralanabilir. Bu dönemde merkezi ve yerel yönetimin farklı partilerden olması, merkezden yerele doğru finansal kaynakların kesilmesini, dahası merkezin yerel üzerindeki denetimini arttırmaya çabalarını doğurmuştur. Bunun neticesinde belediyelerin, kaynak yaratıcılık ve üreticilik ilkeleri doğrultusunda kıt kaynaklarla doğrudan kendileri hizmet üretmek tanzim satış mağazaları, ekmek fabrikası, yol ve asfalt fabrikası, konut projeleri gibi girişimlerde bulunmuşlardır (Koç, 2015, s. 386). Tüm bu çabalara ve ilkelere rağmen yeni sosyal belediyeçilik anlayışı istenilen başarıyı gösterememiştir. Belli bir plan programa ve modele dayanmayan, ilkesel olarak tanımlanan ve tercih edilen ancak başarılı sonuçlar alacak yönetim prensipleriyle değil geçici çözüm önerileriyle uygulanmaya çalışılan politikalardan daha ileri gidilememiş ve 12 Eylül 1980 darbesiyle yeni bir sürece giriş yapılmıştır (Kadıköylü, 2022: 20).

13.07.2005 tarihinde Resmi Gazetede yayımlanan 5393 Sayılı Belediye Kanunu incelendiğinde ise kanunun 3. Bölümünün belediyelerin görev, yetki ve sorumluluklarına ayrıldığı görülmektedir. 5393 Sayılı Belediye Kanunu'nda belediyelere sosyal hizmet ve yardım alanlarında önemli misyonlar ve sorumluluklar yüklendiği görülmektedir. Kanunun 60. Maddesinde "Dar gelirli, yoksul, muhtaç ve kimsesizler ile engellilere yapılacak sosyal hizmet ve yardımlar" için bütçe ayrılacağı açıkça belirtilmiştir. Kanunda sosyal politikalara ve sosyal hizmetlere atıflarda bulunan belediye görevleri ise aşağıdaki gibi sıralanabilir (Kadıköylü, 2022: 20) :

- "İmar, su ve kanalizasyon, ulaşım gibi kentsel alt yapı; coğrafi ve kent bilgi sistemleri; çevre ve çevre sağlığı, temizlik ve katı atık; zabıta, itfaiye, acil yardım, kurtarma ve ambulans; şehir içi trafik; defin ve mezarlıklar; ağaçlandırma, park ve yeşil alanlar; konut; kültür ve sanat, turizm ve tanıtım, gençlik ve spor orta ve yüksek öğrenim öğrenci yurtları); sosyal hizmet ve yardım, nikâh, meslek ve beceri kazandırma; ekonomi ve ticaretin geliştirilmesi hizmetlerini yapar veya yaptırır" (md: 14/a),
- "Büyükşehir belediyeleri ile nüfusu 100.000'in üzerindeki belediyeler, kadınlar ve çocuklar için konukevleri açmak zorundadır. Diğer belediyeler de mali durumları ve hizmet önceliklerini değerlendirerek kadınlar ve çocuklar için konukevleri açabilirler" (md: 14/a),
- "Belediye hizmetleri, vatandaşlara en yakın yerlerde ve en uygun yöntemlerle sunulur. Hizmet sunumunda engelli, yaşlı, düşkün ve dar gelirli olanların durumuna uygun yöntemler uygulanır" (md: 14),
- "... sağlıkla ilgili her türlü tesisi açabilir ve işletebilir; ... Gıda bankacılığı yapabilir." (md: 14/b) (5393 Sayılı Belediye Kanunu, 2005).

2.4.2. Türkiye’de Sosyal Belediyeciliğin Toplumsal Cinsiyet Perspektifi

Toplumsal cinsiyet, sosyal belediyeciliğin şekillenmesinde önemli bir faktör haline gelmiştir. Türkiye’de sosyal belediyeciliğin gelişimi, toplumsal cinsiyet eşitliği hedeflerine ulaşmak ve kadınların toplumsal hayattaki rollerini güçlendirmek amacıyla çeşitli projeleri de içermektedir. Toplumsal cinsiyet perspektifiyle ele alınan sosyal belediyecilik anlayışı, kadınların sosyal, ekonomik ve kültürel açıdan güçlenmesini hedefleyen bir dizi stratejiyi içerir (Berktaş, 2004: 2-3). Belediyeler, kadınların şehirlere katılımını artırmak, kadınların yaşadığı şiddet ve ayrımcılığı önlemek için çeşitli hizmetler sunmakta ve bu doğrultuda sosyal belediyeciliği yeniden şekillendirmektedirler.

Kadınların sosyal hayatta eşit bir yer edinmesi, sosyal belediyeciliğin temel hedeflerinden biri olmuştur. Türkiye’de kadınların iş gücüne katılım oranı, kadınların sosyal haklar konusunda yaşadıkları eşitsizlikler ve toplumsal cinsiyet temelli şiddet gibi sorunlar, belediyelerin geliştirdiği sosyal hizmetlerin kapsamını belirlemiştir. Belediyeler, kadınların istihdamını artırmaya yönelik projeler başlatmış, kadınlar için sosyal hizmetlere erişimi kolaylaştırmış ve kadınlara yönelik destekleyici politikalar geliştirmiştir.

Toplumsal cinsiyet perspektifiyle sosyal belediyecilik, kadınların şehirlerde daha güvenli bir şekilde yaşamalarını sağlamak adına çeşitli politikalar üretmiştir. Kadınlar için

barınma, eğitim, sağlık ve psikolojik destek hizmetleri gibi alanlarda geliştirilen projeler, kadınların toplumsal rollerini güçlendirmeyi amaçlamaktadır. Ayrıca, yerel yönetimler, kadınların sosyal hayatta daha fazla görünür olmaları için çeşitli kültürel faaliyetler ve eğitim programları düzenleyerek, toplumsal cinsiyet eşitliğini destekleyen bir ortam yaratmaya çalışmaktadırlar.

Belediyeler, aynı zamanda toplumsal cinsiyet temelli şiddetle mücadele etmek amacıyla kadın sığınma evleri, kriz merkezi hizmetleri ve danışmanlık programları sunarak, kadınların maruz kaldığı ayrımcılığı ortadan kaldırmaya yönelik adımlar atmaktadırlar. Bu hizmetler, kadınların sosyal belediyeçiliğe erişimini sağlamak, toplumsal cinsiyet eşitliğini teşvik etmek ve kadınların yaşam kalitesini artırmak adına büyük önem taşımaktadır. Bu bağlamda, sosyal belediyeçilik, toplumsal cinsiyet eşitliği sağlanması noktasında önemli bir araç haline gelmiştir.

Sonuç olarak, Türkiye’de sosyal belediyeçilik, toplumsal cinsiyet perspektifinden bakıldığında, kadınların güçlendirilmesi ve toplumsal eşitlik hedeflerine ulaşılması adına önemli bir rol oynamaktadır. Belediyeler, bu perspektifi dikkate alarak, kadınlara yönelik sosyal hizmetler sunmuş, toplumsal cinsiyet eşitliğine dayalı projeler geliştirmiştir. Bu, sosyal belediyeçiliğin toplumsal değişim yaratma kapasitesini ve kadınların toplumsal yaşamda daha eşit bir yer edinmelerine olanak sağlama potansiyelini göstermektedir (Ecevit, 2021: 14).

ÜÇÜNCÜ BÖLÜM

KEPEZ İLÇESİNDE KADINLARA YÖNELİK SOSYOKÜLTÜREL FAALİYETLER

3.1. Kepez İlçesinde Toplumsal Cinsiyet Dağılımı ve Kadın Mevcudiyeti

Kepez ilçesindeki kadın mevcudiyeti, yalnızca nüfus sayılarıyla sınırlı kalmamakta, aynı zamanda kadınların ekonomik, sosyal ve kültürel yaşamdaki temsiliyet oranlarıyla da değerlendirilmektedir. Özellikle kadınların istihdama katılım oranları, yerel düzeyde toplumsal cinsiyet eşitliğinin ölçütlerinden biridir. TÜİK'in Hanehalkı İşgücü Araştırması sonuçlarına göre, Antalya genelinde kadınların işgücüne katılım oranı %36,8 düzeyindeyken, Kepez ilçesinde bu oranın daha düşük olduğu tahmin edilmektedir. Bu durum, ilçede kadınların ekonomik hayata tam olarak entegre olamadığını ve yerel yönetim politikalarının bu eksikliklere odaklanması gerektiğini ortaya koymaktadır (TÜİK, 2023).

Kadın mevcudiyetinin bir diğer önemli göstergesi de eğitim düzeyidir. Antalya İl Milli Eğitim Müdürlüğü'nün 2022 verilerine göre, Kepez ilçesinde kadınların okuryazarlık oranı %96,4'tür. Ancak yükseköğretim mezunu kadın oranı, erkeklere kıyasla daha düşüktür. Eğitim düzeyindeki bu fark, kadınların bilgiye erişimini ve dolayısıyla karar alma mekanizmalarına katılımını sınırlayabilmektedir. Bu bağlamda, yerel yönetimlerin özellikle kız çocuklarının ve kadınların eğitime yönelik projeler geliştirmesi ve bu projeleri sürdürülebilir hale getirmesi büyük önem taşımaktadır (İl Milli Eğitim Müdürlüğü, Antalya, 2022).

Kepez ilçesinde toplumsal cinsiyet dağılımının bir diğer önemli boyutu da kadınların sosyal yaşamda ve karar alma mekanizmalarında yer alma düzeyidir. Belediyeler tarafından düzenlenen sosyokültürel etkinliklerde kadın katılım oranı, kadınların kamusal alandaki görünürlüğü açısından önemli bir göstergedir. Kepez Belediyesi tarafından sunulan faaliyet raporlarına göre, kadınlara yönelik olarak açılan kurslar, seminerler ve sosyal destek programlarında kadın katılımı %65'in üzerindedir (Kepez Belediyesi Faaliyet Raporu, 2023). Bu durum, ilçede kadınların sosyal alanda aktif rol üstlenmeye başladığını göstermektedir. Ancak karar alma pozisyonlarında kadın temsili hâlâ istenen düzeyde değildir.

Özetle, Kepez ilçesinde kadınların demografik olarak ciddi bir mevcudiyete sahip olduğu görülmekte, ancak bu mevcudiyetin sosyal, ekonomik ve siyasi alanlara tam anlamıyla yansımadağı anlaşılmaktadır. Yerel yönetimlerin toplumsal cinsiyet eşitliğini sağlamak adına

planlayacakları stratejik adımlar, ilçede kadınların güçlenmesini ve karar alma süreçlerine daha aktif biçimde katılmalarını sağlayacaktır.

3.2. Kepez Belediyesi'nin Stratejik Planlarında Toplumsal Cinsiyet Eşitliği

Yerel yönetimlerin stratejik planları, kentsel hizmetlerin sunumu, kaynak tahsisi ve öncelikli hedeflerin belirlenmesi açısından yön gösterici belgelerdir. Bu bağlamda stratejik planlarda toplumsal cinsiyet eşitliğine dair yer verilen politika ve uygulamalar, kadınların yerel düzeyde güçlenmesine doğrudan etki etmektedir. Kepez Belediyesi'nin 2020–2024 Stratejik Planı incelendiğinde, kadınlara yönelik hizmetlerin geliştirilmesine ve toplumsal cinsiyet eşitliğinin sağlanmasına yönelik çeşitli hedefler ve stratejiler belirlendiği görülmektedir.

Planın “Sosyal Hizmetler ve Dayanışma” başlığı altında yer alan hedefler arasında, kadınların sosyal yaşama katılımını artırmak, mesleki eğitim yoluyla ekonomik bağımsızlıklarını desteklemek ve şiddetle mücadele alanında koruyucu-önleyici hizmetler sunmak ön plandadır. Bu doğrultuda, belediyenin kadın danışma merkezleri aracılığıyla rehberlik ve yönlendirme hizmetleri sunduğu; ayrıca kadınlara yönelik mesleki kurslar ve istihdam odaklı projeler geliştirdiği belirtilmektedir (Kepez Belediyesi Stratejik Planı, 2020).

Stratejik planda yer alan bir diğer önemli unsur, kadınların karar alma süreçlerine katılımını artırmaya yönelik politikalarlardır. Plan doğrultusunda, mahalle düzeyinde kadın temsiline dayalı katılımcı mekanizmaların geliştirilmesi ve kadın meclisleri gibi platformların desteklenmesi öngörülmektedir. Bu tür yapılar, hem kadınların seslerini duyurabileceği bir zemin sunmakta hem de toplumsal cinsiyet perspektifinin yerel yönetim politikalarına entegre edilmesini sağlamaktadır (UN Women, 2019).

Kepez Belediyesi'nin planlama belgelerinde kadınlara yönelik hizmetlere özel bir önem verilmesi, Türkiye'de kadın dostu kentler yaklaşımıyla da örtüşmektedir. Bu yaklaşım, Birleşmiş Milletler Kadın Birimi'nin (UN Women) öncülüğünde geliştirilen ve yerel yönetimlerin toplumsal cinsiyet eşitliği temelli hizmet sunmasını teşvik eden bir çerçevedir. Kepez Belediyesi'nin bu yaklaşımla uyumlu biçimde kadınların ihtiyaçlarını dikkate alan stratejiler oluşturması, uzun vadede toplumsal cinsiyet eşitliğini destekleyen bir kurumsal yapı oluşturulmasına katkı sağlamaktadır (UN Women, 2019).

Stratejik planların izleme ve değerlendirme süreçlerinde toplumsal cinsiyet perspektifinin kurumsallaştırılması, Kepez Belediyesi'nin eşitlikçi hizmet anlayışını sürdürülebilir kılmak açısından büyük önem arz etmektedir. Göstergelere dayalı bir izleme

sistemi, kadınlara yönelik hizmetlerin etkililiğini ölçmeye olanak tanıyacak ve gerekli politika revizyonlarının yapılmasına imkân sağlayacaktır.

3.2.1. Kepez Belediyesi'nin Kadınlara Yönelik Faaliyetleri

Yerel yönetimlerin kadınlara yönelik sosyal hizmet sunumunda kurumsal yapılanma büyük önem taşımaktadır. Kepez Belediyesi, toplumsal cinsiyet eşitliğini yerel düzeyde gerçekleştirme hedefi doğrultusunda kadınlara yönelik çeşitli hizmet birimleri kurarak bu alandaki çalışmalarını kurumsallaştırmıştır. Söz konusu birimler, hem koruyucu-önleyici hizmetler hem de güçlendirici programlarla kadınların toplumsal yaşama daha aktif katılımını desteklemektedir.

Kepez Belediyesi, zaman zaman kadınlara yönelik yenilikçi projeler ortaya çıkarmaktadır. Örneğin, 18-60 yaş arası yetişkin kadınlara temel bisiklet eğitimi verilmeye başlanmıştır. Antrenörler ve milli sporcu eşliğinde gerçekleştirilen bu eğitimlerde bisiklet eğitimi olmayan kadın bireylere bisiklet sürmeyi ve ileri sürüş tekniklerini öğretmektedirler (https://www.kepez-bld.gov.tr/news_11401_kepez-de-kadinlar-hayallerine-pedal-cevirdi,2025).

Fotoğraf 3. 1. Bisiklet Sürme Etkinliği

Kaynak: https://www.kepez-bld.gov.tr/news_11401_kepez-de-kadinlar-hayallerine-pedalcevirdi,2025.

Kepez Belediyesinin bir başka kadınlara yönelik programı ise belirli aralıklarla “Kadınlar Matinesi” düzenlemesidir. Kepez Belediyesi’nin Sosyal Yardımlaşma Merkezi’ndeki düğün salonunda düzenlenen bu matinede kadınların günlük yaşamın stresli koşusundan uzaklaşması hedeflenmiştir (https://www.kepez-bld.gov.tr/news_10972_kepez-den-kadinlara-ozel-etkinlik, 2025).

Fotoğraf 3. 2. Kadınlar Matinesi Etkinliği

Kaynak: https://www.kepez-bld.gov.tr/news_10972_kepez-den-kadinlara-ozel-etkinlik, 2025.

Kadınlara yönelik fotoğraf sergileri, el emeği pazarları gibi etkinlikler de ayrıca gerçekleştirilmektedir.

Fotoğraf 3. 3. Kadınlara Yönelik Desteklenmiş Fotoğraf Sergisi

Kaynak: https://www.kepez-bld.gov.tr/news_11230_kepez-de-yol-acan-ilham-veren-iz-birakan-kadinlar-sergisi-acildi, 2025.

Kepez ilçesinde “Zübeyde Hanım Eğitim ve Sosyal Tesisi”, sadece kadınlara özel eğitim ve sosyal faaliyetler sunulacak olan bir eğitim tesisidir. Açılışının kadınlar gününde yapıldığı bu tesis, kadınlara yönelik faaliyetlere yer verecektir.

Fotoğraf 3. 4. Zübeyde Hanım Eğitim ve Sosyal Tesisi

Kaynak: https://www.kepez-bld.gov.tr/news_11236_kepez-in-zubeyde-hanim-egitim-ve-sosyal-tesisi-hizmete-acildi, 2025.

Bunlara ek olarak Kepez Belediye Spor Kulübü’nün spor salonlarında dört farklı noktada ücretsiz olarak düzenlenen step, aerobik ve pilates dersleri mevcuttur. Kepez belediyesinin sunduğu bu hizmet sayesinde kadınlar bu aktiviteleri gerçekleştirebilmektedir.

Ayrıca, Kepez Belediyesi “El Emeği Çarşısı” ve “Kepez Köy Pazarı” gibi projeleriyle de kadınların ticaret hayatı içerisinde olması hedeflenmektedir.

Fotoğraf 3. 5. El Emeği Çarşısı

Kaynak: https://kepez-bld.gov.tr/building_45_el-emeği-carsisi, 2025.

Fotoğraf 3. 6. Köy Pazarı

Kaynak: https://kepez-bld.gov.tr/building_54_kepez-koy-pazari#gallery-2, 2025.

DÖRDÜNCÜ BÖLÜM

BULGULAR

4.1. Katılımcıların Demografik Özellikleri

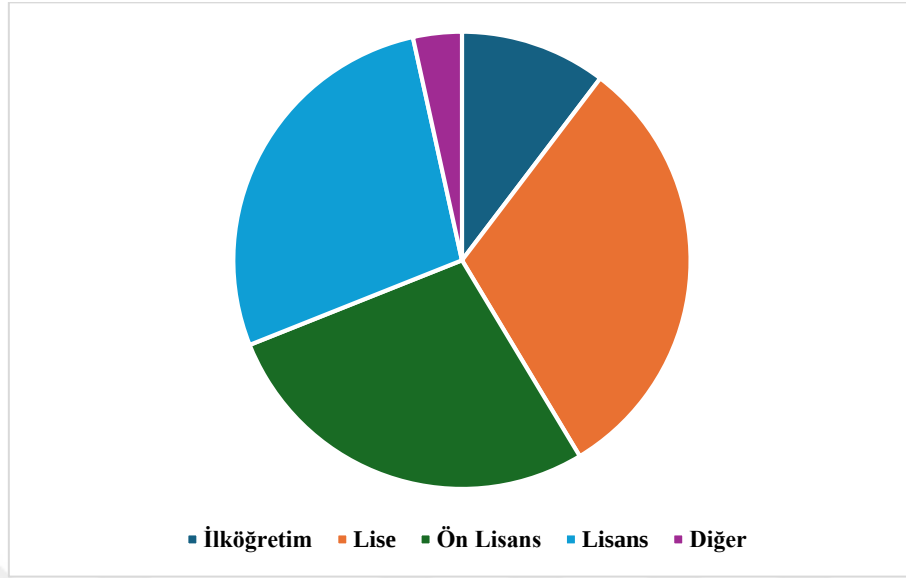
Araştırmaya katılmayı kabul eden 29 adet katılımcının demografik özellikleri tablo 3’te yer almaktadır. Araştırmaya katılan 29 katılımcının yaş ortalaması 38,06 olarak belirlenmiştir. Katılımcıların en genci 18 yaşında iken en yaşlısı ise 60 yaşındadır. Katılımcılar ait grafikler de aşağıda yer almaktadır.

Tablo 4.1. Katılımcıların Demografik Tablosu

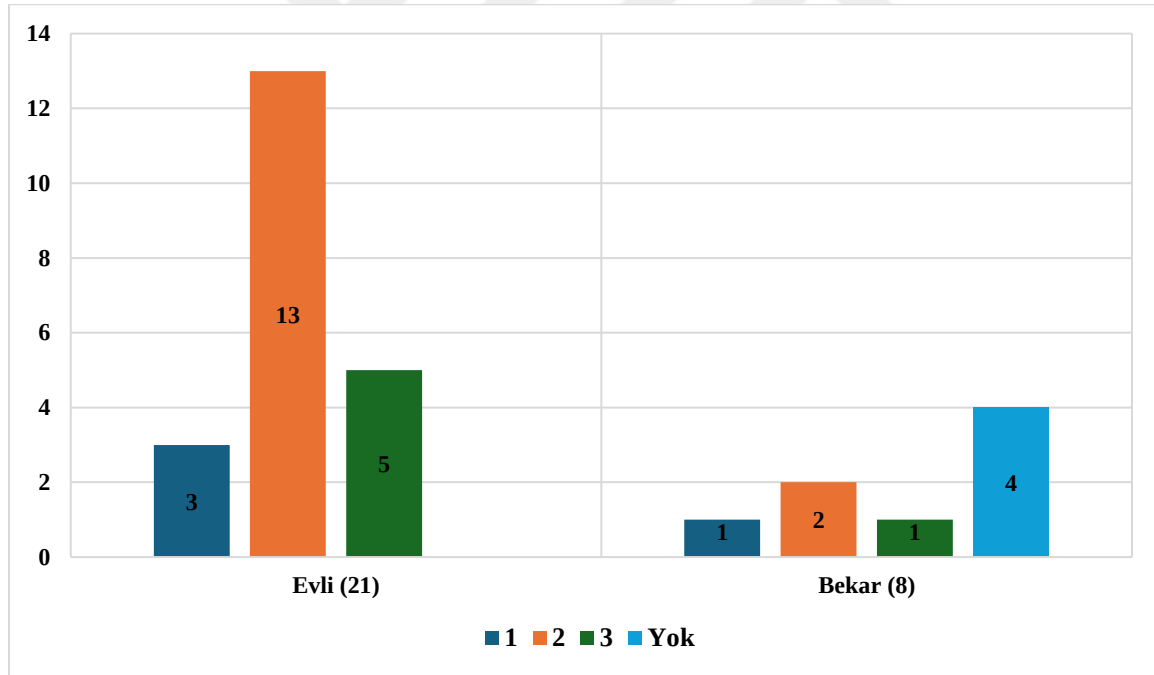
Katılımcı	Yaş	Eğitim Durumu	Medeni Durum	Çocuk Sayısı	Mahalle	İ.E.S.*
K1	41	Lise Terk	Evli	2	Özgürlük	18
K2	42	Lise	Evli	3	Emek	14
K3	47	Ön Lisans	Evli	2	Yeni Mahalle	12
K4	60	Lisans	Bekar	2	Karşıyaka	4
K5	54	İlköğretim	Evli	3	Teomanpaşa	10
K6	37	Lisans	Evli	2	Ünsal	7
K7	22	Ön Lisans	Bekar	-	Erenköy	22
K8	42	Lisans	Evli	2	Teomanpaşa	3
K9	31	Ön Lisans	Evli	2	Kuzeyyaka	31
K10	18	Lise	Bekar	-	Barış	18
K11	45	Lise	Evli	2	Yeni Emek	13
K12	44	Lise	Evli	3	Özgürlük	16
K13	41	Lise	Bekar	1	Baraj	1
K14	34	Lisans	Evli	1	Teomanpaşa	3
K15	35	Ön Lisans	Evli	2	Ahatlı	11
K16	47	Ön Lisans	Evli	2	Yeni Emek	5
K17	31	Lisans	Evli	1	Yükseliş	4
K18	34	Lise	Evli	2	Emek	11
K19	24	Lisans	Bekar	-	Kuzeyyaka	6
K20	41	Lise	Evli	3	Özgürlük	9
K21	31	Lisans	Evli	2	Kültür	9
K22	38	İlköğretim	Evli	2	Barış	20
K23	37	Ön Lisans	Evli	2	Erenköy	2
K24	35	Lise	Evli	3	Karşıyaka	8
K25	31	Lisans	Evli	2	Yeni Mahalle	31
K26	32	Ön Lisans	Evli	1	Çankaya	24
K27	53	Lise	Bekar	2	Fabrikalar	30
K28	22	Ön Lisans	Bekar	-	Gündoğdu	20
K29	55	İlköğretim	Bekar	3	Zafer	13

İ.E.S.* = İkamet edilen süre.

Grafik 4. 1. Katılımcıların Eğitim Durumu Grafiği

Grafik 4. 2. Medeni Durum ve Çocuk Sayısı Grafiği

Medeni durum ve çocuk sayısı grafiğinde katılımcılardan 21 tanesinin evli ve çocuk sahibi olduğu görülmektedir. Bekar katılımcı sayısı ise 8 olarak belirlenmiştir. Evli katılımcıların 3 tanesinin bir çocuk, 13 tanesinin 2 çocuk ve 5 tanesinin 3 çocuk sahibi olduğu grafikte görülmektedir. Ayrıca bekar katılımcıların da bir tanesinin bir çocuk, 2 tanesinin iki çocuk, 1 tanesinin üç çocuk ve 4 tanesinin de çocuk sahibi olmadığı, görüşmelerden elde edilmiştir.

4.2. Kategori 1. Tanımlar, Görüşler ve Eleştiriler

Araştırmanın deşifre aşamasından sonra, analiz sürecinde oluşturulan geçici temalar, katılımcılara yöneltilen sorulara verilen cevaplara istinaden ortak bir havuzda yer alan kodların temalaştırma ve kategorize edilmesi sonucunda oluşturulan ilk kategori; tanımlar, görüşler ve eleştiriler kategorisidir. Kategorideki temalar ve alt temalar, katılımcılara yöneltilen 4 soruya istinaden elde edilmiştir.

Birinci kategori, üç temadan oluşmaktadır. Birinci tema; “Sosyal Belediyecilik Bilinci” olarak adlandırılmıştır. Dört adet alt temaya sahiptir. İkinci tema, “Yerel Yönetimlerde Kadınların Yeri ve Kadınlara Yönelik Faaliyetler” temasıdır. İkinci temanın beş alt teması bulunmaktadır. Kategorinin son teması olan “Kadın Sağlığı” teması ise beş alt temaya sahiptir. Bu neticede, birinci kategori toplamda 3 tema ve 14 alt temadan oluşmaktadır.

Tablo 4.2. Kategori 1: Tanımlar, Görüşler ve Eleştiriler

ALT TEMA	TEMA	KATEGORİ
Topluma hizmet eden belediyecilik	Sosyal Belediyecilik Bilinci	TANIMLAR, GÖRÜŞLER VE ELEŞTİRİLER
Bireylerin ihtiyaçlarını karşılama görevi		
Temel görevler harici hizmet		
Aktif belediyecilik		
Yetersiz faaliyetler ve önem göstermeme	Yerel Yönetimlerde Kadınların Yeri ve Kadınlara Yönelik Faaliyetler	
Yüzeysel ve göstermelik aktiviteler		
Bilinçli belediyecilik ve kadın mevcudiyetinin farkında olma durumu		
Gelişime açık faaliyetler		
Konu hakkında yetersiz bilgilendirme	Kadın Sağlığı	
Pozitif yönde sağlık etkisi		
Fiziksel etkiler		
Psikolojik etkiler		
Sosyolojik açıdan etkiler		
Aktivitelerin etkileri		

düşünüyorum”, K4 “Vatandaşların her türlü ihtiyaçlarına karşılık vermektir. Bu ihtiyaçlar beslenme, barınma, sağlık, kreş, sosyal faaliyet, yaşlı bakım evi gibi çeşitli ihtiyaçlar olabilir”, K7 “Halka hizmet sunan belediyeçilik anlayışıdır”, K10 “Halk ile içli dışlı olan ve onların derhtlerine ortak olabilen belediyeçilik”, K12 “Adaletli sistemle çalışma ile halka eşit davranış, çevreye duyarlı olma kavramlarını içeren belediyeçilik anlayışı”, K20 “Kadınlara, çocuklara, yaşlılara, yoksullara ve işsizlere yönelik hizmetler sunulmasıdır”, K24 “Gencinden yaşlısına herkese hizmet eden ve ihtiyaç doğrultusunda hizmet eden belediyeçilik anlayışı”, K26 “Vatandaşların aktif rol oynadığı, göz önünde tutulduğu belediyeçilik” ve K22’nin “Park ve standart hizmetler haricinde, halkın sesini duyan ve onlarla birlikte onlara yönelik çalışmalar yürüten belediyeçiliği çağrıştırmaktadır” olarak tanımlamıştır. Sosyal belediyeçilikten beklenti, alt temalardan da anlaşılabilceği üzere bireyler ile etkileşimli olması yönündedir. Birçok çeşitli tanım yapan katılımcıların ortak paydada buluştuğu en genel tanım olarak da “belediyenin halk ile iç içe olması” tanımı görülmektedir.

Birinci kategorinin ikinci teması olan “Yerel Yönetimlerde Kadınların Yeri ve Kadınlara Yönelik Faaliyetler” temasına yönelik yöneltilen sorulara verilen cevaplara istinaden 5 adet alt tema elde edilmiştir. Bu alt temalar; “yetersiz faaliyetler ve önem göstermeme”, “yüzeysel ve göstermelik aktiviteler”, “bilinçli belediyeçilik ve kadın mevcudiyetinin farkında olma durumu”, “gelişime açık faaliyetler” ve “konu hakkında yetersiz bilgilendirme” olarak isimlendirilmiştir.

Tablo 4.4. Kategori 1: 2. Tema Tablosu

ALT TEMA	TEMA
Yetersiz faaliyetler ve önem göstermeme	Yerel Yönetimlerde Kadınların Yeri ve Kadınlara Yönelik Faaliyetler
Yüzeysel ve göstermelik aktiviteler	
Bilinçli belediyeçilik ve kadın mevcudiyetinin farkında olma durumu	
Gelişime açık faaliyetler	
Konu hakkında yetersiz bilgilendirme	

Katılımcıların ikinci temaya dair yöneltilen sorulara verdiği cevaplarda bir ortak nokta bulunamamıştır. Çok çeşitli cevaplar yer almaktadır. Katılımcılar tarafından çalışmalar göz ardı edilmemektedir fakat yetersiz bulunduğu görüşü (21 katılımcı tarafından) ağırlık göstermektedir. Yetersizliğe karşı teklifler ve öneriler sunan katılımcılar da mevcuttur. Örneğin

K20 *“Toplumsal cinsiyet eşitliği açısından fark oluşturulmuştur. Kadınlara yönelik hizmetler verilmiştir. Verilen hizmetlerin kadınların sosyal statülerini yükseltmeye yönelik olması gerekmektedir”* ifadeleriyle kadınların sosyal statülerine yönelik de çalışmalar yapılması gerektiğini ifade etmiştir. Görüşmelerin soruları tündengelim prensibiyle dizayn edilmiştir. Fakat katılımcılar genel olarak Kepez hakkında cevap vermiştir. Genel ifadeler de yer almaktadır fakat bireyler geneli kapsayan sorulara da Kepez ilçesi üzerinden cevaplar vermiştir. Bu sebeple örneğin gerçekleştirilen faaliyetlerin sıklığı konusundaki rahatsızlıklarını genel ifadeler içeren sorularda bildirmişlerdir. Bu durumda da Kategori 2’de de araştırma sahası özelindeki sorulara verilen ifadelerle aynı ifadeler yer almaktadır. Yetersiz faaliyetler ve önem göstermeme alt teması ise katılımcıların vermiş olduğu; K7 *“kadınlara yönelik çalışmalar artırılabilir”*, K13 *“emekliyor, çok da iyi durumda değil bence ama ilerleme gösteremeye çalışıyor”*, K14 *“ne yapılırsa yapılsın, kadınlara yönelik çalışmaların yetersiz kaldığını düşünüyorum”*, K15 *“kadınların aktifleştirilip cesaretlendirilmeye ihtiyacı var”*, K28 *“kadınlara yönelik kurslar vb. şeyler her yerde düzenlenmektedir. Fakat ilçemiz için yetersiz”* ifadeleri örnek olarak gösterilebilir. Bu durumda da yerel yönetimlerin gerçekleştirmiş olduğu faaliyetlerin katılımcıların çoğunluğu için yetersiz olduğu görülmektedir. Faaliyetlerin varlığından haberdar olan katılımcılar, yerel yönetimlerin bu faaliyetlerin sıklığını ve kalitesinin artırılmasını, faaliyetlerin çeşitlendirilmesi gerektiğini ifade etmişlerdir.

İkinci temanın bir alt teması olan “yüzeysel ve göstermelik aktiviteler” alt teması ise, katılımcıların beyanlarında yer alan, faaliyetlerin sadece yüzeysel yapıldığı, sürekliliğinin bulunmadığı, göstermelik olarak yapıldığı ve tekrarının bulunmadığı ifadelerine istinaden oluşturulmuştur. Örneğin; K3 *“yerel yönetimlerin kadınlara yönelik çalışmaları çok yüzeyseldir”*, K4 *“yerel yönetimlerin çalışması var ama kapsamlı olduğunu düşünmüyorum”*, K29 *“zayıf buluyorum, bence var gibi gözüküyor ama yok”*, K4 *“sosyokültürel faaliyetler için gerçekleştirilen kurs sayıları gerçekten az, yeterli değildir. Faaliyet sıklığı gerçekten çok az”*, K13 *“aslında içerikler güzel, siyasal sebeplerden dolayı yeterli olmadığını düşünüyorum, varlığı var ama pratikte yok”*, K15 *“ihtiyacı olana ulaşırsa yeterli duruma gelebilir”*, K16 *“yeterli olduğunu kesinlikle düşünmüyorum, yüzeysel faaliyetler var. Kadınlara yönelik daha fazla eğitimin verilmesi gerektiğini düşünüyorum. Kadınları kendi dünyalarında sıkışmış olarak görüyoruz. Faaliyetlerin sıklığının ve kalitesinin artırılması gerektiğini düşünüyorum”* ifadelerini belirtmiştir.

Bilinçli belediyeçilik ve kadın mevcudiyetinin farkında olma durumu alt teması, katılımcıların, yerel yönetimlerin kadınlar için çalışmalar gerçekleştirdiğinin, kadınların farkında olduğunun ve onlar için çalıştığını düşünen ifadelerle yer vermektedir. Örneğin; K1 “*şu anda çalışmalar iyi fakat geliştirilmelidir*”, K2 “*iyi şeyler yapılmaktadır*”, K5 “*çalışmalarla ilgili gelişmeler olmaktadır*”, K6 “*kadınların daha ön planda olduğunu ve değer verildiğini düşünüyorum*”, K12 “*kadınlara çok haklar tanındı ve bu gelişmeleri de olumlu görüyorum*”, K8 “*kadınlara iş imkanı sunuluyor, kadınlar bu iş imkanlarıyla ekonomik özgürlüğünü biraz da olsa kazanıyor*”, K16 “*kadınların daha aktif olması için çalışmalar yapıyorlar. Faaliyetler sunuyorlar ve kadınlara yönelik etkinlikler yapıyorlar*”, K27 “*yerel yönetimlerimiz kadınlara yönelik faaliyetler yapmakta fakat sıklığının artması lazım. En azından 2 haftada bir olması lazım*” olarak ifade etmişlerdir. İfadelerle istinaden elde edilen bulgularda, aslında her cevabın iç içe olma durumu hakimdir. Faaliyet çeşitliliği ve sıklığının artışının gerekliliği her alt temaya hakimiyet göstermektedir. Memnuniyetsizliklerin temel sebebi katılımcılar tarafından bu durum olarak belirtilmiştir.

Gerçekleştirilen faaliyetlerin geliştirilmeye ihtiyaç olduğu ve bu gelişime açık olduğunu belirten katılımcıların ifadelerine istinaden oluşturulan dördüncü alt temada ise bazı katılımcıların ifadeleri ise şu şekildedir; K25 “*kadınlara yönelik sosyal faaliyet çalışmalarının artması gerektiğini düşünüyorum*”, K26 “*kadınların sosyal çevreleri açısından daha ayrıntılı çalışmalar yapılabilir*”, K9 “*yeterli faaliyet yoktur fakat seminerler vb. ayda en az 1 kere yapılmalıdır*”, K10 “*yeterli değildir, daha kapsamlı olması gerekmektedir*”, K16 “*bence yeterli değildir. Ev ekonomilerine ve çalışma hayatlarına daha fazla katkı sağlayacak olanaklar sunulabilir*”, K25 “*çalışmaların içeriği doldurulmalı ve sıklığı artırılmalı*” olarak yer almaktadır.

İkinci temanın son alt teması olan konu hakkında yetersiz bilgilendirme alt teması, katılımcıların faaliyetlerden habersiz olması, faaliyetlerin sadece belirli çevrelerde gerçekleştirilmesi gibi ifadeleri barındırmaktadır. Diğer kategoride ise bunlara detaylı olarak değinilecektir.

Birinci kategorinin son teması olan kadın sağlığı teması, 5 alt temaya sahiptir. Bunlar ise “pozitif yönde sağlık etkisi”, “fiziksel etkiler”, “psikolojik etkiler”, “sosyolojik açıdan etkiler”, “aktivitelerin etkileri” olarak isimlendirilmiştir.

Tablo 4.5. Kategori 1: 3. Tema Tablosu

ALT TEMA	TEMA
Pozitif yönde sağlık etkisi	Kadın Sağlığı
Fiziksel etkiler	
Psikolojik etkiler	
Sosyolojik açıdan etkiler	
Aktivitelerin etkisi	

Kadınlara yönelik gerçekleştirilecek olan sosyokültürel faaliyetlerin kadın sağlığı açısından etkili olduğu fikrine dair sorular yöneltilen katılımcıların cevaplarına göre yukarıdaki tablodaki alt temalar ortaya çıkmıştır. Kadın sağlığı olarak belirtilen şeyler ise depresyon, intihar, madde bağımlılığı, toplumsal kazanım, topluluğa dahil olma ve fiziksel sağlık olarak nitelendirilmiştir. Katılımcıların tamamı, kadınlara yönelik gerçekleştirilecek olan sosyokültürel faaliyetlerin kadınların hem fiziksel hem ruh sağlığına iyi geleceği görüşünü belirtmişlerdir. Pozitif yönde sağlık etkisi alt teması bu cevaplara istinaden oluşturulmuştur. Örneğin; K2 “kadının sağlığına iyi gelmektedir”, K6 “kadın sağlığı açısından olumlu olduğunu düşünüyorum”, K9 “evet faydası vardır, sağlık açısından önemlidir”, K15 “olumlu yönde etkisinin olduğunu farkındayım ve böyle düşünüyorum” ifadeleri ile desteklenen pozitif yönde sağlık etkisi alt temasından sonra yer alan fiziksel etkiler ve psikolojik etkiler alt temaları esasen aynı cevaplar içerisinde çoğunlukla yer almaktadır. Fakat ağırlıklı olarak kadın psikolojisine değinen katılımcılar, bireylerin psikolojik olarak rahatlayacakları ve stresten o anlık da olsa uzaklaşacakları aktivitelerin varlığının kadın sağlığına iyi geleceğini belirtmiştir.

Fiziksel etkiler ve psikolojik etkilere yönelik verilen katılımcı cevaplarına örnek olarak; K3 “sosyokültürel faaliyetlerin kadın sağlığı açısından olumlu olduğunu düşünüyorum. Özellikle ruh sağlığı açısından kadınlara iyi geleceğini düşünüyorum”, K10 “evet, düşünüyorum ruhsal sağlık için çok önemlidir”, K18 “kadınlara yönelik gerçekleştirilecek olan sosyokültürel faaliyetlerin kadın sağlığı açısından etkisinin olumlu olduğunu düşünüyorum. Ev içerisindeki rutin çalışmaları dışındaki faaliyetlerin kadınların ruhuna iyi geldiğini düşünüyorum”, K20 “evet düşünüyorum, kadınların ruh sağlığına iyi gelmektedir”, K21 “faaliyetler artırılırsa evet, kadınların psikolojilerine iyi gelir. Stresten, depresyondan uzak bir alanda kadınların ruhsal sağlıklarına iyi gelecek aktiviteler faydalı olur”, K22 “kesinlikle katkı sağlamaktadır. Kadınların az da olsa psikolojik sağlıklarını o an rahatlattıklarını düşünüyorum”, K26 “yapılan sosyokültürel faaliyetlerin kadınları psikolojik açıdan iyileştirici

olabileceğini düşünüyorum” ve K28 “psikolojik açıdan sağlığa etkisi olduğunu düşünüyorum ama fizikse sağlık açısından yapılan etkinliklerin yeterli olduğunu düşünmüyorum” ifadeleridir.

Kadınlara yönelik aktivitelerin sosyolojik açıdan etkileri alt temasında, katılımcıların sorulara yönelik cevaplarında; K16 *“kadınların sağlığı açısından daha iyi olur. Daha sağlıklı ve mutlu kadınlar olur. Kadınlar mutlu olursa aile ve çevresine de pozitif enerji yayarlar”*, K17 *“kesinlikle olumlu düşünüyorum. Kadının nesilleri yetiştiren bir rolü olduğun için toplumda, geleceğe sağlıklı bir nesil yetiştirmek için, kendisinin ruh sağlığının iyi olması gerekir”* gibi ifadeler yer almaktadır.

Son alt tema olan aktivitelerin etkileri, genelleştirilmiş bir ifadedir. Aktivitelerin her daim olumlu etkiye sahip olacağı katılımcılar tarafından ifade edilmiştir. Lakin bu ifadeler haricinde, spesifik olarak iki ifade dikkat çekmektedir. Diğer katılımcıların vermiş olduğu olumlu yanıtlamaların arasında realiteye yer veren; K4 *“evet olumlu olacağını düşünüyorum fakat yeterli değil, mahallelere inilmesi gerekiyor”* ve K13 *“düşünmüyorum, yapılan etkinliklerin en dibe kadar ulaşım kavraması lazım. kadınlara gerçek anlamda ulaşılması gerekiyor. ulaşılmazsa ne psikolojik sağlıktan ne de fiziksel iyileşmeden konuşulabilir”* ifadeleri yer almaktadır. Aslında birçok katılımcı, faaliyetlerin tamamen lokal bölgelerde yer aldığını belirtmiştir. İlçe geneline yayılmadığını, daha çok merkezi bölgelerde yer aldığını ve belirli bir kesim tarafından faydalanıldığını da belirten katılımcılar mevcuttur.

4.3. Kategori 2: Pratiklere Yönelik Farkındalık, Erişilebilirlik ve Beklentiler

Görüşmelerde katılımcıların cevaplarına istinaden oluşturulan ikinci kategori, pratiklere yönelik farkındalıkları, pratiklerin erişilebilirliğini ve katılımcıların beklentilerini içeren tema ve alt temalardan oluşmaktadır.

İkinci kategori; üç temadan oluşmaktadır. İlk tema olan “Yerel Farkındalık ve Etkinlik” teması, kendi içerisinde 4 alt temaya sahiptir. İkinci tema olan “Pratiklerin Erişilebilirliği” teması ise 5 alt temaya sahiptir. Son tema ise “Öngörüler ve Beklentiler” olarak isimlendirilmiş olup, 4 alt temadan oluşmaktadır.

Tablo 4.6. Kategori 2: Pratiklere Yönelik Farkındalık, Erişilebilirlik ve Beklentiler

ALT TEMA	TEMA	KATEGORİ
Düşük farkındalık seviyesi	Yerel Farkındalık ve Etkinlik	PRATİKLERE YÖNELİK FARKINDALIK, ERİŞİLEBİLRLİK VE BEKLENTİLER
Yetersizlik hissiyatı		
Olumlu görüşler		
Faydalanılan faaliyetler		
Aktivitelere erişim kaynağı	Pratiklerin Erişilebilirliği	
Yetersiz bilinçlendirme		
Uygunsuz koşullar		
Esnek olmayan zaman kavramı		
Pratiklerin konumsal dağılım sorunu		
Talepkâr yaklaşımlar	Öngörüler ve Beklentiler	
Aktivite çeşitlendirilmesi		
Pratiklerin dağılışı		
Özel alanlar ve pratikler		

İlk tema olan yerel farkındalık ve etkinlik teması, katılımcılara yöneltilen sorulardan elde edilen cevaplar doğrultusunda oluşturulmuştur. Katılımcılara Kepez ilçesinde yerel yönetimin kadınlara yönelik sosyokültürel faaliyetler gerçekleştirilip gerçekleştirilmediğini, eğer gerçekleştiriliyorsa kadınların faydalanabileceği sosyal faaliyetlerin hangileri olduğuna dair sorular yöneltilmiştir. Elde edilen cevaplara istinaden ise oluşturulan alt temaların ilki olan “düşük farkındalık seviyesi”, katılımcıların aktivitelerin fazla gerçekleştirilmediğini ve bilinç sahibi olmadığını ifade etmektedir. Örneğin; K3 “kısmen, örneğin kadınlar lokalinin bir kere gerçekleştirildiğini duydum”, K7 “fazla gerçekleşmiyor”, K10 ve K11’in “hayır gerçekleştirildiğini düşünmüyorum” ifadeleri, K13’ün ise “hayır düşünmüyorum, bunun da sebebinin kadınlara yönelik çalışmalara ağırlık verilmediği olarak görüyorum” ifadesi, K18 “kadınlara yönelik sosyokültürel faaliyetler gerçekleştirildiğini düşünmüyorum” ifadesi gibi ifadeler katılımcılar tarafından kullanılmıştır. Aslında ilk alt tema ile ikinci alt tema birbirine bağlı cevaplardan oluşmaktadır. Bunun sebebi de farkındalık seviyesinin düşük olmasıyla, yetersizlik hissiyatının bağdaştırılmasıdır. Eğer bir konu hakkında farkındalık seviyesi düşükse, o konunun öznesini yetersiz hissetmek normaldir. Katılımcılarda da bu durum gözlenmiştir.

katılımcılar da mevcuttur: K27 “*düşünüyorum, daha önce bu kadar sosyal faaliyetler hiç olmuyordu, Kepez bölgesi, kültür bölgesi oldu adeta*”, K6 “*evet, aktif olarak çalışıldığını görüyorum*” gibi net ifadeler de görüşmelerde yer almaktadır.

Birinci temanın son alt teması olan faydalanılan aktiviteler ise, Kepez bölgesinde sadece kadınların faydalanabileceği sosyal faaliyetlerin neler olduğuna dair soru yöneltilmiştir. Verilen cevaplara istinaden oluşturulan kelime bulutu şekil 4’te görülmektedir.

Şekil 4.3. Katılımcı Faaliyet Kelime Bulutu

Katılımcılar; spor faaliyetleri, eğitim kursları, kadınlar matinesi, halk eğitim merkezi ve kursları, nadiren de olsa yüzme, zumba ve savunma sporları eğitimi, Kepez kadın sosyal tesisi, tiyatro ve drama, bisiklet sürme aktivitesi, el emeği çarşısı ve toplu buluşmalar gibi ifadeleri sıkça kullanmışlardır. Bu soruya yönelik katılımcıların spesifik bir örneği bulunmamaktadır. Fakat K13 “*dediğim gibi birkaç sembolik hareket gerçekleştirildi, onun haricinde bir süreklilik söz konusu değil*” ifadesi ile bu durumu eleştirmiş ve diğer katılımcılar tarafından söz edilen aktivitelerin sürekli olarak gerçekleştirilmediğini, görsel olarak bulunduğunu savunmuştur.

İkinci kategoride yer alan ikinci tema ise pratiklerin erişilebilirliği temasıdır. Bahsi geçen tema, beş alt temaya sahiptir. Bu alt temalar ise “aktivitelere erişim kaynağı”, “yetersiz bilinçlendirme”, “uygunsuz koşullar”, “esnek olmayan zaman kavramı”, “pratiklerin konumsal dağılım sorunu” olarak isimlendirilmiştir.

Tablo 4.8. Kategori 2: 2. Tema Tablosu

ALT TEMA	TEMA
Aktivitelere erişim kaynağı	Pratiklerin Erişilebilirliği
Yetersiz bilinçlendirme	
Uygunsuz koşullar	
Esnek olmayan zaman kavramı	
Pratiklerin konumsal dağılım sorunu	

Temanın ilk alt teması olan aktivitelere erişim kaynağı, Kepez ilçesinde kadınlara yönelik sosyokültürel faaliyetler hakkındaki bilgileri hangi kaynaktan elde ettiklerine dair katılımcılara yöneltilen sorulardan ortaya çıkmıştır. Bu durumda da katılımcıların bireysel cevaplarından ziyade aşağıdaki kelime bulutunda sık verilen cevaplar büyükten küçüğe doğru şekillendirilmiştir.

Şekil 4.4. Katılımcı Bilgi Elde Edilen Kaynak Kelime Bulutu

Katılımcıların kadınlara yönelik sosyokültürel faaliyetleri en sık olarak sosyal medyadan öğrendiği görülmektedir. Sonrasında, billboard, afiş, arkadaşlar, çevre, yerel basın, belediyenin internet sitesi ve bazı sosyal medya uygulamalarını örnek gösteren katılımcılar mevcuttur. Diğer katılımcılardan farklı olarak sadece iki katılımcının ifadeleri farklıdır. Bu ifadeler ise; K18 “Kepez ilçesinde yerel yönetimin kadınlara yönelik çalışmalarını hiçbir kaynaktan duymadım, sadece birkaç defa geçmiş faaliyetlerin fotoğrafları ile karşılaştım” ve

K20 “*Antalya Kepez Belediyesi kadın koordinasyon çalışma yönetmeliğini okudum ve inceledim*” ifadeleridir. Bahsedilen alt tema ile, yetersiz bilinçlendirildiğini iddia eden katılımcılar da mevcuttur. Bilinçlendirmenin yetersizliği, katılım oranını düşürmekte ve katılımcıların yapılan aktivitelerden haberdar olamamasına sebep olmaktadır. Bu cevaplara istinaden de yetersiz bilinçlendirme alt teması oluşturulmuştur. Fikir sahibi olan katılımcılar olduğu gibi herhangi bir fikir sahibi olmayan katılımcılar da mevcuttur. Bu durumda da bilinçlendirme eksikliği ön plana çıkmaktadır. Günümüzde erişilebilirliğin ön planda tutulduğu her çalışmaya, bu gibi kadınlara yönelik sosyokültürel faaliyetleri içeren çalışmaların da dahil edilmesi gerekmektedir.

Üçüncü alt tema olan uygunsuz koşullar alt teması, katılımcılara yöneltilen; kadınlara yönelik gerçekleştirilen bir sosyal faaliyet var ise bu faaliyetlere katılım sağlayabildiklerine ve kiminle katılım sağladıklarına yönelik sorulardan ortaya çıkmıştır. Öncelikle faaliyetlere katılım sağlamaya dair verilen cevaplarda negatif cevaplar daha ağırlıktadır. Bunun sebebi olarak da bazı katılımcıların ifadeleri örnek gösterilebilir. Örneğin; K2 “*katılım sağlayamıyorum, bakmam gereken çocuklarımdan dolayı benim katılımım zorlaşıyor*”, K5 “*hayır, katılım sağlayamıyorum çocuklarımdan dolayı*”, K17 “*nadiren katılım sağladım, çünkü hem çocuk hem de mesai engelliyor*”, K20 “*katılım sağlayamıyorum çünkü çocuklarıma bakmak zorundayım*” ifadeleri, bireylerin çocukları dolayısıyla katılım sağlayamadığını göstermektedir. Aksi takdirde çalışma şartları dolayısıyla katılım sağlayamayan bireyler için de esnek olmayan zaman kavramı alt teması oluşturulmuştur. Bu katılımcıların ifadelerine örnek olarak ise K6 “*katılım sağlamakta zorlanıyorum çünkü çalışıyorum. Gerçekleştirilen faaliyetlerin saatleri esnek olsa katılım sağlayabilirdim*”, K9 “*katılım sağlayamıyorum çünkü mesai saatlerime uymuyor*”, K11 “*hayır katılmıyorum, işimden dolayı*”, K14 – K15 – K16 ise “*katılım sağlayamıyorum, mesai saatlerim ile aktivite saatleri uyuşmuyor*”, bu ifadelere ek örnek olarak yapılan görüşmelerde; K21, K22, K24, K25, K26 ve K28’de esnek olmayan zaman kavramı alt temasına dahil olacak ifadelere yer vermiştir.

Gerçekleştirilen aktivitelerin konum seçimine dair negatif eleştiriler de yer almaktadır. Bu sebeple dördüncü alt tema olan pratiklerin konumsal dağılım sorunu alt teması, katılımcıların cevaplarına istinaden oluşturulmuştur. Aktivitelerin, ilçenin merkez mahallelerinde, toplumsal yaşamın daha sık olduğu bölgelerde gerçekleştirildiğini ifade eden katılımcılar, gerçekleştirilecek olan aktivitelerin daha genele yayılması ve ilçe merkezi değil, ilçenin her mahallesine yayılması gerektiğini savunmaktadır. Örneğin; K3’ün “*katılım sağlayamıyorum. Belli bir alanda gerçekleştiği için ulaşım sağlayamıyorum*” ifadesi ve K10’un

“ulaşım sıkıntısı yaşıyorum, merkez mahallelerde yaşayan bireyler için tasarlanıyor” ifadesi, bu sorun için örnek ifadeler olarak seçilmiştir.

İkinci kategorinin son teması olan öngörüler ve beklentiler teması, katılımcılara yönlendirilen Kepez ilçesinde yerel yönetimlerin kadınlara yönelik sosyokültürel faaliyetleri hakkında genel bir görüşünü belirtmesini ve konu hakkında eklemek istediği fikir ve görüşlerini içeren sorulara, katılımcıların verdiği yanıtlara istinaden oluşturulmuştur.

Tablo 4.9. Kategori 2: 3. Tema Tablosu

ALT TEMA	TEMA
Talepkâr yaklaşımlar	Öngörüler ve Beklentiler
Aktivite çeşitlendirilmesi	
Pratiklerin dağılışı	
Özel alanlar ve özel aktiviteler	

Öngörüler ve beklentiler teması, dört alt temadan oluşmaktadır. İlk alt tema olan talepkâr yaklaşımlar, katılımcıların Kepez ilçesinde yerel yönetimden genel olarak neler beklediğini içermektedir. Talepler söz konusudur. Faaliyetlerin varlığını inkâr etmeyen katılımcılar, faaliyetlerin kalitesinin ve sıklığının artırılması gerektiğini düşünmektedir. Neredeyse bütün katılımcılar yetersiz olduğu görüşündedir. Katılımcıların talepte bulunduğu ifadeler, bir önceki temada değinilen çalışma saatleri konusu da hakimdir. Katılımcılar esnek aktivite saatlerinden söz etmektedir. Örneğin K6 “eğitime daha çok destek verilebilir. Kadınların faydalanacağı kurs merkezleri çoğaltılabilir. Özellikle kadınlar için kadınsal rahatsızlıklar ve öz bakım hakkında kurslar ve sağlık hizmetleri verilebilir. En önemlisi ise çalışanlar için esnek kurs saatleri oluşturulması gerekmektedir. akşam kurslarının da olması lazım”, K12 “kadınların şiddet görmesini engelleyecek eğitimler, mahallelerde kadınlara yönelik toplanma yerleri ve özellikle çocuklu kadınlar için etkinlik zamanında çocuklara da yönelik faaliyetler veya toplu bakım hizmeti olabilir”, K14 “öncelikle kadınlar için yapılan etkinlikleri kadın personeller yapması lazım. Ayrıca çalışma saatleri dolayısıyla gelemeyen benim gibi bir sürü insan var. Esnek eğitim saatleri olması lazım. Spor faaliyetlerinin artırılması lazım özellikle ev hanımları için bu çok önemli çünkü insanlar evde durdukça hamlıyor”, K16 “...çalışan bireylerin de saatleri düşünülse...” ve K22 “çalışma saatlerine uygun kurslar ve eğitimler düzenlenirse çok güzel olur” gibi ifadeler örnek teşkil etmektedir. Daha da çeşitli ifadelerin yer aldığı bu tarz kodlamalarda en belirgin fark içeren ifadeler yukarıdaki gibidir.

Katılımcılardan elde edilen cevaplara yönelik alt temalara ayrılan bu temada aslında bütün katılımcılar sorulara cevap olarak yine bütün alt temaları içeren ifadeler kullanmıştır. Direkt olarak alt temasal ayırım yapmak yerine, metin içerisinde tekrara düşmemek adına katılımcıların bu temaya yönelik ifadeleri aşağıdaki tabloda yer almaktadır.

Tablo 4.10. Öngörüler ve Beklentiler Katılımcı İfadeleri Tablosu

Katılımcı	Katılımcıların İfadeleri
K1	Ailesel eğitimler, psikolog desteğinin artması beklentilerim arasındadır.
K2	Kadınlara yönelik daha çok etkinlik yapılmalıdır. Her mahallede spor faaliyetlerini gerçekleştirecek alanlar oluşturulmalıdır. Yapılan yerlerin alanları genişletilebilir. Parklarda oturma yerleri çoğaltılabilir. Çünkü kadınlar parklarda sosyalleşiyor. Kadınlara verilen sağlık hizmetinin ücretsiz olarak artışı olması lazım. Ayrıca üreten kadınların satış yapması için alanların çoğaltılması lazım.
K3	Kadınlara ilgili sosyal etkinliklerin daha yaygın ve sürdürülebilir olması lazım. Örneğin senede 1 değil belli aralıklarla düzenli bir şekilde yapılması gerekiyor. Kadınların toplu olarak bir araya gelebilmesi için. Farklı sosyal etkinlikler yapılması da gerekiyor. Tiyatro etkinliğinin olmasını isterdim.
K4	Kadınları dışarı çıkartacak, eğitimler verilerek, cezbedici hale getirilmesi lazım. Çalışmalar bölgesel değil mahalle içlerinde gerçekleştirilmeli. Bu faaliyetleri gerçekleştirecek mahalle evleri olması lazım. Bu etkinliklerin gerçekleştiği alanlarda kreşler olmalı. Kadınlarla ünlü psikologların, ünlü doktorların, ünlü yazarların bir araya gelerek kadınlara yol gösterici olması gerekir. Eğitim seminerleri vermesi kadınların hayatı açısından önemli olabilir. Meslek edinme kurslarının her mahallede olması gerekmektedir. Mahalle evi mantığı ise kadın eğitimi açısından önemlidir.
K5	Kadınlara yönelik el emeklerini üretilip satabilecekleri yerlerin oluşturulması ve artırılması. Mahallemde kadınların bir araya geleceği sohbet edeceği alanların oluşturulması. Parklarda kadınların oturma alanları artırılması lazım. Spor aletleri de yetersiz. Daha kullanışlı olabilir.
K6	Eğitime daha çok destek verilebilir. Kadınların faydalanacağı kurs merkezleri çoğaltılabilir. Özellikle kadınlar için kadınsal rahatsızlıklar ve öz bakım hakkında kurslar ve sağlık hizmetleri verilebilir. En önemlisi ise çalışanlar için esnek kurs saatleri oluşturulması gerekmektedir. Akşam kurslarının da olması lazım.
K7	Kadınlara yönelik workshop yani atölye çalışmalarının artması lazım. Kadınların bir araya gelip sosyalleşebileceği ve eğlenebileceği alanlar oluşturulabilir. Mahallelerde sanatsal çalışmalar yaptırılabilir. Oyun alanlarının anne ve çocuğa yönelik olması lazım.
K8	Kadınlar için etkili verimli ve eğlenceli etkinlikler yapılabilir. Kadınlara özel her ay konserler verilebilir. Kadınlara özel sağlık hizmetleri artırılmalıdır. Her mahalleye ulaştırılmalıdır. Kadınlara özel toplumsal buluşma alanları oluşturulması gerekmektedir. Emekli olan kadınlara yönelik sosyal çalışmalar yapılabilir. Örneğin kepez bölgesinde bulunan hayvan barınaklarına belediye tarafından sağlanan sosyal proje kapsamında bir sistem oturtularak hayvanların bakımları bu kadınlar tarafından gönüllü olarak gerçekleştirilebilir.
K9	Hafta sonları kadınlarla toplu şehir dışı gezileri planlanabilir. Kadınlara yönelik toplu atölye etkinlikleri gerçekleştirilebilir. Psikolog desteği verilebilir.
K10	İş imkanları olan eğitim kurslarının açılması gerekir. Psikolojik destek amaçlı merkezler olabilir.
K11	Dokuma Park'ta kadınlara yönelik verilen, kurs ve esnaflık hizmeti için alınan ücretin alınmaması adına çalışmalar yapılabilir. Belediyede çalışan personellerin yani kadınların, belediyeden almış olduğu kreş hastane ve bakım hizmetlerinden ücret alınmaması. Kadınlar için yapılacak olan etkinliklerin artırılması. İhtiyaç sahibi olan kadınlara ulaşım onlara karşı da ücretsiz hizmet ve yardımların ulaştırılması. Her hafta kadınlara yönelik sinema etkinlikleri ile sosyal aktivite desteklenmesi yapılabilir.
K12	Kadınların şiddet görmesini engelleyecek eğitimler, mahallelerde kadınlara yönelik toplanma yerleri ve özellikle çocuklu kadınlar için etkinlik zamanında çocuklara da yönelik faaliyetler veya toplu bakım hizmeti olabilir.
K13	Öncelikle bir faaliyet gerçekleştirilecekse bunun için tüm mahallelere haber salınması lazım. Sadece belirli grup kişilerin gittiği bir aktivite olmaması lazım. Bunun için ise insanların ulaşımını sağlamak lazım. Belediyenin bir sürü otobüsü var. Koruma altındaki kadınlar ve çocukların da bazı çalışmalara dahil edilmesi onların psikolojik sağlığına iyi gelebilir. Kadınlara yönelik özellikle "anne" okulları olmalı. Bazı bireylerin anne olmayı bilmediğini görüyoruz.
K14	Öncelikle kadınlar için yapılan etkinlikleri kadın personeller yapması lazım. Ayrıca çalışma saatleri dolısıyla gelemeyen benim gibi bir sürü insan var. Esnek eğitim saatleri olması lazım. Spor faaliyetlerinin artırılması lazım özellikle ev hanımları için bu çok önemli çünkü insanlar evde durdukça hamlıyor.
K15	Aile bütünlüğüne yönelik çalışmalar yapılmalıdır. Aile bazlı eğitimlerin artırılıp uygulamaya geçilmesi gerekmektedir. Kadınların üretim yapabilmesi için alanlar oluşturulması, kadınların özgüven kazanımı için çok önemlidir. Atılımlar bu yönde olmalıdır.
K16	İş arkadaşlarımla beraber çalışma saatleri dışında toplu katılacağımız eğlenceli etkinliklerden bahsetmiştik. Keşke belediye böyle bir imkan sağlasa. Çalışan bireylerin de saatleri düşünülse. Bazı yerler kadınlara uygun

	değil, rahat oturamıyoruz, kadınlara özel örneğin dokuma parkta alanların artırılması lazım. Sadece kadınların satış yaptığı düzenli bir pazar alanı oluşturulabilir böylece ekonomiye katkısı da olur.
K17	Seminerler, söyleşi ve kadın günleri adı altında kadınların kendisini daha iyi ifade edebileceği aynı zamanda sosyalleşebileceği alanların oluşturulması. Kadınlara atölyeler açılmalıdır. Kadınların kendi düşünceleriyle beraber geri dönüşüm atölyeleri olabilir. Sadece kadınlara yönelik bir pazar tesisi. Mahallede gönüllü kişiler belirlenip faaliyetlerin yapılmasının yaygınlaşmasını, yapılacak faaliyetlerin belirlenmesinde rol oynayabilir. Her mahallenin kadın günleri olabilir. Bu da toplumsal dayanışmayı artırabilir.
K18	Yerel yönetimde kadınlara yönelik daha fazla etkinlik olmalı. Spor üzerine mahallelerde farklı çalışmalar yapılmalı. Kadınların daha sosyal olabileceği ortamlar yerel yönetimler tarafından hazırlanmalı. Duyurular daha sık hale getirilmeli.
K19	Spora gitmek isteyen kadınların gittikleri yerlerde çocuklarını bırakacakları alan olması önemli. Spora gelen çoğu insan bundan mustarıptı.
K20	Katılım sağlayan kadınların, çocukları ile vakit geçirebileceği etkinlikler veya kadınların çocukları ile ilgileyecek bir oyun ablası projesi gerçekleştirilmesi lazım.
K21	Dokuma Park gibi bir alanımız var, kadınlar için açık hava sineması etkinliği düzenlenebilir. Açık hava sporu yapılabilir. Yoga, spor faaliyetleri gibi aktiviteler için yeterli alanlar var. Kadınlar için grup terapileriyle psikolojik gelişimleri desteklenebilir. Benim gibi hem çalışan hem anne olan insanlar için esnek saatlerde aktiviteler gerçekleştirilebilir.
K22	Çalışma saatlerine uygun kurslar ve eğitimler düzenlenirse çok güzel olur.
K23	Bu tarz faaliyetler hep aynı adreslerde gerçekleştiriliyor, adres çeşitliliği ile erişilebilirlik artırılabilir.
K24	Kadınların bu faaliyetlere katılım sağlayabilmesi için, kreşlere daha ulaşılabilir hale gelebilir. Böylece kadın istediği zaman katılabilir. Ev hanımlarına yönelik, üretme ve satma teşvikleri getirilebilir. Mahallelerde erkeklerin kahvehanesi olduğu gibi kadınların buluşma noktaları olabilir (kadınların davetlerinin gerçekleştirilebileceği örneğin doğum günü, mevlit vs.). Mahallelerde kadınlara ve ailelere yönelik psikolojik danışma merkezi desteği verilebilir. Kadınlara yapılan etkinliklerin tabana ulaşması her kesime örneğin bisiklet eğitimi veriliyor bunun için her mahallede olması gerekmektedir. Belediyenin internet sayfasında ihtiyaç sahiplerinin satış yapabileceği bir alan oluşturulması.
K25	Kadınlara yönelik özel bakım faaliyetleri verilebilir. Anne çocuk ilişkisi adına çalışmalar artırılabilir. Sadece kadınlara özel spor tesisleri oluşturulabilir.
K26	Sosyal faaliyetlerin artırılması gerekmektedir.
K27	Daha fazla organizasyon ve daha fazla sosyal faaliyet bekliyoruz.
K28	Kadın kendilerini rahat ve konforlu hissedeceği sosyal kültürel faaliyeti artırılmalıdır. Kadına özel bir etkinlik yapıldığında da daha çok rahat hissedeceği hizmet sunulmalıdır. Belediyeye ait sağlık merkezlerinde uygulanan hizmetler her mahalleye uygulanabilmeli. Kadınların bir araya geleceği toplanabileceği mahallelerde mekanlar lazım.
K29	Öncelikle aktivitelerin sadece merkez mahallelerde değil uzak mahallelerde de yapılması lazım. Kadınların işine yarayacak meslek edinme kursu, kadınların stresine iyi gelecek spor faaliyetleri, eğlence etkinlikleri, kadın sağlığına yönelik çalışmalar ve kadınlara çocuk yetiştirmeyle ilgili kurslar verilmelidir.

Katılımcıların ifadelerinde bazı spesifik ifadeler yer almaktadır. Alt temalardan birisi olan özel alanlar ve özel aktiviteler alt teması, bu sebeple oluşturulmuştur. Örneğin; K7 “kadınlara yönelik workshop yani atölye çalışmalarının artması lazım. Kadınların bir araya gelip sosyalleşebileceği ve eğlenebileceği alanlar oluşturulabilir. Mahallelere sanatsal çalışmalar yaptırabilir. Oyun alanlarının anne ve çocuğa yönelik olması lazım” ve K24’ün “Kadınların bu faaliyetlere katılım sağlayabilmesi için, kreşlere daha ulaşılabilir hale gelebilir. Böylece kadın istediği zaman katılabilir. Ev hanımlarına yönelik, üretme ve satma teşvikleri getirilebilir. Mahallelerde erkeklerin kahvehanesi olduğu gibi kadınların buluşma noktaları olabilir (kadınların davetlerinin gerçekleştirilebileceği örn. doğum günü, mevlüt vs.). Mahallelerde kadınlara ve ailelere yönelik psikolojik danışma merkezi desteği verilebilir. Kadınlara yapılan etkinliklerin tabana ulaşması her kesime örneğin bisiklet eğitimi veriliyor bunun için her

mahallede olması gerekmektedir. Belediyenin internet sayfasında ihtiyaç sahiplerinin satış yapabileceği bir alan oluşturulması.” ifadesidir.

Katılımcılardan elde edilen bulgulara dayanarak oluşturulan kavram haritası toplamda 2 kategori, 6 tema ve 27 alt temadan oluşmaktadır. Tablo 13’te görülen kavram haritası, araştırmanın bulgularının bütünüdür.

Tablo 4.11. Kavram Haritası

ALT TEMA	TEMA	KATEGORİ
Topluma hizmet eden belediyeçilik	Sosyal Belediyeçilik Bilinci	TANIMLAR, GÖRÜŞLER VE ELEŞTİRİLER
Bireylerin ihtiyaçlarını karşılama görevi		
Temel görevler harici hizmet		
Aktif belediyeçilik		
Yetersiz faaliyetler ve önem göstermeme	Yerel Yönetimlerde Kadınların Yeri ve Kadınlara Yönelik Faaliyetler	
Yüzeysel ve göstermelik aktiviteler		
Bilinçli belediyeçilik ve kadın mevcudiyetinin farkında olma durumu		
Gelişime açık faaliyetler		
Konu hakkında yetersiz bilgilendirme	Kadın Sağlığı	
Pozitif yönde sağlık etkisi		
Fiziksel etkiler		
Psikolojik etkiler		
Sosyolojik açıdan etkiler		
Aktivitelerin etkileri		
Düşük farkındalık seviyesi	Yerel Farkındalık ve Etkinlik	PRATİKLERE YÖNELİK FARKINDAIK, ERİŞİLEBİLİRLİK VE BEKLENTİLER
Olumlu görüşler		
Yetersizlik hissiyatı		
Faydalanılan faaliyetler		
Aktivitelere erişim kaynağı	Pratiklerin Erişilebilirliği	
Yetersiz bilinçlendirme		
Uygunsuz koşullar		
Esnek olmayan zaman kavramı		
Pratiklerin konumsal dağılım sorunu		
Talepkâr yaklaşımlar	Öngörüler ve Beklentiler	
Aktivite çeşitlendirilmesi		
Pratiklerin dağılışı		
Özel alanlar ve özel aktiviteler		

SONUÇ, TARTIŞMA VE ÖNERİLER

Bu araştırma, Antalya Kepez ilçesinde yerel yönetimlerin kadınlara yönelik yürüttüğü sosyokültürel faaliyetlerin kadınların toplumsal yaşamdaki konumlarına etkisini incelemeyi amaçlamıştır. Görüşmeler ve doküman analizleri sonucunda elde edilen bulgular, yerel yönetimlerin kadınlara yönelik hizmet üretme konusunda önemli bir çaba içerisinde olduğunu ortaya koymaktadır. Kepez Belediyesi'nin kadınlara yönelik düzenlediği sosyal, kültürel ve eğitim temelli faaliyetlerin, belirli ölçüde farkındalık oluşturduğu ve katılımcı kadınlar üzerinde olumlu etkiler bıraktığı görülmektedir. Katılımcıların büyük bir çoğunluğu, yerel yönetim tarafından gerçekleştirilen faaliyetleri yeterli ve kapsamlı bulmamaktadır. Çoğu katılımcının gündelik hayatında yaşamış olduğu kısıtlayıcı etkenler, halihazırda seyrek bir şekilde gerçekleştirilen aktivitelere katılımını daha da zorlaştırmaktadır.

Araştırmanın hipotezleri ile elde edilen bulgular bağdaştırıldığında; birinci hipotez olan “Kepez Belediyesi tarafından yürütülen sosyokültürel faaliyetler, kadınların toplumsal cinsiyet rollerini yeniden tanımlamalarına yardımcı olmaktadır” hipotezi, araştırmada elde edilen bulgular ışığında yerel yönetimin, kadınların toplumdaki rollerini sağlamlaştıracak veyahut ortaya çıkartacak herhangi dominant bir sosyokültürel faaliyet gerçekleştirmediği görülmektedir.

Araştırmanın ikinci hipotezi olan “Kadınların yerel yönetim tarafından sunulan sosyokültürel faaliyetlere katılımı, onların ekonomik bağımsızlıklarını artıran bir etki yaratmaktadır” hipotezidir. Bu hipotez esasen, sosyal faaliyetlerin kadınların ekonomik bağımsızlığını güçlendirip güçlendirmeyeceğini ortaya koymak amacıyla ortaya atılmıştır. Fakat yerel yönetimlerin, kadınların bireysel yaşamını etkileyecek düzeyde sosyal etkinlik, eğitim gibi etkenler yaratmadığı ortaya çıkmaktadır. Bunun yerine, bu hipoteze bir başka bakış açısıyla bakılırsa, kadınların sosyokültürel faaliyetlere katılımı, ekonomik bağımsızlığıyla düz orantılıdır. Ekonomik bağımsızlığına kavuşamamış, çalışmak zorunda olan, yoğun şartlarda mesai yapan katılımcıların, sosyokültürel faaliyetlere ayıracak zamanı bulunmadığı gözlemlenmiştir. Eğer bir kadın rahat bir şekilde sosyokültürel faaliyetlerin peşinde, hayatın akışının içerisindeyse, ekonomik olarak bağımsız durumda görülmektedir. Bu durum da katılımcılar arasında nadir bir şekilde rastlanmıştır.

Üçüncü hipotez ise “Kepez Belediyesi'nin kadınlara yönelik sosyokültürel faaliyetleri, kadınların sosyal sermayelerini ve toplumsal aidiyet duygularını güçlendirmektedir”

hipotezidir. Araştırmanın üçüncü hipotezine göre, kadınların sosyal sermayelerinde ve toplumsal aidiyetlerinde bir artış yaşanması beklenmiştir. Görüşmelere dayalı bulgular, kadınların belediye destekli etkinliklerde sosyalleşme fırsatı bularak yeni sosyal ilişkiler kurduklarını, yalnızlık hissinin azaldığını ve toplumla bütünleşme duygusunun arttığını ortaya koymuştur. Ancak, bu etki çoğunlukla düzenli katılım sağlayan bireylerde gözlemlenmiştir. Düzensiz katılım ya da tek seferlik etkinlikler, benzer etkiler yaratmamaktadır. Katılımcıların çoğunluğunun, kadın bireylerin sosyal aidiyetinin sosyokültürel faaliyetler aracılığı ile gerçekleştirilebileceğini savunduğu görülmektedir.

Araştırma bulgularına göre Kepez Belediyesi'nin kadınlara yönelik hizmet birimleri vasıtasıyla sunulan kurslar, seminerler, atölyeler ve sosyal etkinlikler kadınların özellikle kamusal alana çıkma, ekonomik bağımsızlık kazanma, kendini ifade etme ve toplumsal aidiyet duygusu geliştirme açısından önemli katkılar sağlamaktadır. Görüşülen katılımcıların büyük çoğunluğu, belediyenin sunduğu bu hizmetlerin kendileri açısından hem psikolojik hem de sosyolojik anlamda güçlenmeye olanak sağladığını ifade etmiştir. Ayrıca, hizmetlerin sürekliliği, mekânsal erişilebilirliği ve kültürel hassasiyetlere uygunluğu açısından olumlu geri bildirimler alınmıştır.

Ancak elde edilen veriler, söz konusu faaliyetlerin tüm mahallelere eşit yayılmadığını, bilgilendirme kanallarının kimi zaman yetersiz kaldığını ve erkek egemen çevrelerde kadınların bu hizmetlere ulaşmasında sosyal engeller oluşabildiğini de ortaya koymuştur. Özellikle sosyoekonomik açıdan dezavantajlı kadınlar bu hizmetlere ya hiç ulaşamamakta ya da sınırlı biçimde faydalanmaktadır.

Bu araştırmada, Antalya ili Kepez ilçesinde kadınlara yönelik sosyokültürel faaliyetlerin yapısı, kadınların bu faaliyetlere katılım motivasyonları, faaliyetlerin kadınların toplumsal rolleri üzerindeki etkisi ve yerel yönetimlerin bu sürece katkıları incelenmiştir. Elde edilen bulgular, alan yazında daha önce yapılan çalışmalarla karşılaştırıldığında hem benzerlikler hem de yerel özgünlükler ortaya koymaktadır.

Alan yazında yapılan çeşitli çalışmalarda kadınların sosyokültürel faaliyetlere katılımının, onların toplumsal cinsiyet rolleri üzerindeki etkisini olumlu yönde dönüştürdüğü görülmektedir. Bu çalışmalar, kadınların yalnızca ev içi rollerle sınırlı kalmayıp sosyal yaşama daha aktif katılmalarını sağladığını ortaya koymaktadır. Kepez örneğinde de benzer bir dönüşüm gözlemlenmiştir. Görüşme yapılan kadınların büyük bölümü, katıldıkları kurs ve etkinliklerin kendilerini daha özgüvenli, topluma daha entegre bireyler haline getirdiğini

belirtmiştir. Özellikle el sanatları, spor, tiyatro ve okuma grupları gibi faaliyetler, katılımcıların kendilerini ifade etme, aidiyet geliştirme ve sosyal çevre edinme açısından önemli katkılar sunmuştur.

Alan yazında dikkat çeken bir diğer husus, yerel yönetimlerin bu faaliyetlerdeki rolüdür (örneğin; Çiçek, 2012; Tüfek, 2024 ve Bayraktar, 2013). Bu çalışmalarda belediyelerin kadın odaklı hizmetler için altyapı ve organizasyon sağlama sorumluluğunun altı çizilmiş; özellikle kadın danışma merkezleri, sosyal tesisler ve meslek edindirme kursları öne çıkmıştır. Kepez Belediyesi'nin stratejik planlarında da benzer hizmetlerin yer aldığı, ancak uygulamada bu planların yeterince sistematik ve sürdürülebilir şekilde yürütülmediği tespit edilmiştir. Nitekim bazı katılımcılar, faaliyetlerin dönemsel ve dağınık şekilde organize edilmesinden yakınmıştır. Bu durum, yerel yönetimin kurumsal kapasite ve devamlılık açısından daha etkin bir planlamaya ihtiyaç duyduğunu göstermektedir.

Çin ve Altun (2021) ve Bayraktar (2017), kadınların sosyokültürel faaliyetlere katılımını etkileyen başlıca faktörlerin ekonomik durum, çocuk bakımı yükü ve eş desteği olduğunu vurgulamaktadır. Kepez ilçesinde yapılan görüşmeler de bu bulguları doğrulamaktadır. Özellikle genç çocuk sahibi kadınlar, çocuklarını bırakacak bir yer bulamadıklarında faaliyetlere katılamadıklarını ifade etmiştir. Ayrıca, bazı kadınlar eşlerinin izin vermemesi ya da bu tür faaliyetleri gereksiz görmesi nedeniyle katılım sağlayamadıklarını belirtmiştir. Bu durum, toplumsal cinsiyet kalıplarının ve aile içi rollerin halen kadınların kamusal alandaki varlığını sınırlandırabildiğini göstermektedir.

Kadınların sosyokültürel faaliyetlerden elde ettikleri kazanımların niteliği de alan yazında sıklıkla ele alınmıştır (örneğin; Joya ve King, 2013 ve Kadıköylü, 2022). Bu çalışmalarda, kadınların bu faaliyetler aracılığıyla sosyal sermaye oluşturdıkları, ekonomik ve psikolojik dayanıklılıklarını artırdıkları belirtilmektedir. Kepez örneğinde de benzer şekilde, katılımcılar bu tür faaliyetlerin yalnızca zaman geçirme değil, aynı zamanda bilgi edinme, kişisel gelişim sağlama ve kimi zaman ekonomik üretkenliğe dönüşme potansiyeline sahip olduğunu aktarmıştır. Örneğin, bazı kadınlar el işi ürünlerini satarak gelir elde ettiklerini ve bu durumun kendi özgüvenlerini artırdığını belirtmiştir.

Kepez örneğinde dikkat çeken önemli bir fark, faaliyetlerin mahalle ölçeğinde eşitsiz dağılımıdır. Bazı mahallelerde kültür merkezleri ve sosyal tesisler yoğun biçimde faaliyet gösterirken, bazı bölgelerde kadınların erişebileceği herhangi bir merkez bulunmamaktadır. Bu durum, alan yazındaki çalışmalarla karşılaştırıldığında mekânsal eşitsizlik sorununun Kepez

özelinde daha belirgin olduğunu ortaya koymaktadır. Bu bağlamda, belediyelerin kaynak dağılımında daha dengeli ve kapsayıcı bir yaklaşımı benimsemesi gerektiği açıktır.

Sonuç olarak, alan yazındaki çalışmalar ile Kepez ilçesinde yapılan araştırma bulguları büyük ölçüde örtüşmekte; kadınların sosyokültürel faaliyetlere katılımının toplumsal dönüşümde önemli bir rol oynadığı görülmektedir. Ancak Kepez örneğinde yapısal ve kurumsal düzeyde devamlılık, mekânsal adalet ve erişilebilirlik gibi konularda eksiklikler gözlenmiştir. Yerel yönetimlerin, bu faaliyetleri yalnızca hizmet sunumu olarak değil, aynı zamanda toplumsal cinsiyet eşitliğini destekleyen birer sosyal politika aracı olarak konumlandırmaları gerekmektedir. Böylece kadınların yalnızca sosyal yaşama değil, aynı zamanda karar alma mekanizmalarına da daha etkin katılımları sağlanabilecektir.

Çalışmada elde edilen bulgulara göre araştırma sahasındaki yerel yönetimlere ve diğer bölgelerdeki yerel yönetimlere sunulabilecek öneriler aşağıda yer almaktadır:

- Erişilebilirlik artırımı: Kepez Belediyesi'nin kadınlara yönelik sosyokültürel faaliyetlerinin tüm mahallelere dengeli biçimde yayılması sağlanmalıdır. Özellikle dezavantajlı bölgelerde yaşayan kadınların katılımını artırmak için mahalle bazlı saha çalışmaları ve ulaşım desteği gibi önlemler alınmalıdır.
- İçerik Güncellenmeli: Faaliyetlerin içeriği, kadınların değişen ihtiyaçlarına göre yeniden yapılandırılmalıdır. Dijital okuryazarlık, toplumsal cinsiyet eşitliği, kadın sağlığı, çevre bilinci ve girişimcilik gibi alanlar öncelikli hale getirilmelidir.
- Katılımın Sürdürülebilirliği Sağlanmalı: Kadınların faaliyetlere düzenli katılımını teşvik edici sistemler kurulmalıdır. Katılımı belgelendiren, bireylere sertifika ve teşvik sunan mekanizmalar motivasyonu artırabilir.
- Kadın Odaklı İstihdam Programları Geliştirilmeli: Kadınların ekonomik bağımsızlıklarını artırmak amacıyla belediye tarafından sunulan eğitimler, iş birliği projeleri ve mikro kredi destekleri, daha kapsayıcı ve sürdürülebilir şekilde yapılandırılmalıdır.
- Toplumsal Cinsiyet Politikalarıyla Uyum Güçlendirilmeli: Belediye stratejik planlarında yer alan toplumsal cinsiyet eşitliği hedeflerinin, somut uygulamalara yansıtılması gereklidir. Faaliyetler bu politikalarla tutarlı olmalı ve performans değerlendirme sistemlerine entegre edilmelidir.
- Katılımcı Geri Bildirim Mekanizması Oluşturulmalı: Hizmetlerden faydalanan kadınların görüş ve önerileri düzenli olarak toplanmalı; bu geri bildirimler faaliyet

planlamalarında dikkate alınmalıdır. Kadınların hizmet tasarım sürecine aktif katılımı teşvik edilmelidir.

- Akademik İş birlikleri Teşvik Edilmeli: Yerel yönetimlerin üniversitelerle iş birliği yaparak ihtiyaç analizi çalışmaları yürütmesi, faaliyetlerin etkililiğini artıracaktır. Ayrıca belediye personeline yönelik toplumsal cinsiyet eğitimleri yaygınlaştırılmalıdır.

Son olarak, Kepez Belediyesi tarafından kadınlara yönelik sunulan sosyokültürel hizmetler olumlu çıktılar doğurmakla birlikte, bu hizmetlerin kapsam, erişim ve sürdürülebilirlik açısından geliştirilmesi gerektiği açıktır. Kadınların kent yaşamına aktif ve eşit katılımını sağlamak amacıyla daha bütüncül ve kapsayıcı sosyal politikaların yerel düzeyde uygulanması büyük önem taşımaktadır.

KAYNAKÇA

- Adıyaman, A., T. ve Demirel, S. (2011), “Sosyal Belediyecilik Üzerine Bir İnceleme: Ankara Büyükşehir Belediyesi Örneği”, Sayder Dış Denetim Dergisi, 115/1: 115-129.
- Akduran, Ö. (2012). Hane Devlet Piyasa Kadın Emeği ve Sosyal Politikalar Bağlamında Cinsiyetlendirilmiş Bütçe. Sosyal Araştırmalar Vakfı, İstanbul.
- Albayrak Tümerkan, E., Birinci, M. (2017), “Sosyal Devlet Modelleri: Sosyal Demokrat Model, İsveç-Norveç Örneği”, Journal of Social Work, 1/1:64-100.
- Altan, Ö., Z. (2007), Sosyal Politika, Eskişehir: Anadolu Üniversitesi.
- Andersen, G., E. (2013), “Toplumsal Riskler ve Refah Devletleri”, Buğra, A., Keyder, Ç., (Ed.), Sosyal Politika Yazıları, İstanbul: İletişim Yayınları: 33-54.
- Andreotti, A, Mingione, E. ve Polizzi, E. (2012). Local Welfare Systems: A Challenge for Social Cohesion, Urban Studies, C:49, S:9, s. 1925-1940.
- Antalya İl Milli Eğitim Müdürlüğü, (2025). 2022 Eğitim Verileri.
- Antalya Ticaret ve Sanayi Odası (ATSO), 2023. 2022 Faaliyet Raporu.
- Aşkın, E. Ö. & Aşkın, U. (2017), “Kadın Aile İçi Şiddet ve Yoksulluk İlişkisi: Aile İçi Şiddet Mağduru Kadınlar Üzerine Bir Araştırma”, Kapadokya Akademik Bakış, 1/ 2:16-37.
- Bayraktar, B. (2013). Türkiye’de Yerel Yönetimlerin Sosyal Politikaya Bakış Açısı “Sosyal Belediyecilik” (Nilüfer ve Yıldırım Belediyeleri Örneği), Yüksek Lisans Tezi, Bursa, Uludağ Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Çalışma Ekonomisi ve Endüstri İlişkileri Anabilim Dalı.
- Bayraktar, U. (2017). Belediyelerde Kadın, Kadınlar için Belediye. Türkiye Ekonomik ve Sosyal Etütler Vakfı, İstanbul: TESEV Yayınları.
- Bayramoğlu, S. (2015), Toplumcu Belediye, Ankara: NotaBene Yayınları.
- Berktaş, F. (2004). Kadınların İnsan Haklarının Gelişimi ve Türkiye, İstanbul Bilgi Üniversitesi Sivil Toplum Kuruluşları Eğitim ve Araştırma Birimi, No:7, <https://acikders.ankara.edu.tr/mod/resource/view.php?id=104811&forceview=1>. (Erişim Tarihi:19 Kasım 2024).

Beveridge, W. (1942). Social Insurance and Allied Services. London: HMSO.

Blakemore, K. ve Griggs, E. (2007). Social Policy an Introduction, 3. bs., London, Open University Press,

Briggs, A. (2006), “The Welfare State In Historical Perspective”, Castles, F., G., Pierson, C. (Ed.), The Welfare State Reader, Cambridge: Blackwell Publishing.

Cockburn, C. (1991), In the Way of Women: Men’s Resistance to Sex Equality in Organizations, London :Macmillan.

Creswell, J. W. (2013). Qualitative Inquiry & Research Design Choosing Among Five Approaches. CA: Sage Publications.

Çelik, E. G. (2013). Yerel Yönetimlerin Sosyal Politikalara Etkisi, Yüksek Lisans Tezi, Dokuz Eylül Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, İzmir.

Çiçek, E. (2012). Türkiye’de Belediyelerin Sosyal Yardım ve Sosyal Hizmet Politikaları: Batı Akdeniz Örneği, Türkiye Belediyeler Birliği.

Çin, S. ve Altun, F. (2021). Kadın Girişimcileri Destekleyen Sivil Toplum Kuruluşlarının Yerel Kalkınma Üzerindeki Etkisi. *Sosyal Siyaset Konferansları Dergisi*(80), 267-297.

Deacon, B. (2000). Globalization and Social Policy: The Threat to Equitable Welfare, Geneva 2000: The Next Step in Social Development Occasional Paper No. 5, United Nations Research Institute for Social Development.

Dedeoğlu, S. (2000). Toplumsal Cinsiyet Rollerini Açısından Türkiye’de Aile ve Kadın Emeği, Toplum ve Bilim, C:86, s. 139-170.

Doğan, B. (2024). Devlet Destek/Teşvik Politikalarında Sosyal Turizm’in Yeri ve Serik (Antalya) İlçesinde Turizm İşletmelerinin Sosyal Turizme Karşı Tutumları. Yüksek Lisans Tezi. Akdeniz Üniversitesi Akdeniz Uygarlıkları Araştırma Enstitüsü, Antalya.

Ecevit, Y. (2021), Toplumsal Cinsiyet Eşitliğinin Temel Kavramları, <http://dspace.ceid.org.tr/xmlui/handle/1/1417> (Erişim Tarihi:13 Mart 2024).

Erbay, N., Ö. (2017), “Müzelerde Dezavantajlı Gruplara Yönelik Eğitimler”, Milli Eğitim, 46/ 214 :289-302.

Ersöz, H. (2005), “5272 Sayılı Yasa Öncesinde Türkiye’de Belediyelerin Sosyal Politika Alanındaki Deneyimleri”, Sosyal Siyaset Konferansları Dergisi, S:50: 133-151.

Ersöz, H., Y. (2011), Sosyal Politikada Yerelleşme, İstanbul: İstanbul Ticaret Odası.

Freyer, H. (2014), Sanayi Çağı, Ankara: Doğu Batı Yayınları.

Göktürk, İ. ve Yılmaz, M. (2020), “Sosyal Problemlerin Yerel Ölçekte Çözümünde Sosyal Belediyecilik Yaklaşımı”, Derin, K., H. (Ed.), Eğitim, Enerji ve Emek Piyasası, Ankara: İKSAD: 29- 78.

Güngör, F. ve Özügürlü, M. (1997). İngiliz Yoksul Yasaları: Paternalizm, Piyasa ya da Sosyal Devlet, Ankara Üniversitesi Siyasal Bilgiler Fakültesi Gelişme ve Toplum Araştırmaları Merkezi Tartışma Metinleri, No:3.

Hobsbawm, E., J. (2003), Sanayi ve İmparatorluk, (Çev. A. Ersoy), Ankara: Dost Kitabevi.

https://kepez-bld.gov.tr/building_45_el-emegi-carsisi (Erişim Tarihi: 24.02.2025).

https://kepez-bld.gov.tr/building_54_kepez-koy-pazari#gallery-2 (Erişim Tarihi: 24.02.2025).

https://www.kepez-bld.gov.tr/news_10972_kepez-den-kadinlara-ozel-etkinlik (Erişim Tarihi: 24.02.2025).

https://www.kepez-bld.gov.tr/news_11230_kepez-de-yol-acan-ilham-veren-iz-birakan-kadınlar-sergisi-acildi (Erişim Tarihi: 24.02.2025).

https://www.kepez-bld.gov.tr/news_11236_kepez-in-zubeyde-hanim-egitim-ve-sosyal-tesisi-hizmete-acildi (Erişim Tarihi: 24.02.2025).

https://www.kepez-bld.gov.tr/news_11401_kepez-de-kadınlar-hayallerine-pedalcevirdi (Erişim Tarihi: 24.02.2025).

Joya, M. Ve King, L. (2013). Toplumsal Cinsiyet ve Devlet Politikaları, Siyaset Sosyolojisi: Devletler, Sivil Toplum ve Küreselleşme, Der: T. Janoski, R. Alford, A. Hicks, M. A. Schwartz, Çev: Elçin Deniz Ela, Ankara, Phonenix Yayınları, s. 681-708.

Kadıköylü, E. (2022). *2010-2020 Yılları Arasında Yerel Yönetimlerin Kadınlara Yönelik Sosyal Hizmetleri: İstanbul ve İzmir Büyükşehir Belediyeleri Örnekleri*. Yüksek Lisans Tezi. İstanbul Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, İstanbul.

Karasar, N. (2020). Bilimsel Araştırma Yöntemi (35.Baskı). Ankara: Nobel Yayıncılık.

Kaya, E. (2003), Yerel Yönetimlerde Yeniden Yapılanma, İstanbul: İlke Yayıncılık.

Kepez Belediyesi İmar Müdürlüğü, 2024.

Kepez Belediyesi, (2025). 2020-2024 Stratejik Planı. https://kepez-bld.gov.tr/page_30_stratejik-plan. (Erişim Tarihi: 12 Şubat 2025).

Kepez Belediyesi, 2024. Kent Rehberi, Mahalleler.

Kepez Belediyesi, 2024. Kepez Belediyesi Faaliyet Raporu.

Kesgin, B. (2008), Yoksulluğa Yerel Müdahale “Sosyal Belediyecilik” Karşılaştırmasında Eminönü ve Beşiktaş Belediyeleri Örnekleri, Yayımlanmamış Doktora Tezi, Marmara Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, İstanbul.

Kesgin, B. (2012). Kentsel Yoksulluğa Yönelik Yerinden ve Yerel Müdahale, SDÜ Fen Edebiyat Fakültesi Sosyal Bilimler Dergisi, S:26, s. 169-180.

Kılıç, S. (2013). Örneklem Yöntemleri. Journal of Mood Disorders, 3(1): 44-46.

Klatzer, E., Akduran, Ö. Ve Gültaşlı, M. (2015). Belediyeler İçin Toplumsal Cinsiyete Duyarlı Bütçeleme Rehberi, UN Women: İstanbul.

Koçak, S. Y. ve Ekşi, A. (2010). Katılımcılık ve Demokrasi Perspektifinden Türkiye'de Yerel Yönetimler, SDÜ Fen Edebiyat Fakültesi Sosyal Bilimler Dergisi, S:21, s. 295-307.

Mermer, B., Şataf, C. ve Negiz, N. (2016), “Türkiye’de Sosyal Belediyecilik Anlayışı: Denizli Büyükşehir Belediyesi Örneği”, Süleyman Demirel Üniversitesi İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi Dergisi, 21/4: 1299-1322.

Mert, İ. S. (2017). Ev Hanımlarının Girişimciliği: Gaziantep İlinde Nitel Bir Araştırma. Bingöl Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi, 7(-), 63-78.

Oktay Yılmaz, B. (2013). Kadınların Sosyal Vatandaşlığı ve Bakım Emegine Yönelik Tartışmalar, Kadın Araştırmaları Dergisi, S:12, s. 139-154.

Selek Öz, C. (2010). Sosyal Belediyecilik Bağlamında Evde Bakım Hizmetleri (İstanbul, Ankara ve Kocaeli Büyükşehir Belediyeleri Örnekleri), Doktora Tezi, Sakarya Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Sakarya.

Selek Öz, C. ve Yıldırım, S. (2009). Türkiye'de Kentsel Yoksullukla Mücadelede Sosyal Belediyeciliğin Rolü, Sosyal İnsan Hakları Sempozyumu Bildiriler Kitabı, s. 453-463.

Sezik, M. (2016). Türkiye'de Sosyal Belediyeciliğin Gelişimi ve Sorun Alanları, İnönü Üniversitesi Uluslararası Sosyal Bilimler Dergisi, C:5, S:2, s. 171-186.

Strauss, A. L. ve Corbin, J. (1990). Basics of Qualitative Research: Grounded Theory Procedures and Techniques. Thousand Oaks, CA: Sage.

Şahin, M. T., Doğan, B. ve Çakır, G. (2023). COVID-19'un Seyahat Acenteleri Üzerine Etkisinin İçerik Analizi Yöntemi ile İncelenmesi: Antalya İli Örneği. Sosyoekonomi, 31(58), 231-248. <https://doi.org/10.17233/sosyoekonomi.2023.04.12>.

Şahin, M.T. (2021), "Literatür Taraması Üzerinden Covid-19 Salgınının Küçük ve Orta Büyüklükteki İşletmelere (KOBİ) Etkisini Anlamak: Kavramsal Bir Analiz", Coğrafi Bilimler Dergisi, 19(2), 466-489.

Şenkal, A. (2007), Küreselleşme Sürecinde Sosyal Politika, İstanbul: Alfa Yayınları.

Şenocak, H. (2009), "Sosyal Güvenlik Sistemini Oluşturan Bileşenlerin Tarihi Süreç Işığında Değerlendirilmesi", İstanbul Üniversitesi Sosyal Siyaset Konferansları, 1/56: 409-468.

T.C. Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği Bakanlığı, 2023. Antalya İli 2022 Yılı Çevre Durum Raporu.

T.C. Resmi Gazete (2005). 5393 Numaralı Belediye Kanunu. Resmi Gazete Sayı No: 25874.

<https://www.mevzuat.gov.tr/mevzuat?MevzuatNo=5393&MevzuatTur=1&MevzuatTertip=5>.

Taşcı, F. (2007). 1980 Sonrası Türkiye'de Sosyal Yardımların Analizi. Yüksek Lisans Tezi. İstanbul Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, İstanbul.

Tavşancıl, E. ve Aslan, E. (2001). İçerik Analizi ve Uygulama Örnekleri, İstanbul: Epsilon Yayınları.

Tekindal, M. & Uğuz Arsu, Ş. (2020). Nitel araştırma yöntemi olarak fenomenolojik yaklaşımın kapsamı ve sürecine yönelik bir derleme. *Ufkun Ötesi Bilim Dergisi*, 20 (1), 153-182.

Tekindal, M. (2018). Türkiye'de Sosyal Yardımların Yapısal İşlevsel Yaklaşımına Göre Analizi, *Toplum ve Sosyal Hizmet*, C:29, S:2, s. 335-362.

Tezgel, O. (2013), *Sendikacılık Akademisi Ders Notları 2*, Ankara: Türk-İş.

Tokol, A. (2000), *Sosyal Politika*, Bursa: Vipaş Yayınları.

Tüfek, H. (2024). Belediyelerin Kadınlar Yönelik Hizmet ve Politikaları: Esenler ve Kadıköy Belediyesi Örnekleri. Yüksek Lisans Tezi. Marmara Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, İstanbul.

Türkiye İstatistik Kurumu (TÜİK), 2023 Yılı MEDAS Verileri.

Türkiye İstatistik Kurumu (TÜİK), 2024 Yılı MEDAS Verileri.

Türkiye İstatistik Kurumu (TÜİK), 2025 Adrese Dayalı Nüfus Kayıt Sistemi (ADNKS).

UN WOMEN, 2019. Dünya Kadınlarının İlerlemesi 2019-2020: Değişen Bir Dünyada Aileler. Birleşmiş Milletler Toplumsal Cinsiyet Eşitliği ve Kadınların Güçlendirilmesi Birimi.

Webster, J. & R.T. Watson (2002), "Analyzing the Past to Prepare for the Future: Writing a Literature Review", *MIS Quarterly*, 26(2), 13-23.

Wolcott, H. F. (1994). *Transforming Qualitative Data: Description, Analysis and Interpretation*. Thousand Oaks, CA: Sage Publications.

Yaşar, M., R. & Açıkgöz, R. (2011), "Yoksullukla Mücadelede Bütüncül Bir Politika: İnsani gelişme ve Yardım Merkezi", *Elektronik Sosyal Bilimler Dergisi*, 10/36: 405-429.

Yıldırım, A. ve Şimşek, H. (2006). *Sosyal Bilimlerde Nitel Araştırma Yöntemleri*. Ankara: Seçkin Yayıncılık.

Yozgat, F. (2007), *Sosyal Politika*, Ankara: Nobel Yayın Dağıtım.

Yüksel, A., Yanık, A. ve Ayazlar, R. (2015). *Bilimsel Araştırma Yöntemleri*. Seçkin Yayınevi, 1. Baskı, Ankara.

ÖZGEÇMİŞ

Adı ve SOYADI	Şükriye YILDIRIMLAR
EĞİTİM DURUMU	
Lise	Antalya Karatay Lisesi
Lisans	Süleyman Demirel Üniversitesi, Coğrafya (2007-2011).
Yüksek Lisans	Süleyman Demirel Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Coğrafya (2012-) Akdeniz Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Coğrafya (Af ile 2023-)
Tez Konusu	Yerel Yönetimlerde Kadınlara Yönelik Sosyo-Kültürel Faaliyetler: Antalya Kepez İlçesi Örneği
Yabancı Dil / Diller	İngilizce
İŞ DENEYİMİ	
2009-2011	Kavram Dershanesi- Eğitim Koçluğu
2011-2012	Korkuteli Dershanesi- Coğrafya Öğretmeni
2012-2013	Açı Dershanesi- Coğrafya Öğretmeni
2013-2016	Akdeniz Koleji- Coğrafya Öğretmeni
2018-2019	Yıldırımilar Bilgisayar- Şube Firma Sorumlusu
2020-2022	Alfa Plus Eğitim Kurumları- Coğrafya Öğretmeni
2024-	Kepez Belediyesi Nasrettin Hoca Kreşleri (Özgürlük)- Birim Sorumlusu
YAYINLAR	